

**ОСНОВНА ШКОЛА „ЈОВАН ЦВИЈИЋ“
КОСТОЛАЦ**

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период од 2021. - 2025. године
I циклус**

Садржај

ПРВИ РАЗРЕД	7
Фонд часова за први разред и предмете	7
Облици образовно- васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности.....	7
Програм наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања	8
А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	12
СРПСКИ ЈЕЗИК.....	12
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.....	19
МАТЕМАТИКА	26
СВЕТ ОКО НАС	31
ЛИКОВНА КУЛТУРА	39
МУЗИЧКА КУЛТУРА	44
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	47
ДИГИТАЛНИ СВЕТ.....	53
Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	58
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ.....	58
ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС	60
РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ.....	63
ДОПУНСКА НАСТАВА.....	66
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	69
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	69
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	71
Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности).....	72
ЕКСКУРЗИЈЕ	73

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	73
ДРУГИ РАЗРЕД.....	74
Фонд часова за други разред и предмете.....	74
Облици образовно- васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности.....	74
Програм наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања.....	75
А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	78
СРПСКИ ЈЕЗИК.....	78
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.....	85
МАТЕМАТИКА.....	93
СВЕТ ОКО НАС.....	97
ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	103
МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	107
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	111
ДИГИТАЛНИ СВЕТ.....	115
Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ.....	119
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ.....	119
ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС.....	123
РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ.....	124
ДОПУНСКА НАСТАВА.....	127
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА.....	129
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ.....	129
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	131
Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности).....	131
ЕКСКУРЗИЈЕ.....	132

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	134
ТРЕЋИ РАЗРЕД.....	135
Фонд часова за трећи разред и предмете.....	135
Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности.....	135
Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања	136
А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	138
СРПСКИ ЈЕЗИК.....	138
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.....	148
МАТЕМАТИКА.....	155
ПРИРОДА И ДРУШТВО.....	161
ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	170
МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	174
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	178
Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ.....	181
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ.....	181
ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС.....	185
РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ.....	188
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА.....	191
ДОПУНСКА НАСТАВА.....	196
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА.....	198
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ.....	198
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	201
Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности).....	201
ЕКСКУРЗИЈЕ.....	202

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	203
ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	204
Фонд часова за четврти разред и предмете.....	204
Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности.....	205
Програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања .	205
А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	208
СРПСКИ ЈЕЗИК.....	208
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.....	219
МАТЕМАТИКА	229
ПРИРОДА И ДРУШТВО	232
ЛИКОВНА КУЛТУРА	239
МУЗИЧКА КУЛТУРА	242
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	246
Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	250
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ.....	250
ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС	253
РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ.....	260
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	263
ДОПУНСКА НАСТАВА.....	267
ДОДАТНА НАСТАВА.....	277
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	278
ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	278
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	280
Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности).....	280

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

ЕКСКУРЗИЈЕ	282
ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	283

ПРВИ РАЗРЕД

Фонд часова за први разред и предмете

Ред. број	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	1	36
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
УКУПНО: А		20	720
Ред. број	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36
2.	*Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72
УКУПНО: Б		1-3	36 - 108
УКУПНО: А + Б		21-23	720-828

*Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези.

Облици образовно- васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	20-23	720-828
2.	Допунска настава	1	36
3.	Настава у природи	7-10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	1 дан	

Програм наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;

16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ

Структура програма свих предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај првог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција један је од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета. Детаљније препоруке за планирање и остваривање пројектне наставе дате су у поглављу 7 - Упутство за реализацију пројектне наставе.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато

треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

Рад са ученицима првог разреда захтева уважавање њихових узрасних карактеристика као и чињенице да је то њихов први сусрет са школом. Треба имати у виду да су та иста деца, сада ученици првог разреда, у предшколском периоду учила кроз игру, у интеракцији са социјалним и физичким окружењем. Они имају знања која су развили у свакодневним животним ситуацијама, умеју да изведу различите активности, умеју нешто да направе, неке задатке да реше, могу и желе да постављају питања, да саопште оно што знају, што су искусили и доживели. Та њихова спонтана искуствена знања треба повезивати са научним знањима која се садржајима школских предмета уводе у наставу. У том повезивању могуће је и потребно бирати садржаје и методе рада којима се стварају ситуације које су погодне да се ученик води кроз зону наредног развоја у различитим областима знања и функционисања. Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење у којој се негује атмосфера интеракције и однос уважавања, сарадње, одговорности и заједништва.

Полазећи од датих предметних исхода и садржаја од наставника се очекује да дати програм контекстуализује према потребама конкретног одељења имајући у виду карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале које ће користити, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже као и друге ресурсе школе и локалне средине.

Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

- индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина, темпа учења и брзине напредовања;
- интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих предмета;
- партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;
- превасходно активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневног животу;
- неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;
- редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању предметних исхода и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре, као и до сада, креира свој годишњи (глобални) план рада из кога касније развија своје оперативне планове. Како су исходи дефинисани за крај наставне године, наставник треба да их операционализује прво у оперативним плановима, а потом и на нивоу конкретне наставне јединице. Од њега се очекује да за сваку наставну јединицу дефинише пирамиду исхода на три нивоа: оне које би сви ученици требало да достигну, оне које би већина ученика требало да достигне и оне које би требало само неки ученици да достигну. На овај начин постиже се индиректна веза са стандардима на три нивоа постигнућа ученика. При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују. Неки се лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности (то се посебно односи на вештине).

Након искуства коришћења различитих дидактичких материјала у предшколском васпитању и образовању, ученици се у првом разреду по први пут сусрећу са уџбеницима. Зато је важно оспособљавати их од почетка за њихово правилно коришћење, као и упућивати их на друге изворе информација, а све у циљу достизања дефинисаних исхода.

Такође, први разред даје основу за изградњу компетенције за учење учења. Ученик коришћењем претходних знања и вештина постепено овладава и вештинама планирања, коришћења различитих информација као и применом знања и вештина у различитим ситуацијама.

Препоруке за праћење и вредновање образовно-васпитне праксе

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика, које је у првом разреду описно, само је део праћења и вредновања образовно-васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Повратна информација треба да буде увремењена, дата током или непосредно након обављања неке активности; треба да буде конкретна, да се односи на активности и продукте ученика, а не на његову личност и да буде позитивно интонирана, односно да прво садржи оне елементе који су за похвалу, а тек потом оне које би ученик требало да развија и унапређује. Оно започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на који ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљеви наставе српског језика у првом циклусу основног образовања и васпитања јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; уочава значај језика као основе националне културе и националног идентитета; негује љубав према српском језику и књижевности; развија читалачке компетенције; одговарајућим врстама читања усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења и усваја књижевна знања; поступно изграђује свој уметнички сензибилитет, естетски укус, имагинацију, морално просуђивање, критичко мишљење; стиче и развија најшира хуманистичка знања и научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација : Ликовна култура, Музичка култура, Свет око нас, Грађанско васпитање

Уџбенички комплет: Уџбенички комплет за 1. разред издавачке куће „БИГЗ”

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017).

Област/ Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја	Активности ученика у образовно- васпитном раду
Почетно читање и писање	90	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	- слушање - активно учествовање у причању - писање

		Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; ц, ч; ј, љ).	- дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања		
Књижевност	45	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма, Ја сам чудо видео Јован Јовановић Змај, Зимска песма Војислав Илић, Пролетња зора/Воја Царић, Пролеће/Мира Алечковић, Ветар сејач Десанка Максимовић, Првак; Хвалисави зечеви/У гостима/Ливадско звонце Гвидо Тартаља, Китова беба/Мрави/Постеља за зеку Бранко Ћопић, Жежева кућица (читање у наставцима) Душан Радовић, Јесења песма/Срећна Нова година Љубивоје Ршумовић, Ау што је школа згодна; Дете/Деца су украс света Стеван Раичковић, Цртанка/Бранислав Лазаревић, Слика Перо Зубац, Добар друг ти вреди више Драгомир Ђорђевић, Није лако бити дете Проза Народна прича, Свети Сава и ђаци Народна прича, Деда и репа /Голуб и пчела Народна басна, Лисица и гавран Доситеј Обрадовић, Два јарца; Две козе Лав Николајевич Толстој, Два друга Драган Лукић, Јоца вози тролејбус/Игор Коларов, Дум-дум Оливер и његов бубањ Ђуро Дамјановић, Дан кад је јутро било слово/Весна Ћоровић Бутрић, Ноћни ћошак Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, Загонетке лаке за прваке ђаке,	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - монолошка - текстуална - илустративна - учење путем открића	- слушање - читање текстова - активно учествовање у причању - рецитовање - драматизација

		<p>Загонетке Григора Витеза и Бране Цветковића)</p> <p>Драмски текстови Гвидо Тартаља, Зна он унапред Душан Радовић, Тужибаба Александар Поповић, Неће увек да буде први Бора Ољачић, Први дан у школи</p> <p>Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.); Милан Шипка: Буквар</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА Јован Јовановић Змај, Песме за децу (избор) Избор из басни и сликовница за децу</p> <p>Књижевни појмови: - песма; - прича; - догађај; место и време збивања; - књижевни лик - изглед, основне особине и поступци; - драмски текст за децу; - шаљива песма; - басна; - загонетка.</p>			
Језик	10	<p>Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме).</p>	<p>-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује</p>	<p>- дијалoшка - монолошка - текстуална - илустративна - учење путем открића</p>	<p>- слушање - читање текстова - активно учествовање у причању - рецитовање - драматизација</p>

		Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.	-анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања		
Језичка култура	35	Говорење: Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање, препричавање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре. Слушање: Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње. Писање: Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање. Читање: Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: 1. уџбенички: Милан Шипка, Буквар; текстови о знаменитим личностима српске културе; 2. вануџбенички: о правилима учтивног понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - монолошка - текстуална - илустративна - учење путем открића	- слушање - читање текстова - активно учествовање у причању - рецитовање - драматизација

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Стандарди постигнућа		
		Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - разуме оно што прочита; - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - спаја више реченица у краћу целину; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног;	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.7.	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.5.	1CJ.2.2.1. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.3.
КЊИЖЕВНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; - препозна загонетку и разуме њено значење; - препозна басну и разуме њено значење; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту. - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног;	1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4.	1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7.	1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.7. 1CJ.3.4.4. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2.
ЈЕЗИК	<ul style="list-style-type: none"> - разликује слово, реч, реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - правилно употреби велико слово; - примењује основна правописна правила; - пише читко и уредно; - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у краћу целину;	1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.4.3.	1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7.	

	- пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;			
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.7.		
		1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.10.	1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8.	1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.5.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време	
<p>Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p>	<p>процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање - Редовност доношења домаћег - Ученици воде евиденцију - Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p>	<p>Број јављања; Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка+ Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група(пано, табела...)</p>	<p>Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта</p>
<p>Ангажовање ученика у настави</p>	<p>одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима</p>	<p>Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима - Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада - Израда паноа</p>	<p>- Све што је рађено на часу налази се у свескама - ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима</p>	<p>Пресек стања по тромесечјима</p>

Кључни појмови: почетно читање и писање, књижевност, језик и језичка култура.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ наставе страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација: Грађанско васпитање, ликовна, музичка и драмска уметност, српски језик, свет око нас, математика, верска настава.

Уџбеник: Happy House 1, 3rd edition, уџбеник за енглески језик за 1. разред основне школе; Stella Maidment, Lorena Roberts; English Book и Oxford University Press; 2018. година

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017).

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја	Активности ученика у образовно-васпитном раду
1. Introduction	1	Изрази и речи које се користе код представљања и упознавања – Hello. I'm (Miloš). Goodbye; реаговање на усмени импулс саговорника (наставника); успостављање контакта при сусрету.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ– слушање и понављање, играње улога, симулација.	Ученици уче и увежбавају изразе и речи које се користе код представљања и упознавања; слушају и понављају дијалогске моделе, симулирају ситуације из учионице, школе, улице, парка.

2. Welcome to Happy House!	9	Изрази који се користе за поздрављање, представљање, и основну друштвену комуникацију са вршњацима – Hello! I'm (Rodney). What's your name? Who's this? It's (Otto/me). Good morning / afternoon. Goodbye. See you!; Here's a window/roof/floor; Come in! What's the matter? песме и приче које се односе на тему.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.
3. Pens and pencils	9	Речи којима се именују предмети из учионице и школски прибор;бројеви до 10; језичке структуре и изрази-What's this? It's a.... Is it a... ? Yes, it is/No,it isn't There's a (book). This is my bag. How many (pencils)? Five (pencils).Three and one more is four. Clap. Look. Come on everybody! Do the conga. Dance with me. Yes. No. Thank you; песме и приче које се односе на тему.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање ипоказивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.
4. Come and play	9	Речи којима се именују играчке, боје и облици; језичке структуре и изрази-What's this? It's a car/doll/ drum... What colour is the (train) It's blue/green.... How many green (dolls)? Four green dolls. It's a square/triangle/circle. How many red triangles? Three red triangles. Let's have	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују/показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.

		fun! Beat the drum/play the guitar/ fly a plane/drive a car; Please, be quiet! Stop it! песме и приче које се односе на тему.			
5. Culture: Schoolltime	1	Речи којима се именују предмети за личну употребу у школи; језичке структуре и изрази- What's in your classroom? There's a bag/lunchbox...	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/ заокружују/ показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.
6. Happy Christmas!	3	Изрази и речи које се односе на Божић и честитање Божића и Нове године - а Christmas tree/fairy/bell /star, Merry Christmas. Happy New Year. Look! језичка структура за изражавање жеља - What do you want? I want...; Божићна прича и песмица We wish you a merry Christmas.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ – слушање и понављање/певање, глума, сецкање, бојење, прављење предмета од папира и предмета за рециклажу.	Ученици слушају и показују/ понављају; праве украсе, пакетиће, честитке; глуме кратку драмску представу; упоређују и откривају сличности и разлике у културама.
7. Dressing up	9	Изрази и речи којима се именују делови одеће; језичке структуре и изрази којима се описују предмети и изражавају количине Where's my hat/jumper/skirt/ shoe /T-shirt/sock?; This is my black/grey/ purple/white T'shirt. How many orange T'shirts? Four orange T'shirts, којима се	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/ заокружују/ показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.

		изражава допадање- This is my favourite (T-shirt). What's your favourite (T-shirt)?, којима се дају савети и упозорења и реагује на њих - Put on/Take off your (hat). Don't forget your (hat). Be careful! Here you are. Thank you; приче и песме које се односе на тему.			
8. Happy birthday	9	Речи којима се именују предмети везани за рођендан - a balloon, a present, a badge, a cake, a card, a candle...; језичке структуре What have you got? I've got a (present). How many candles on your cake? How old are you? Are you (six)? I'm seven (years old). What's that? Is that a radio? Is it a green pencil? (Let's) jump / dance / shake / clap. Stamp your feet. Come and see. Open it; честитање рођендана Happy birthday to you! ; приче и песме које се односе на тему.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/понав љање/заокружива ње, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују / показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.
9. Culture:Goodmornin g!	1	Речи којима се именују храна и пиће; језичке структуре и изрази What's for breakfast? What's your favourite breakfast?My favourite breakfast is...	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ – слушање и показивање/понав љање/глума, симулација.	Ученици слушају и показују/ понављају; праве бецeve, глуме, певају рођенданску песму, упоређују и откривају сличности и разлике у културама.

10. Happy Easter !	2	Изрази и речи које се односе на Ускрс - Happy Easter. It's Easter Day. It's an Easter egg/arabbit/chicken/basket. језичку структуру How many eggs in Anna's basket? песме и приче које се односе на тему.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ – слушање и показивање/понављање/глума, симулација.	Ученици слушају и показују/ понављају, украшавају Ускршња јаја,, глуме, певају Ускршњу песму, играју Ускршњу игру, цртају и украшавају Ускршња јаја, упоређују и откривају сличности и разлике у културама.
11. Bathtime	9	Речи којима се именује прибор за личну хигијену и температурне разлике; језичке структуре и изрази I wash my face / brush my teeth... every day. Wash your hands. Dry your hair. Here's my/your shampoo/soap/towel/toothbrush / duck/hairbrush. Can you click your fingers/wink your eyes/touch your toes...? Yes, I can. / No, I can't.Wash your face! Dry your hair! It's hot/cold/warm; песме и приче које се односе на тему.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/ заокружују/ показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице, раде мини пројекте.
12. Animal friends	9	Речи којима се именују кућни љубимци и дивље животиње; језичке структуре и изрази Do you like (cats)? Yes, I do. / No, I don't. There's a dog in the kitchen. Where's Otto? On the chair/on the bed. Where do tigers live? On land. In water.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Ученици слушају песмице и приче, певају, глуме, симулирају ситуације, играју тимске игре, слушају и цртају/заокружују / показују/спајају, сецкају, боје и лепе сличице,

		Oh, what's the matter. Don't cry. It's OK. I'm happy/sad; приче и песме које се односе на тему.			раде мини пројекте.
13. Culture: Party time!	1	Речи којима се именују одевни и други украси за рођендан, храна, пиће и играчке; предлози за место – in, on, under, behind, next to, in front of ; језичке структуре и изрази I can see party hats/balloons/ presents/a birthday cake. Where's the toy car? It's under the bed. Where's the doll? It's on the table; рођенданске песме и игре.	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	КМ – слушање и показивање/понављање/глума, симулација.	

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1. INTRODUCTION	- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства;
2. WELCOME TO HAPPY HOUSE	-представе себе и другог; -поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих;
3. PENS AND PENCILS	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју позив и реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагују на кратке налоге; - упуте кратке налоге;
4. COME AND PLAY	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге;

5. CULTURE: SCHOOL TIME	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставне описе места и реагују на њих; - опишу место користећи једноставна језичка средства;
6. HAPPY CHRISTMAS!	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке;
7. DRESSING UP	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета;
8. HAPPY BIRTHDAY!	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; -разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање; - разумеју позив и на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - разумеју јасно постављена питања личне природе и одговоре на њих;
9. CULTURE: GOOD MORNING	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и реагују на њих; - тражемишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима;
10. HAPPY EASTER!	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке;
11. BATHTIME	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге;
12. ANIMAL FRIENDS	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагују на њих; - изразе основнапотребе, осете и осећања кратким и једноставним једноставним језичким средствима;
13. CULTURE: PARTY TIME!	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пружају једноставна обавештења о положају у простору;

Кључни појмови: комуникација, рано учење, језичка активност, језичке компетенције и интеркултуралност.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе.

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Основна сврха изучавања интегрисаног наставног предмета математике јесте да стицањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, социјалне и креативне способности, а истовремено граде основе финансијске писмености. Истовремено, стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним упознавањем основних математичких појмова подстиче се природна радозналост деце. Систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањима, децја знања се надограђују, проверавају и примењују. Кроз интерактивне социјалне активности они упознају себе, испољавају своју индивидуалност уважавајући различитости и права других, уче се толеранцији, договору и лепшем животу у друштву. Усвајањем елементарних форми функционалне и финансијске писмености омогућује се стицање и размена информација, комуницирање у различитим животним ситуацијама и стварају се могућности за даље учење. Примена наученог подстиче даљи развој детета, доприноси стварању одговорног односа ученика према себи и свету који га окружује и омогућује му успешну интеграцију у савремене токове живота.

Општи циљ интегрисаног наставног предмета математика јесте да деца упознају свет бројева и геометријских облика.

Корелација: Српски језик, физичко васпитање, ликовна култура, свет око нас

Уџбенички комплет: Уџбенички комплет за 1. разред издавачке куће „БИГЗ“

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја	Активности ученика у образовно-васпитном раду
ГЕОМЕТРИЈА – ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА	11	Просторне релације. Величина предмета и бића.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање - примена стечених знања

			-анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања		
ГЕОМЕТРИЈА – ЛИНИЈА И ОБЛАСТ	10	Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање - примена стечених знања
ГЕОМЕТРИЈА – КЛАСИФИКАЦИЈА ПРЕМА СВОЈСТВИМА	7	Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање - примена стечених знања
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ОД 100	144	Бројање, писање и читање бројева. Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој. Упоређивање бројева. Редни бројеви. Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	- сабирање и одузимање до 100 - меморисање - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање - уочавање

		Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој. Својства сабирања. Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	-координира -наводи на повезивање и примену знања		
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	6	Мерење дужине нестандартним јединицама мере.	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	-сабирање и одузимање до 100 - множење и дељење - меморисање - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање - уочавање - мерење
СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	3	Научили смо у првом разреду	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	- примена стечених знања

ОБЛАСТ /ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Стандарди постигнућа		
		Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ГЕОМЕТРИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - упореди предмете и бића по величини; - уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; - именује геометријска тела и фигуре; - групише предмете и бића са заједничким својством; - сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика; - разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; - црта праву линију и дуж помоћу лењира;	1МА.1.2.1.	1МА.2.2.1.	
БРОЈЕВИ	<ul style="list-style-type: none"> - броји унапред и уназад и са прескоком; - прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; - користи редне бројеве; - разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; - користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; - сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; - сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; - растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; - реши текстуални задатак са једном операцијом; - разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност;	1МА.1.1.1. 1. 1МА.1.1.2. 2. 1МА.1.1.4. 4. 1МА.1.4.1. 1.	МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.4.1.	1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.4.

	- уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; - прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле;			
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	- измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; - преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	1МА.1.2. 3		

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време	
Степен оствареност и циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама задатака; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака - Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања; Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег– запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка+ Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група(пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Ангажовање ученика у настави	напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима			
-------------------------------------	--	--	--	--

Кључни појмови: односи у простору, геометријски облици, број, сабирање и одузимање и мерење.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе.

СВЕТ ОКО НАС

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Основна сврха изучавања интегрисаног наставног предмета Свет око нас је да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке, социјалне и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају као и шире друштвене заједнице. Откривањем света код деце се развијају сазнајне способности, формирају се основни појмови и постепено се граде основе за систем појмова из области природе, друштва и културе. Истовремено стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса подстиче се природна радозналост деце. Најбољи резултати постижу се уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања – спознају свет око себе. Систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањима дечија знања се надограђују, проверавају и примењују. Кроз интерактивне социјалне активности они упознају себе, испољавају своју индивидуалност, уважавајући различитости и права других, уче се како треба живети заједно. Усвајањем елементарних форми функционалне писмености омогућује се стицање и размена информација, комуницирање у различитим животним ситуацијама и стварају се могућности за даље учење. Примена наученог подстиче даљи развој детета, доприноси стварању одговорног односа ученика према себи и свету који га окружује и омогућује му успешну интеграцију у савремене токовеживота.

Општи циљ интегрисаног наставног предмета Свет око нас јесте да деца упознају себе, своје окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Математика, Народна традиција, Верска настава, Музичка култура

Уџбенички комплет: Уџбенички комплет за 1. разред издавачке куће „БИГЗ“

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема		Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ	Ја и други	4	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	- дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића
	Породични дом, школа	14	Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање	- дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића

				-наводи на повезивање и примену знања	- стварање	
Здравље и безбедност	10	Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	
Оријентација у простору и времену	9	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића	

Човек ствара	7	<p>Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада).</p> <p>Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).</p>	<ul style="list-style-type: none"> -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - уочавање - мерење - играње - закључивање	<ul style="list-style-type: none"> - дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића
Разноврсност природе	27	<p>Сунчева светлост и топлота.</p> <p>Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање.</p> <p>Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег.</p> <p>Облици појављивања воде у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале.</p> <p>Изглед земљишта: равница, брдо, планина.</p> <p>Изглед земљишта у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност;</p> <p>Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу.</p> <p>Изглед и делови тела биљака.</p> <p>Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката.</p> <p>Човеково тело – делови тела (глава, труп , руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира).</p> <p>Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека.</p> <p>Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p>	<ul style="list-style-type: none"> -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - уочавање - мерење - играње - закључивање	<ul style="list-style-type: none"> - дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Стандарди постигнућа
Ја и други	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; - правовремено и примерено искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; - се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; - придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима; - одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; - чува своју, школску и имовину других; - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;	1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу; 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови; 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама; 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите;
Породични дом, школа	<ul style="list-style-type: none"> – придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; – сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу; 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови; 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама;
Здравље и безбедност	Зна да су људи способни да мисле, закључују, раде и стварају. Именује и разликује различите материјале: папир, дрво, пластику, стакло, гуму, тканину и камен. Посматрањем и опипавањем предмета одређује својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко. Разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења.	1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите;

Оријентација у простору и времену	<p>– снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката;</p> <p>– одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;</p>	<p>1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти;</p> <p>1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама;</p> <p>1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела.</p>
Човек ствара	<p>– посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо – меко, провидно – непровидно, храпаво –глатко;</p> <p>– учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;</p>	<p>1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност;</p> <p>1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу;</p> <p>1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рода;</p>
Разноврсност природе	<p>Зна ко и шта чини природу. Разликује живу и неживу природу. Идентификује биљке из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа. -Уочава разноврсност биљака на основу њиховог спољашњег изгледа. Препознаје делове тела биљака. Идентификује животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа. -Уочава разноврсност животиња на основу њиховог спољашњег изгледа. Препознаје делове тела животиња. Препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у њиховом свакодневном животу.</p>	<p>1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рода;</p> <p>1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу;</p> <p>1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића;</p> <p>1 ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи;</p> <p>1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од</p>

	<p>Препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у свакодневном функционисању и сазнавању окружења. Зна због чега су сунчева светлост и топлота потребни живим бићима. Препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера. Учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене. Зна основна својства воде. Учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене. Зна основна својства ваздуха. Препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина. Учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене. Зна основна својства земљишта. Зна због чега су Сунце, вода, ваздух и земљиште потребни живим бићима.</p>	<p>следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања; 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића; 1ПД. 1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима; 1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима; 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе</p>
--	---	---

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо	Процес	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
<p>Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања</p>	<p>процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова;</p>	<p>- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака</p>	<p>Број јављања; Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију</p>	<p>Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске</p>

програма предмета;	вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	- Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	За редовно доношење домаћег задатка+ Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група(пано, табела...)	године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Кључни појмови: оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Корелација: Српски језик, Математика, „Свет око нас, Физичко васпитање, Музичка култура, Грађанско васпитање

Уџбенички комплет: Уџбенички комплет за 1. разред издавачке куће „Нови Логос“

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
Облици ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	16	Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика. Положај облика у простору и у равни. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика Безбедност у саобраћају - илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - истраживање - илустровање - стварање	- дијалогска -илустративно-демонстративна, -метода практичних радова, -Текстуална -хеуристичка

		дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.			
Линије и облици око нас ОБЛИКОВАЊЕ	10	Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија, Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање. Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустовање - стварање	- дијалoшка - илустрaтивно-демонстрaтивна, - метода практичних радова, - Текстуална - хеуристичка

Споразумевање	6	Читање визуелних информација. Илустрација у деџим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм - традиционално урађени. Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова. Знак. Графички знак, гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	- дијалoшка - илустрaтивно-демонстрaтивна, - метода практичних радова, - Текстуална - хеуристичка
Простор ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	4	Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и производи. Сликар - слика, вајар - скулптура, фотограф - фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе. Правила понашања и облачења у	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	- дијалoшка - илустрaтивно-демонстрaтивна, - метода практичних радова, - Текстуална - хеуристичка

различитим
установама културе,
договорена правила
понашања.

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Облици ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	<ul style="list-style-type: none"> – одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни – црта на различитим подлогама и форматима папира – користи материјал и прибор у складу са инструкцијама – обликује једноставне фигуре од меког материјала – преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад – изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања – преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену
Линије и облици око нас ОБЛИКОВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> – пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима – црта на различитим подлогама и форматима папира – гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад – наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон – обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност – одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе – разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује – искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно
Споразумевање	<ul style="list-style-type: none"> – изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука – повеже одабрану установу културе са њеном наменом – поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе

Простор ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> – опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор – пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама
--	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;	процењују се: примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са различитим врстама материјала и техника; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Рад на часу Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у раду За недоношења прибора– запис датума у евиденцију За редовно доношење прибора + Сарадња у групи (сви чланови су укључени) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група(пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта

Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда панона	-Све што је рађено на часу налази се у блоку -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима
-------------------------------------	--	--	--	------------------------------

Кључни појмови: простор, облик и линија.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Природа и друштво/Свет око нас, Физичко васпитање, Народна традиција.

Уџбенички комплет: Уџбенички комплет за 1. разред издавачке куће „Нови логос“

* Напомена: Часови музичке културе конципирани су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема)

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
Слушање музике	36	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела. Звуци из природе и окружења. Звучни знак . Тон: боја , трајање, јачина, висина. Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог. Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике . Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности. Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука .	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - упоређивање - певање - свирање - процењивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића
Извођење музике-певање и свирање	36	Изговор бројалице у ритму уз покрет – плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надлактицу, ударом о клупу. Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју. Дечји ритмички инструменти и начин свирања на њима.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- посматрање - описивање - упоређивање - певање - свирање - процењивање - експериментисање - истраживање	- дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића

		<p>Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Свирање графички представљеног ритма.</p> <p>Музички бонтон.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - сакупљање - илустровање - стварање	
Музичко стваралаштво	16	<p>Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала.</p> <p>Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом.</p> <p>Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша.</p> <p>Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука.</p> <p>Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре.</p> <p>Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима.</p> <p>Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу.</p> <p>Стварање једноставне мелодије на краћи текст.</p> <p>Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустровање - стварање	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - текстуална - илустративна - учење путем открића

Кључни појмови: тон, покрет, мелодија, ритам и извођење.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе.

Напомена: У току једног часа, реализује се више тема.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **108 часова**

Недељни фонд: **3 часа**

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Корелација: Српски језик, математика, музичка култура, грађанско васпитање

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема		Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		10	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - анализира - мотивише - координира - развија - кооперативност	- раде вежбе обликовања - раде вежбе за развој снаге и брзине - раде вежбе за развој покретљивости и издржљивости - раде вежбе за развој координације	- разговор - демонстрација - практична активност - игра - такмичење
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Ходање и трчање	84	Ходање: - кратким корацима, - дугим корацима, - у различитом ритму, - ходање са реквизитом, - ходање са променом, правца и смера. Техника трчања: - трчање преко препрека, - трчање са променом правца и смера, - брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја,	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - анализира - мотивише - координира - развија - кооперативност	- ходају и трче на различите начине - раде вежбе обликовања - играју се дечјих игара - ходају и трче користећи препреке - брзо трче из различитих положаја	- разговор - демонстрација - практична активност - игра - такмичење

			- игре са коришћењем научених облика ходања и трчања.			
	Скакања и прескакања		Поскоци у месту. Поскоци у кретању. Скакања удаљ. Скакања увис. Прескакање дуге вијаче. Вежбе скакања и прескакања упором рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - анализира - мотивише - координира - развија кооперативност	- скаче у месту на различите начине и у различитим положајима - скаче у кретању на разне начине - скаче удаљ - скаче увис - прескаче дугу вијачу на различите начине - увежбавање кроз игру "ластиша"	- разговор - демонстрација - практична активност - игра - такмичење
	Бацања и хватања		Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис. Вођење лопте. Додавање лопте. Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - анализира - мотивише - координира - развија кооперативност	- баца лопту на различите начине - баца лопту у различите циљеве - води лопту у месту и ходању - додаје и хвата лопту на разне начине - примењује бацања и хватања у играма	- разговор - демонстрација - практична активност - игра - такмичење
	Пузања, вишења, упори и пењања		Пузања на тлу. Пењања. Провлачења. Вис лежећи опружено. Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном. Упори.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - анализира - мотивише - координира - развија кооперативност	- пењу се на различите начине и уз раличите предмете и справе - пењу се у комбинацији са другим кретањима - клечи - чучи - четвороножно се креће - игра се кроз мале полигоне са вежбама на тлу	- разговор - демонстрација - практична активност - игра - такмичење
	Вежбе на тлу		Основни садржаји Основни ставови и положаји. Поваљка на леђима. Став на лопатицама (свећа).	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - подстиче - анализира - мотивише	- изводи "свећу" - изводи колут напред - ради вежбе обликовања - изводи колут назад	- разговор - демонстрација - практична активност - игра - такмичење

Вежбе равнотеже		<p>Колут напред из чучња у чучањ. Поваљка на стомаку. Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Проширени садржаји Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.</p>	<p>-координира -развија кооперативност</p>	<p>- игра се кроз мале полигоне са вежбама на тлу</p>	
		<p>Ходање по линији. Ходање по шведској клупи. Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.</p>	<p>-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност</p>	<p>-Ходање по линији напред са правилним постављањем стопала (гимнастичким кораком), и уназад са опруженом упорном ногом, краћим корацима, корацима у успону и са различитим положајем руку (о бок, одручење, узручење). -Ходање по широком делу шведске клупе: напред - одручење; уназад са опружањем упорне ноге узручење; у страну: из става спетног, руке о бок, ходање корацима са привлачењем до става спетног и узручења, зибом почучњем, корак у страну - одручити, став спетни, узручити</p>	<p>-разговор -демонстрација -практична активност -игра -такмичење</p>

Вежбе са реквизитима	<p>Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом.</p>	<p>-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност</p>	<p>- вежбе обликовања - палица, обруч и вијача; - Трчања, поскоци и скокови - вијаче, палице и обручи; -прескакање кратке и дуге вијаче; ритмичке вежбе; коцке: пењање и силажење са коцке суножним доскоком у чучањ и почучањ; -чуњеви и обручи: вијугаво трчање. - дизање и ношење коцке на различите начине; постављање и скупљање чуњева.</p>	<p>-разговор -демонстрација -практична активност -игра -такмичење</p>
	<p>Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом или траком. Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору.</p>	<p>-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност</p>	<p>- Ритмичко ходање и трчање са променом ритма, темпа уз плесак и муз. пратњу, галоп напред и странце; -дечји поскок; - вијача: њихање и кружење вијачом у бочној и чеоној равни; - суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред и назад; -плес: "Ја посејах лан</p>	<p>-разговор -демонстрација -практична активност -игра -такмичење</p>
	<p>Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби).</p>	<p>-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира</p>	<p>- игра се кроз мале полигоне са вежбама на тлу</p>	<p>-разговор -демонстрација -практична активност -игра -такмичење</p>

				-развија кооперативност		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	14	Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада. победим. Навијам фер.	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- раде вежбе обликовања -раде вежбе за развој снаге и брзине -поштују правила елементарних игара -поштују фер плеј игру и као учесници и као навијачи	-разговор -демонстрација -практична активност -игра -такмичење
	Здравствено васпитање		Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	-Упознају своје тело Брину о свом здрављу -воде рачуна о личној хигијени; хигијени простора у којој живе, хигијени простора у коме вежбају -воде рачуна о правилној исхрани	-разговор -демонстрација -практична активност -игра

НАСТАВНА ТЕМА		ИСХОДИ
		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		<ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;
	Ходање и трчање	<ul style="list-style-type: none"> - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу;
	Скакања и прескакања	<ul style="list-style-type: none"> - одржава равнотежу у различитим кретањима -разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело;

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Бацања и хватања	–примењује правилну технику дисања приликом вежбања; –изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; –игра дечји и народни плес;
	Пузања, вишења, упори и пењања	–користи основну терминологију вежбања; –поштује правила понашања на просторима за вежбање; –поштује мере безбедности током вежбања;
	Вежбе на тлу	–одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;
	Вежбе равнотеже	–поштује правила игре; –навија фер и бодри учеснике у игри;
	Вежбе са реквизитима	–прихвати сопствену победу и пораз
	Плес и Ритмика	
	Полигони	
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	–уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; –наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; –уочи промену у расту код себе и других; –уочи разлику између здравог и болесног стања; –примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања;
	Здравствено васпитање	–одржава личну хигијену; –учествује у одржавању простора у коме живи и борави; –схвати значај коришћења воћа у исхрани; –правилно се понаша за столом.

Активности у природи (излет, крос, зимовање, летовање...)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа организује активности у природи:

- излет;
- крос се организује минимум једном у току школске године;
- зимовање - организује се за време зимског распуста (физичке активности на снегу);
- летовање - организује се за време летњег распуста (камповање итд.).

План и програм ових активности сачињава Одељенско веће првог разреда у сарадњи са Стручним већем предметних наставника који реализују наставу физичког и здравственог васпитања у другом циклусу

Школска такмичења

Школа за ученике првог разреда организује и спроводи такмичења из минимум једне елементарне игре или полигона у току школске године, као интегрални део процеса физичког и здравственог васпитања. План такмичења доноси Одељенско веће првог разреда у сарадњи са Стручним већем наставника физичког и здравственог васпитања.

Ученици могу да учествују и на такмичењима у систему школских спортских такмичења Републике Србије, која су у складу са планом и програмом наставе и учења, као и на такмичењима од интереса за локалну заједницу.

Кључни појмови: васпитање, физичко вежбање, игра, здравље и култура

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у развоју и напредовању за њих ће бити организован корективно педагошки рад

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Корелација: Српски језик, математика, музичка култура, грађанско васпитање

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	17	Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима.	главни организатор активности, пружа подршку свим ученичким активностима у току активности, често и помоћ,	Ученик треба да правилно укључи и искључи дигитални уређај; наведе основне делове рачунара (кућиште, монитор, миш,	-разговор -демонстрација -практична активност -игра

		<p>Учење уз помоћ дигиталних уџбеника.</p> <p>Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих.</p> <p>Комуникација посредством дигиталних уређаја.</p> <p>Дигитални уређај и паметни дигитални уређај.</p> <p>Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области науке, културе и уметности.</p>	<p>упознаје ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмишљавање процеса индивидуализације је за оне којима је то потребно.</p>	<p>тастатура, звучници, слушалице, микрофон, веб камера, штампач, скенер) објасни намену основних делова рачунара самостално користи софтвер за цртање сачува цртеж на радној површини наведе неколико различитих употреба интернета покрене интернет прегледач користи уз помоћ учитеља интернет</p>	
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	14	<p>Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад).</p> <p>Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја.</p> <p>Помоћ у случају контакта са непримерним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин.</p> <p>Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).</p>	<p>главни организатор активности, пружа подршку свим ученичким активностима у току активности, често и помоћ, упознаје ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмишљавање процеса индивидуализације је за оне којима је то потребно.</p>	<p>правилно седи док користи рачунар наброји знаке упозорења да је дошло до прекомерне употребе рачунара (печкање очију, укоченост врата...) објашњава које последице на здравље може прекомерно коришћене рачунара да изазове самостално или уз помоћ учитеља користи едукативне сајтове објасни шта садрже сајтови који су небезбедни опише шта су то лични подаци</p>	<p>-разговор -демонстрација -практична активност -игра</p>

				процени које врсте података може безбедно размењивати објасни ризик преузимања апликација (игрица) са непознатих сајтова	
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	5	<p>Разлагање проблема на мање целине.</p> <p>Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема.</p> <p>Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима.</p> <p>Уочавање и исправљање грешака у алгоритму.</p> <p>Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам</p>	главни организатор активности, пружа подршку свим ученичким активностима у току активности, често и помоћ, упознаје ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмишљавање процеса индивидуализације је за оне којима је то потребно.	Ученик решавање једноставне логичке задатке и задатака из свакодневног живота - развијање алгоритамског и логичког начина мишљења Стварање осећаја за решавање проблема у корацима Развијање самопоуздања и сигурности приликом решавања логичких задатака и задатака из свакодневног живота	-разговор -демонстрација -практична активност -игра

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	<ul style="list-style-type: none"> – препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; – наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; – упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; – упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих;

	<ul style="list-style-type: none"> – користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); – упореди дигитални и папирни уџбеник;
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	<ul style="list-style-type: none"> – упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; – наведе неке од карактеристика „пааметног“ дигиталног уређаја; – наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; – наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; – наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; – наброји основне податке о личности; – објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их;
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	<ul style="list-style-type: none"> – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; – протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; – уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); – доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода	процењују се: примена и вредновање научених поступака и процедура;	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника	Рад на часу Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у раду	Свакодневно бележење током године

и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;	рад са различитим врстама материјала и техника; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	-Комисија ученика и наставница Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	За недоношења прибора– запис датума у евиденцију За редовно доношење прибора + Сарадња у групи (сви чланови су укључени) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група(пано, табела...)	Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда паноа	-Све што је рађено на часу налази се у блоку -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

Кључни појмови садржаја: дигитални уређаји, интернет, електронски отпад, подаци о личности, безбедност, решавање проблема, алгоритам.

Специфичности одељења: уколико буде ученика са тешкоћама у учењу за њих ће бити организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе.

Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Корелација: српски језик, ликовна култура,, свет око нас, музичка култура

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	15	Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- слуша - разговара - црта - препознаје своја осећања и потребе - изражава своја искуства - игра се	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима

		Одговорност према себи и другима.			Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница	9	Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе - равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- слуша - разговара - црта - препознаје своја осећања и потребе - изражава своја искуства - игра се	
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	5	Комуникација Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. Сарадња Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- слуша - разговара - црта - препознаје своја осећања и потребе - изражава своја искуства - игра се	
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе	7	Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције - видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања	- слуша - разговара - црта - препознаје своја осећања и потребе - изражава своја искуства - игра се	

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

		одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције - чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.			
--	--	--	--	--	--

ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма: На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Да ученик буде спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота

Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.

Корелација: 1. Српски језик и књижевност, Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Народна традиција, Грађанско васпитање

Област/тема	Број часова	Садржај програма	Активности наставника у образовно васпитном раду	Активност ученика у образовном васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
<p>– УВОД</p> <p>1. Учимо о нашој вери - уводни час</p>	1	<p>упознавање ученика и вероучитеља</p> <ul style="list-style-type: none"> •упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада •мотивисање ученика за похађање часова верске наставе 	<p>организује</p> <ul style="list-style-type: none"> -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује -проверава успешност 	<p>-усваја нова знања</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише нове појмове -именује - посматра -пише - илуструје 	<p>-фронтални облик рада уз активирање ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи - комбиновани облици рада -колективни
<p>II - ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА</p> <p>2. Моја породица</p> <p>3. Мојашкола и другари</p> <p>4. Мисл одео Божје породице (Цркве)</p>	4	<ul style="list-style-type: none"> • ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице • пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице 	<p>организује</p> <ul style="list-style-type: none"> -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује проверава успешност 	<p>усваја нова знања</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише нове појмове -именује - посматра -пише - илуструје 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални облици рада уз активирање ученика - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи - комбиновани облици рада -колективни
<p>III - ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОДЕ</p> <p>5. Послушност</p> <p>6. Даривање – наша љубав</p> <p>7. Цеосветна дар</p> <p>8. Оченаш - зовемо</p>	5	<ul style="list-style-type: none"> • пружити основ за разликовање и упоређивање породичних односа и односа који владају у Цркви • пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога • пружити основ за 	<p>организује</p> <ul style="list-style-type: none"> -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује -проверава успешност 	<p>-усваја нова знања</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише нове појмове -именује - посматра 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални облици рада уз активирање ученика - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи

нашег Бога		разумевање да је молитванашразговор са Богом • омогућити ученицима да увиде да сепородични односи и односи у Црквиисказујуна конкретан начин • ученицимапружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује јединство		-пише - илуструје	- комбиновани облици рада - колективни
IV - НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА - ХРИСТОС СЕ РОДИ 9. Богдолази у овај свет 1. Христоссероди – Божић у момдому 2. Како је Растко постаоСв. Сава 3. СветиСава, слава у школи и у мојојпородици	6	•пружити ученицима неопходно знање о доласку Спаситеља у свет • указати ученицима да је послање Сина Божјег дар љубави Бога Оца свет •пружити ученицима елементарно знање о СветомеСави	организује -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује -проверава успешност	-усваја нова знања - дефинише нове појмове -именује - посматра -пише - илуструје	-фронтални облик рада уз активирање ученика - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи - комбиновани облици рада - колективни
V - ЦРКВА - ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ 13. Бог ствара свет 14. Свет је нашдом 15. Прихватимо даровеБожје 16. Где је љубавту је Бог 17. Христовавечера са ученицима 18. Литургија - окупљањеБожјепородице 19. Пост – стаза љубави	8	пружити ученицима елементарнознање о стварањусвета • омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраногБожјегнарода • подстицати ученике на личноучешће у животу Цркве	организује -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује -проверава успешност	-усваја нова знања - дефинише нове појмове -именује - посматра -пише - илуструје	-фронтални облик рада уз активирање ученика - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи - комбиновани облици рада - колективни

VI – ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ 20. Христово љубав премачовеку и свету 21. Препознајемо Христову љубав 22. Христос васкрсе!	4	указати ученицима величину Христове љубави према људима и свету • пружити ученицима елементарно знање о Христовом страдању и васкрсењу	организује -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује -проверава успешност	-усваја нова знања - дефинише нове појмове -именује - посматра -пише - илуструје	-
VII – НАША БРИГА О СВЕТУ 23. Човек домаћин у свету 24. Радост служења 25. Љубав према људима и природи је љубав према Богу 26. Сваки човек је за нас Христос 27. Научили смо о нашој вери	6 1+1	• омогућити ученицима да у Христу препознају узор љубави према свету и човеку • подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи • установити обим разумевања и квалитет стечених знања у току школске године из Православног катихизиса	организује -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује -проверава успешност	-усваја нова знања - дефинише нове појмове -именује - посматра -пише - илуструје	-фронтални облик рада уз активирање ученика - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи - комбиновани облици рада - колективни

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљеви Ромског језика са елементима националне културе јесте стицање знања о особеностима ромског језика, књижевности и културе Рома, као и развијање свести о сопственом националном идентитету, као и свести о томе да их националне особености не чине мање вредним субјектима

шире заједнице у којој и са којом живе. Настава ромског језика, такође има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, писмено изражавање на основу одређене тематике.

Задачи: Оспособљавање ученика за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику. Оспособљавање ученика за усвајање основних законитости ромског језика. Упознавање ученика са елементима традиције, историје и културе Рома. Оспособљавање ученика за самостално читање и писање на ромском језику, као и развијању свести о важности васпитања и образовања.

Садржаји програма-ТЕМА	Циљеви и задаци садржаја	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја
ПОРОДИЦА	Развијање свести ученика о важности породице, оспособљавање ученика за именовање чланова своје породице, као и њихове улоге у домаћинству.	4	-Нацртати породичну кућу или стан. -Именовање просторија у кући. -Именовање чланова своје породице. - Нацртати и усмено описати улогу члана своје породице.	- Објаснити ученицима дефиницију породице. На неколико конкретних примера приближити ученицима значај породице за њихов живот.	Метода разговора, , метода писаних радова, метода усменог излагања.
ШКОЛА	Оспособљавање ученика да знају која је улога школе, зашто је школа важна за њих. Развијање свести о учењу, и осталим школским обавезама.	4	Нацртати спољашњи изглед школе и усменим путем описати. Нацртати унутрашњи изглед школе – своју учионицу и усменим путем описати.	Објаснити ученицима кроз разговор зашто је школа важна за њих, која је њена улога и значај. Кроз разговор, постављањем и одговарањем на питања приближити им која су њихова права, а које су им школске обавезе.	Метода разговора, , метода писаних радова, метода усменог излагања.
	Развијање свести ученицима о њиховој непосредној околини. Оспособљавање ученика за именовање и препознавање места из своје околине: дом	4	Ученици описују шта се налази у њиховој околини. Ученици су подељени по групама и свака	На основу фотографија или цртежа објаснити ученицима поједине објекте из непосредне околине, као и	Метода разговора, , метода писаних радова, метода усменог излагања, метода илустрације.

НЕПОСРЕДНА ОКОЛИНА	културе, биоскоп, дом здравља, позориште.... Развијање свести о нормама понашања на јавним местима.		група илуструје објекат из околине уз краћи опис.	њихов значај и улогу. Такође, им треба објаснити како да се понашају на таквим местима.	
ПРИРОДА	Развијање свести ученика о значају природе за живи свет. Оспособљавање ученика да наброје шта све чини природу. Оспособљавање ученика за именовање годишњих доба и какве су промене у природи.	5	Ученици стичу знања о природи. На основу цртежа описују реку, језеро, парк.... Кроз рад у пару описују дату слику на којој се налази детаљ из природе.	Ученицима приближити кроз неколико примера значај природе за човека. На основу текста из уџбеника причати о годишним добима.	Метода разговора, метода писаних радова, метода усменог излагања, метода илустрације.
ВРЕМЕ	Развијање свести ученицима о сналажењу у времену. Оспособљавање ученика за дефинисање и препознавање појмова година, месец, дан, сат... Оспособљавање ученика за дефинисање месеца у години, дана у недељи.	5	Ученици стичу знања о времену. Раде задатке у својим радним свескама. Записују са табле називе дана у недељи на ромском језику, и месеца у години.	Ученицима објаснити појмове везане за време. Приближити им појмове на конкретним примерима. На основу фотографија објаснити шта је сат, и зашто је он од велике важности.	Метода разговора, метода писаних радова, метода усменог излагања, метода илустрације.
БРОЈЕВИ	Развијање свести о бројевима. Ученици стичу знања о бројевима на ромском језику.	4	Ученици уче да броје на ромском језику.	Наставник записује бројеве на табли и именује речима одређени број.	Метода разговора, метода писаних радова.
ГРАМАТИКА	Развијање свести ученицима о граматици на ромском језику која садржи познавање ромског писма.	20	Ученици треба да науче основне појмове из граматике. Како би у вишим разредима допунили своје знање из ове области.	Објаснити и приближити ученицима основне појмове из сваке лекције везане за граматику ромског језика, како би ученици могли да примене на конкретним примерима.	Метода разговора, метода писаних радова.

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА	Оспособљавање ученика за континуирани рад на сликовници и Писменици, усвајање новог лексичког материјала, самостално изражавање на дате теме.	20	Ученици треба да науче интонацију за добро изражавање на ромском језику на основу датих текстова, на основу сликовница и писменице.	Наставник настоји да ученицима приближи како треба да се течно и разумљиво изражавају на свом матерњем језику. Поред усменог изражавања, ученике упознаје и са писменим изражавањем на основу описивања лектире, бајке, састава на задату тему....	Метода разговора, метода писаних радова.
ИСТОРИЈА РОМА	Развијање свести ученика о култури, традицији и историји ромског народа.	6	Ученици на часу попуњавају своје радне свеске и решавају задатке везане за историју Рома	Наставник на основу дефиниција и текстова о историји Рома, усменим путем објашњава важности језика, културе традиције и историје за њих.	Метода разговора, метода писаних радова.

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава се организује за поједине ученике или групе ученика истог разреда којима је повремено или стално потребна помоћ у савладавању програма одређеног предмета и у учењу, односно за оне ученике који имају потешкоће у учењу и који не постижу основне стандарде постигнућа из појединих наставних предмета. Ова настава има интервентни карактер и организује се за ученике чији избор и начин организовања утврђује учитељ/наставник, односно Одељењско веће на предлог разредних и предметних наставника.

Наставни предмет: Допунска настава - српски језик – 18 часова

Садржаји програма-ТЕМА	Циљеви и задаци садржаја програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Учење читања и писања	<ul style="list-style-type: none"> - научити слова - издвајати гласове (слова) у речима - правилно изговорати гласове - правилно интонирати реченицу	*	<ul style="list-style-type: none"> - именује и чита слова - прави речи од слова - записује речи - прави од речи реченице, -записује реченице - чита текстове	<ul style="list-style-type: none"> - усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише	<ul style="list-style-type: none"> - демонстратив. - текстуална - дијалогска
2. Граматика	<ul style="list-style-type: none"> - правилно изговарати гласове, речи и реченице - поштовати тачку, упитник и узвичник	*	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје слова, речи, реченице - игра се мењањући гласове у речима,<ul style="list-style-type: none"> - вежба у изговарању обавештења, питања и заповести - вежба у изговору и писању гласова ч, ћ, ђ, х, р	<ul style="list-style-type: none"> - координира - наводи на повезивање и примену знања	
3. Правопис	<ul style="list-style-type: none"> - правилно употребљавати велико слово на почетку реченице у писању имена и презимена и имена једночланих назива - правилно употребљавати тачку, упитник и узвичник	*	<ul style="list-style-type: none"> - започиње реченицу велики словом - пише лична имена и презимена и једночлана имена насеља - употребљава тачку, упитник и узвичник - пише по диктату		

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу.

* Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

Наставни предмет: Допунска настава - математика – 18 часова

Садржаји програма-ТЕМЕ	Циљеви и задаци садржаја програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Предмети у простору и односи међу њима	- оријентисати се у простору користећи одреднице горе, доле, изнад, испод, лево, десно... - разликовати и именовати геометријска тела - одређивати положај предмета	*	- посматра - уочава - именује	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује	- демонстрација - дијалог - илустрација - истраживање
2. Линија и област	- разликовати и именовати тачку, дуж и линију - умети да их нацрта - овладати руковањем геометријским прибором - упоређивати по облику и дужини	*	- разликује - именује	- анализира - мотивише - координира - наводи на повезивање и примену знања - подстиче на логично мишљење	
3. Природни бројеви до 100	- користити математичке термине: скуп, елемент - уочити једноставне правилности - читати, писати и упоређивати бројеве од 0 до 100 - употребљавати знаке једнакости и неједнакости - савладати сабирање и одузимање до 100 - схватити појам 0	*	- посматра - групише - пребројава - броји - сређује по редоследу	- развија кооперативност	
4. Мерење и мере	- упознати метар, динар, пару - знати вредност новчаница и поступак плаћања - мерити дужину: стопом, кораком...	*	- упоређује - мери и процењује		

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу.

* Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ: Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;

Корелација: српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, математика, физичка и здравствена култура, пројектна настава, грађанско васпитање

Садржаји програма-ТЕМА	Циљеви и задаци садржаја	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Понашање у школи-права и обавезе	Изражавање својих потреба и уважавање потреба других без агресивности Ученик се придржава правила понашања у школи Стицање нових пријатеља	12	-слуша -разговара -износи своје мишљење -предлаже -поставља питања -активно учествује -илуструје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -анализира проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	-усмено излагање -разговор -демонстра-ција -текст метода -игра -илустрација -истраживање
2. Понашање ван школе	Упознавање са правима и обавезама у окружењу Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (у посети, шетњи, игри, у ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...)	5			
3. Буквар дечјих права	Упознавање и уважавање дечјих права и обавеза, окружење и сопствено место у њему Право на учење и игру Заштита менталног здравља, управљање љутњом, живот без страха Решавање конфликтних ситуација, договор Потребе обе стране (сарадња)	3			

	Ученик нуди и прихваћа помоћ Зна своја права, обавезе Активно учествује у животу и раду школе Предлаже промене у раду и животу у школи Разматра начине за побољшавање квалитета одмора Како креативно провести распуст				
4. Празници и приредбе	упознавање основних елемената фолклора (игре и кратке текстуалне форме); - овладавање декоративним елементима главних (најопштијих) празника (верских и сезонских) везаних за годишњи циклус;	7			
5. Хуманитарне акције, рециклажа	-ученици треба да схвате значај чувања здравља -формирати хигијенске навике ученика како у погледу личне хигијене, тако и везано за одржавање хигијене у просторијама у којима бораве и значају боравка на свежем ваздуху -упознавање са најчешћим дечјим болестима Сарађује са другима Социјална интеграција Заједно са другима ангажује се у прославама Учествује у одржавању и уређивању животне средине	3			
6. Екологија, уређујемо животну околину	Развијање и неговање правих људских вредности Неговање љубави према окружењу Развијање еколошке свести	2			

7. Здравствено васпитање	-уознавање и поштовање права и обавеза у школи -изражавање мишљења о понашању -активно учешће у доношењу правилника	4			
--------------------------	---	---	--	--	--

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: праћење остварености исхода; праћење практичног рада ученика и активности на часу

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Школа је у обавези да својим Школским програмом и Годишњим планом рада предвиди различите активности у складу са својим ресурсима и просторним могућностима. Поред организације излета, посета изложбама и сарадње са локалном самоуправом, ученицима треба понудити већи број друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности. Те активности могу се реализовати по програму које је сама школа развила, али могу се користити и програми који су претходно донети као изборни (нпр. чувари природе, рука у тесту, народна традиција). Сврха ових активности је подршка прилагођавању ученика првог разреда на школску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго. Активности треба тако организовати да ученици имају што више могућности за активно учешће, за креативно испољавање, за интеракцију са другим ученицима, коришћење различитих извора информација и савремених технологија. Резултате рада ученика у оквиру ваннаставних активности треба учинити видљивим јер се на тај начин обезбеђује мотивација и задовољство учесника активности. Бројни су начини на који је могуће то остварити као што су: организовање представа, изложби, базара, објављивање на сајту школе, кроз смотре стваралаштва, спортске сусрете и друго.

За ученике овог узраста важно је да родитељи буду упознати са активностима које школа нуди и помогну да њихова деца изаберу оне које им највише одговарају.

Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности)

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Садржаји програма-ТЕМА	Циљеви и задаци садржаја	Активности ученика	Активности наставника	Начини остваривања садржаја
1.Игре	-задовољавање потребе деце за игром -развијање позитивних особина личности -развијање позитивних емоција -научити ученике новим играма -упознати игре које су се некада играле	-учествује у активностима	-организује -усмерава -показује -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	-усмено излагање -разговор -демонстрација -вежбање -текст метода -игра -илустрација -практичан рад
2.Празници	-упознавање ученика са значајним празницима -упознавање националних вредности, фолклора -како се који празник обележава -развијање љубави према традицији и домовини -развијање позитивних емоција			
3.Приредбе	-развијати код ученика креативност и таленат -развијати љубав према јавним наступима -упознавање са глумом, хорским певањем, изражавањем музике покретима...			
4.Изложбе	-развијати интересовање ученика за креативно ликовно и литерарно стваралаштво -учешће ученика на школским и одељењским изложбама изложбама -упознавање националних вредности, фолклора			
5.Такмичења	-развијати код ученика интересовање за спортска и такмичења у знању -развијати позитивне особине личности и осећај за поштено такмичење -утицати на ученике да пораз прихвате као саставни део игре и такмичења			

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: праћење остварености исхода; праћење рада ученика и активности на часу.

ЕКСКУРЗИЈЕ

Екскурзија, излет, зимовање, летовање и кампови су ваннаставни облици образовно - васпитног рада који се остварују ван школе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују реализацијом програма ескурзије, излета, зимовања, летовања и кампа су: проучавање објекта и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Садржаји ескурзије, излета, зимовања, летовања и кампа, остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЈЕДНОДНЕВНИ ИЗЛЕТ УЧЕНИКА ПРВОГ РАЗРЕДА

Планирани једнодневни излет за ученике првог разреда

Релација: Костолац - Манастир Тумане - Голубац - Голубачки град - Велико Градиште - Костолац.

Циљеви и задаци:

- упознавање и обилазак културно-историјских знаменитости Србије;
- развијање социјализације и позитивних особина ученика;
- утврђивање и проширивање знања из области предмета: српског језика, природе и друштва, ликовне културе, верске наставе и грађанског васпитања;

- развијање позитивних емоција ученика и љубави према домовини;
- усвајање начина понашања у возилима јавног превоза и на организованом путовању.

ДРУГИ РАЗРЕД

Фонд часова за други разред и предмете

Ред. број	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
УКУПНО: А		20	756
Ред. број	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36
2.	*Матерњи језик/говор са елементима националне *****културе	2	72
УКУПНО: Б		1-3	36 - 108
УКУПНО: А + Б		21-23	756-864

*Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези.

Облици образовно- васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.

1.	Редовна настава	20-23	756-864
2.	Допунска настава	1	36
3.	Настава у природи	7-10 дана годишње	
Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	1 дан	

Програм наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;

- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција један је од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљ наставе и учења: Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Корелација : Ликовна култура, Музичка култура, Свет око нас, Грађанско васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област / Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Књижевност	69	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма: Да вам певам што истина није/Мишја моба Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу Јован Јовановић Змај: Пролећница/Хвала Војислав Илић: Први снег Бранко Ћопић: Огласи "Шумских новина" (одломци), Болесник на три спрата Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама Драган Лукић: Школа, Равнотежа Мирослав Антић: Тајна Душко Трифуновић: Два јарца Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец	Читање и разумевање текстова из читанке; -Читање и разумевање информативних и популарних текстова из часописа за децу; -Читање текстова у наставцима; -Увођење у ченика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике стиха:,песма, прича драмски текст; - Уочавање ликовних у тексту, хронолошког низа догађаја, места и времена дешавања радње; -Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају; -Изводе драмски текст на сцени; -Стичу читалачке навике читањем домаће лектире; -Илуструју одређени мотив из текста.

	<p>Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима)</p> <p>Проза Народна прича: Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим дететом Народна прича: Седам прUTOва Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка/Коњ и магаре Десанка Максимовић: Бајка о лабуду Гроздана Олујић: Шаренорепа Градмир Стојковић: Деда Милоје Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету Ђани Родари: Кад дедица не зна да прича приче Су Ју Ђин: Свитац тражи пријатеља Феликс Салтен: Бамби (одломак по избору)</p> <p>Драмски текстови Александар Поповић: Два писма Ана Миловановић: Слатка математика Гвидо Тартаља: Оцене Тоде Николетић: Шума живот значи</p> <p>Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.)</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице) 2. Ханс Кристијан Андерсен: Принцеза на зрну грашка, Царево ново одело, Девојчица са шибицама 3. Десанка Максимовић: Ако је веровати мојој баки, Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица (три бајке по избору ученика)</p>	<p>- Богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова.</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна</p> <p>Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови</p> <p>Корелација: Свет око нас, Музичка култура Ликовна култура .</p> <p>Место извођења: Учионица</p>
--	--	---

		<p>4. Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама Ма шта ми рече (Једног дана, Др, Десет љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца)</p> <p>5. Драгомир Ђорђевић, избор песама (Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за деду, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма, Бити пекар то је сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик)</p> <p>6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана, Весна Видојевић Гајевић, Бркљача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо.</p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стих, строфа, рима; - народна успаванка; - басна; - бајка; - тема, место и време збивања, редослед догађаја; - главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); - лица у драмском тексту за децу.	
Језик Граматица, правопис и ортографија	54	<p>Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писање речце ли и речце не уз глаголе. Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице ОШ, бр., итд., стр. и нпр.).</p>	<p>-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника, и др.</p> <p>- објашњењ слогасамом на типичним случајевима са самогласником на крају слога-за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста);</p> <p>-направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом;</p> <p>-користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p>

			Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Корелација: ликовна култура, музичка култура, свет око нас, математика Место извођења: учионица
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	57	Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника, и др. - објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста); -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом; -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна, илустративна Корелација: ликовна култура, музичка култура, свет око нас Место извођења: учионица

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
КЊИЖЕВНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> - разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; - одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; - одреди редослед догађаја у тексту; - уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - разликује стих и строфу; - уочи стихове који се римују; - објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; - наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота;
ЈЕЗИК	<ul style="list-style-type: none"> - чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - изражајно рецитије песму; - изводи драмске текстове; - износи своје мишљење о тексту;
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<ul style="list-style-type: none"> - разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; - разликује врсте речи у типичним случајевима; - одређује основне граматичке категорије именица и глагола; - разликује реченице по облику и значењу; - поштује и примењује основна правописна правила; - влада основном техником читања и писања латиничког текста; - пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; - разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); - изражајно чита ћирилички текст.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
Шифра стандарда	Текст стандарда
КЊИЖЕВНОСТ	
1СЈ.1.2.1.	ОСНОВНИ НИВО
1СЈ.1.2.2.	влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста

1СЈ. 1.2.3.	одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)
1СЈ. 1.2.4.	препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту
1СЈ. 1.2.5.	познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)
1СЈ. 1.2.6.	одређује основну тему текста
1СЈ. 1.2.7.	разуме дословно значење текста
1СЈ. 1.2.8.	разликује књижевноуметнички од информативног текста
1СЈ. 1.2.8.	процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив;
1СЈ. 1.2.8.	да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате
1СЈ.1.5.1.	препознаје књижевне врсте (бајку и басну)
1СЈ.1.5.2.	одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту
1СЈ.1.5.2.	одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту
1СЈ.1.5.3.	СРЕДЊИ НИВО чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза
1СЈ.2.2.1.	изводи једноставне закључке у вези са текстом
1СЈ.2.2.2.	раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту
1СЈ.2.2.3.	одређује основни смисао текста и његову намену
1СЈ.2.2.4.	препознаје фигуративно значење у тексту
1СЈ.2.2.4.	изводи једноставне закључке на основу текста
1СЈ.2.2.5.	износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив
1СЈ.2.2.6.	издваја делове текста који су му нејасни
1СЈ.2.2.7.	одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине- пословице, загонетке, брзалице)
1СЈ.2.2.8.	препознаје стих и строфу у лирској песми
1СЈ.2.5.1.	одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова у књижевноуметничком тексту
1СЈ.2.5.2.	уочава везе међу догађајима (нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)
1СЈ.2.5.3.	разликује приповедање од описивања и дијалога
1СЈ.2.5.4.	НАПРЕДНИ НИВО
1СЈ.2.5.5.	изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста
1СЈ.3.2.1.	повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. Текст, табела, графички приказ)
1СЈ.3.2.1.	изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст
1СЈ.3.2.2.	објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)
1СЈ.3.2.3.	тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
1СЈ.3.2.4.	уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту
1СЈ.3.5.1.	тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
1СЈ.3.5.2.	
1СЈ.3.5.3.	

ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија

	ОСНОВНИ НИВО
1СЈ.1.4.1.	препознаје врсте речи (именице и глаголе)
1СЈ.1.4.2.	препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица)
1СЈ.1.4.3.	препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне,узвичне,заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)
1СЈ.1.1.5.	познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи, и сл.)
1СЈ.1.1.5.	пише писаним словима ћирилице и латинице
	уме да се потпише
1СЈ.1.3.1.	почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком
1СЈ.1.3.2.	употрбљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе
1СЈ.1.3.3.	пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре;
1СЈ.1.3.4.	
	СРЕДЊИ НИВО
1СЈ.1.3.5.	одређује врсте речи (именице и глаголе)
	препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; основне и редне бројеве)
	препознаје субјекат и предикат
1СЈ.2.4.1.	одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)
1СЈ.2.4.2.	саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику
1СЈ.2.4.3.	познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава
1СЈ.2.4.4.	зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)
1СЈ.2.4.5.	употрбљава велико слово приликом писања имена места; правилно пише гласове ћ, ч, њ, ц;
1СЈ.2.4.6.	правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; употребљава запету при набрајању
	пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)
1СЈ.2.3.1.	
1СЈ.2.3.2.	
	НАПРЕДНИ НИВО
1СЈ.2.3.3.	пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене реченице
	именује врсте речи (властите и заједничке и глаголе)
	уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола према роду и броју
1СЈ.3.3.1.	одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употребљени
1СЈ.3.4.1.	употрбљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу
1СЈ.3.4.2.	
1СЈ.3.4.3.	
1СЈ.3.4.4.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	
	ОСНОВНИ НИВО
1СЈ.0.1.1.	познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га;
1СЈ.0.1.4.	пажљиво слуша своје саговорнике;

1СЈ.0.1.5.	уме да преприча изабрани наративни текст на основу предходне израде плана текста и издвајања значајних делова;
1СЈ.0.1.7.	
1СЈ.1.3.6.	уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему;
1СЈ.1.3.7.	уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју.
1СЈ.1.3.8.	издваја наслов, углавном се држи теме;
1СЈ.1.3.10.	препричава кратак и једноставан текст;
	користи скроман фонд речи(у односу на узраст) и правилно их употребљава;
1СЈ.2.3.5.	пише честитку (за Нову годину, рођендан).
1СЈ.2.3.6.	СРЕДЊИ НИВО
1СЈ.2.3.7.	језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формално/неформално);
	саставља кратак наративни текст;
1СЈ.3.3.1.	саставља кратак дескриптивни текст.
1СЈ.3.3.5.	НАПРЕДНИ НИВО
	пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама;
	користи богат фонд речи (у односу на узраст)

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура, усвајање другог писма (латинице).

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање) : посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, белешке, разговори, задовољство ученика на часу, практична примена ученикових знања, . Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем Бележењем постигнућа ученика оценом. Усмене и писмене провере степена усвојености знања; праћење и вредновање напредовања према ИОП (по потреби). Свеске ученика и њихови практични радови..

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима. Ученици који нису савладали основне математичке појмове упућују се на допунску наставу, а ако је потребно и на корективну наставу где им подршку у раду пружа педагошки асистент и педагошко-психолошка служба.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ наставе страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика

оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација: српски језик, грађанско васпитање, свет око нас, физичко и здравствено васпитање, музичка култура, ликовна култура, математика, верска настава, пројектна настава.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Let's start! Поздрављање; представљање себе и других; давање основних информација о себи; тражење и давање основних информација о другима; разумевање и давање једноставних упутстава и налога.	2	- препознавање и именовање ликова из уџбеника; - изрази који се користе за поздрављање - good afternoon, good evening, good morning, goodnight - налози - close your book, open your book, pick up your rubber, put down your pencil, sit down, stand up - изрази и речи које се користе код представљања и упознавања - Hello! I'm ... . This is my friend, ... Hi! My name's ... . How are you, ... ? I'm fine, thank you, and you? I'm fine, thanks - песме Hello и Keep moving.	КМ– слушање и понављање, играње улога, симулација.
2. Module 1 My Family Представљање и описивање живих бића и предмета.	11	- речи којима се именују чланови породице - daddy, grandma, grandpa, mummy, sister - речи којима се именују облици - circle, rectangle, square, triangle - речи којима се именују боје - colours: blue, green, orange, pink, red, yellow - речи које се односе на величину big, small - допуњавање речи одговарајућим словом - My First ABC: Aa – apple, Bb – bed, Cc – cat, Dd – dog, Ee –egg, Ff – fish, Gg – glass, Hh – house - језичке структуре – This is my... . It's a circle. What colour is it? It's... . This is Charlie's... . This is my sister Lilly and me. It's red. Who's that? That's Charlie's...	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.

		<ul style="list-style-type: none"> - песме: My family, Shapes и Goodbye. - имена познатих светских грађевина различитих облика; - кратку причу која се односи на тему.	
3. Module 2 My House Представљање и описивање живих бића и предмета; исказивање положаја у простору.	11	<ul style="list-style-type: none"> - речи којима се исказује положај у простору: things inside/outside - речи којима се именује намештај: bath, bed, chair, radio, table, tree house - речи којима се именују просторије у кући: bathroom, bedroom, garden, kitchen, living room - допуњавање речи одговарајућим словом - My First ABC: Ii – igloo, Jj – jam, Kk – kite, Ll – lemon, Mm – milk, Nn – nest, Oo – orange, Pp – pen - језичке структуре - What’s this? It’s a ... . Where’s ...? She’s in the ... . It’s a ... chair. In picture A, Grandpa is in the kitchen. Is ... in the ...? Yes, he/she is. No, he/she isn’t. He/She is in the ... . The table is in the bedroom. It isn’t in the kitchen. - песме My tree house, Where’s Charlie? и Where am I? - речи којима се именују различити типови кућа, - кратка прича која се односи на тему.	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.
4. Module 3 My Birthday Честитање; изражавање количине и бројева; изражавање допадања/недопадања; исказивање потреба, осета и осећања.	10	<ul style="list-style-type: none"> - бројеви од 1 до 20 - речи којима се именују храна и пића - apples, bananas, burgers, cake, chips, chocolate, ice cream, orange juice, milk, pizza, sandwiches - допуњавање речи одговарајућим словом - My First ABC: Qq – queen, Rr – rabbit, Ss – snake, Tt – train, Uu – umbrella, Vv – van, Ww – whale, Xx – fox, Yy – yo-yo, Zz – zebra - језичке структуре - Happy Birthday! How old are you? I’m ... ! I like/don’t like ... . What’s your favourite food? My favourite food is ... . I’m thirsty/hungry. Do you want some ...? Yes, please! No, thank you! Here’s a birthday card for you! Happy Birthday.	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.

		<p>How many apples? ... apples. He/She likes ... , but he/she doesn't like ... . Do you like ... ? Yes, I do. No, I don't. - песме Birthday, Food и Happy Birthday to you. - речи којима се именују различите врсте хране у свету; - кратка прича која се односи на тему.</p>	
5. Happy New Year! Честитање, исказивање захвалности.	1	<p>- изрази и речи које се односе на Нову годину и Божић – North Pole, toys, Santa, Christmas, shiny nose, reindeer, It's New Year's Eve! Here's a... for you! / Thank you. Happy New Year! - сличности и разлике у начину прославе Божића код нас и у Великој Британији; - кратка прича која се односи на тему - песму Jingle bells.</p>	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.
6. My Green Passport (A) Описивање живих бића и предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога.	2	<p>- речи и изрази који се односе на животиње и очување животне средине: Save water!, Recycle!, glass, paper, aluminium, plastic: - речи и изрази које се односе на боје, играчке, просторије у кући и природу.</p>	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.
7. Module 4 My Animals Описивање живих бића и предмета; изражавање способности.	11	<p>- речи којима се именују животиње - bird, cat, chimp, fish, frog, horse, parrot, rabbit, snake - речи којима се именују различите врсте активности - climb, crawl, dance, fly, hop, jump, run, sing, swim - речи које се односе на циркус - circus, clown, magician - речи којима се именују спортови - basketball, play football, play tennis - допуњавање речи одговарајућим словом - језичке структуре I can jump like a frog! The cat can't swim. Lilly can ... and ... . The parrot can ... . What can Lilly do? She can ... like a ... . The cat can climb, but it can't hop. Can he dance? Yes, he can. Can the clown play football? No, he can't. He's got a pet rabbit. His rabbit likes ... . - песме Animals, I can jump и At the circus. - речи којима се именују традиционални плесови у свету: - кратка прича која се односи на тему.</p>	КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.

<p>8. Module 5 My Toys Представљање и описивање живих бића и предмета; исказивање положаја у простору; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности.</p>	<p>11</p>	<ul style="list-style-type: none"> - речи којима се именују играчке - ballerina, elephant, mouse, teddy bear, toy box, toy soldier - речи којима се именују делови тела - ears, eyes, hair, mouth, nose - предлоге за место - in, on, under - речи које се односе на величину - big, small - речи које се односе на налоге и упуства - clap your hands, nod your head, stamp your feet, wave your arms - речи које се односе на хигијену - brush your hair, brush your teeth, wash your hair, wash your hands - допуњавање речи одговарајућим словом - језичке структуре - Is it on the ...? Yes, it is. No, it isn't. It's the red ... . It's got yellow hair. It's got ... . It hasn't got ... . In picture A, there is a green teddy bear on the ... . In picture B, there are two ... teddy bears ... the ... . - песме Toys, Teddy bear и I'm big; - речи којима се именују различите играчке у свету; - кратка прича која се односи на тему.	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.</p>
<p>9. Easter Честитање.</p>	<p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изрази и речи које се односе на Ускрс - Happy Easter!, chick, lamb, butterfly, bonnet, sweets - сличности и разлике у начину прославе Ускрса код нас и у Великој Британији; - Ускршње игре. - песму Chick, chick, chicken.	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.</p>
<p>10. Module 6 My Holidays Описивање предмета; исказивање времена; изражавање припадања/неприпадања/ и поседовања/ непоседовања; исказивање молбе, захвалности и извињења</p>	<p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - речи којима се именује одећа - dress, hat, jeans, shorts, skirt, T-shirt - речи којима се именују временске прилике - It's cold., It's hot., It's raining., It's snowing., It's sunny. - речи којима се именују годишња доба - autumn, spring, summer, winter - речи којима се именују дани у недељи - Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday - речи којима се именују превозна средства - fly a helicopter, ride a scooter, sail a boat	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - речи којима се именују активности у слободно време - ice-skate, listen to music, play computer games - допуњавање речи одговарајућим словом - језичке структуре - I'm wearing my new blue jeans today! What's your favourite season? My favourite season is ... . She's wearing a yellow dress. I know. It's ... . Can I wear your ...? Sorry, no! Yes, of course! What's the weather like? It's ... . What's he wearing? He's wearing ... . He's sailing a boat. It's snowing. Is he ...? Yes, he is. No, he isn't. - песме Clothes, Weather и Summer holiday;. - речи којима се именују различити временски услови у свету: - кратку причу која се односи на тему. 	
<p>11. My Green Passport (B) Описивање живих бића и предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; изражавање количине.</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> - речи и изразе који се односе на очување животне средине и речи и изразе No rubbish!, Make new things from old!, water bottle, carton of milk, tub of yoghurt. - речи и изразе које се односе на боје, акције и предмете из свакодневног окружења. 	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.</p>

ОБЛАС Т/ТЕМ А	ИСХОДИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО ТЕМАМА
По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:		
1. Let's start!	<p>Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; поздраве и отпоздраве, примењујући најједноставнија језичка средства; представе себе и другог; разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговарају на њих; разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих; разумеју и дају кратка и једноставна упутства и налоге.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.</p>

2. Module 1 My family	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.
3. Module 2 My house	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.
4. Module 3 My birthday	Разумеју једноставно исказане честитке и одговарају на њих; упуте једноставне честитке; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагују на њих; изразе основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима.	1.1.1. 1.1.2. 1.2.1. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.22. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25. 2.3.1.
5. Happy New Year!	Разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке; исказу и прихвате захвалност и извињење на једноставан начин.	1.1.1. 1.1.2. 1.2.1. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.22. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25. 2.3.1.
6. My Green Passport (A)	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих; дају кратка и једноставна упутства и налоге.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.
7. Module 4 My Animals	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање способности; траже	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.

	информацију о туђим способностима и саопште шта они или неко други може/не може/уме/не уме да уради.	
8. Module 5 My Toys	Препознају и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору; разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих; дају кратка и једноставна упутства и налоге; разумеју позив и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.
9. Easter	Разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке.	11.1.1. 1.1.2. 1.2.1. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.22. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25. 2.3.1.
10. Module 6 My Holidays	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време; разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагују на њих; траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; упуте кратке и једноставне молбе; искажу и прихвате захвалност и извињење на једноставан начин.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.
11. My Green Passport (B)	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих; дају кратка и једноставна упутства и налоге;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.

разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих; дају кратка и једноставна упутства и налоге;	
разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на количину.	

Кључни појмови: комуникација, рано учење, језичка активност, језичке компетенције и интеркултуралност.

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): говорне вежбе, певање, цртање по диктату, мануелне активности, провера разумевања слушањем, домаћи задаци.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: За ученике са тешкоћама у учењу биће организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљ наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Корелација: Српски језик, Физичко васпитање, Ликовна култура, Свет око нас

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/ Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
БРОЈЕВИ	145	<p>Први део Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C</p> <p>Други део Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца.</p> <p>Трећи део Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика , $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.</p>	<p>Облик рада: -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару</p> <p>Методе рада: -демонстративна -дијалогска -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка -графички радови -индивидуализована метода -ИКТ метода -метода писаних радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића,</p>
ГЕОМЕТРИЈА	22	<p>Први део Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула.</p> <p>Други део Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).</p>	<p>Наставна средства: -геометријски прибор -модел геометријских тела -квadratна и тачкаста мрежа -предмети из окружења -уџбеник -радна свеска -материјал за практичан рад (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери...) -маказе -лепак</p>
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	13	<p>Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).</p>	<p>Корелација: Српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас</p> <p>Место извођења: учионица</p>

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
БРОЈЕВИ	<ul style="list-style-type: none"> - одреди десетице најближе датом броју; - усмено сабира и одузима бројеве до 100; - користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; - примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; - усмено множи и дели у оквиру прве стотине; - израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; - реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; - одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; - одреди делове (облика) дате величине; - изрази одређену суму новца преко различитих апоена; - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; - прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;
ГЕОМЕТРИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - разликује дуж, полуправу и праву; - одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); - одреди обим геометријске фигуре; - нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; - уочи подударне фигуре на датом цртежу; - уочи симетричне фигуре; - допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву;
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<ul style="list-style-type: none"> - изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; - измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине - чита и запише време са часовника; - користи јединице за време у једноставним ситуацијама

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
Шифра стандарда	Текст стандарда
БРОЈЕВИ	
	ОСНОВНИ НИВО
1MA.1.1.1.	зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој
1MA.1.1.2.	рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине
1MA.1.1.3.	множи и дели без остатка у оквиру прве стотине
1MA.1.1.4.	уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом
1MA.1.1.5.	уме да одреди непознат чинилац, дељеник и делилац
1MA.1.3.1.	уме да израчуна половину и четвртину неке целине
	СРЕДЊИ НИВО
1MA.2.1.1.	уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем
1MA.2.1.2.	уме да одреди десетицу најближу датом броју
1MA.2.1.3.	сабира и одузима, рачуна вредност израза

1MA.2.1.4. 1MA.2.1.5. 1MA.2.3.1.	рачуна вредност израза с највише две операције уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делилац уме да израчуна половину и четвртину неке целине и обрнуто
1MA.3.1.1. 1MA.3.1.2. 1MA.3.1.3. 1MA.3.1.4. 1MA.3.3.1.	НАПРЕДНИ НИВО уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми уме да израчуна половину и четвртину неке целине у сложенијим текстуалним задацима
ГЕОМЕТРИЈА	
1MA.1.2.1. 1MA.1.2.2. 1MA.1.2.3. 1MA.2.2.1. 1MA.2.2.2. 1MA.2.2.6. 1MA.3.2.1. 1MA.3.2.2.	ОСНОВНИ НИВО уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник и тачка) зна јединице за мерење дужине (m, cm, dm) и њихове односе користи поступак мерења дужине линије приказане на слици СРЕДЊИ НИВО уочава међусобне односе геометријских објеката у равни претвара јединице за мерење дужине (m, cm, dm) препознаје мрежу коцке и квадрата НАПРЕДНИ НИВО претвара јединице за мерење (m, cm, dm) из већих у мање зна да нацрта мрежу коцке и квадрата
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	
1MA.1.4.1. 1MA.1.4.2. 1MA.1.4.3. 1MA.2.4.1. 1MA.2.4.2. 1MA.2.4.3. 1MA.3.4.1.	ОСНОВНИ НИВО уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама зна да решава једноставне задатке са применом m, cm и dm уме да чита једноставније графиконе и табеле СРЕДЊИ НИВО уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама зна јединице за време (, минут и сат) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставнијих задатака НАПРЕДНИ НИВО зна јединице за време (минут и сат) и уме да пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

Кључни појмови садржаја: сабирање, одузимање, множење, дељење, једначина, део целине, мерење дужине и времена, правоугаоник, квадрат, дужина, обим, римске цифре.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, тестови, белешке, разговори, задовољство ученика на часу, петоминутне провере у циљу формативног праћења-писмене провере, Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем .Бележењем постигнућа ученика описном оценом. Усмене и писмене провере степена усвојености знања;Свеске ученика и њихови практични радови.праћење напредовања и вредновања према ИОП (према потреби).

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима. Ученици који нису савладали основне математичке појмове упућују се на допунску наставу, а ако је потребно и на корективну наставу где им подршку у раду пружа педагошки асистент и педагошко-психолошка служба.

СВЕТ ОКО НАС

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ наставе и учења Света око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Математика, Народна традиција, Верска настава, Музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема		Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
НАСЕЉЕ СА ОКОЛИНОМ	Други и ја	7	Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.	- Часови у непосредној околини школе , Разговор, посматрање илустрација у уџбенику и разговор, игра, дебате Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Корелација: Српски језик, музичка култура, ликовна култура Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена , понашање у насељу, суседи
	Култура живљења	11	Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број obroka, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза. Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Корелација: Српски језик (Језичка култура)

				Музичк култура(Извођење песама по слуху) Ликовна култура (Тумачење, Слика и реч) Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена , понашање у насељу, суседи); час у кабинету за информатику (Рачунар као средство комуникације , а не играчка) ;учешће у еколошкој акцији у сарадњи са локалном средином
Човек ствара	9	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу		Груписање објеката на основу једноставних својстава материјала; -Уочавати како својства материјала одређују њихову употребу Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,Активна настава Методе рада: Дијалoшкa, илустрaтивнa, демонстрaтивнa, текстурaлнa, амбијентaлнa, разговoрa, хеуристичкa, писаних радовa, експериментaлнa Настaвнa средствa: Уџбеник, сликe, пригoдни радови, текст Настaвни лист, материјaл зa оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Ликовнa културa Место извођења: учионицa
Кретање и оријентација у простору и времену	18	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба.		- Практичан рад ученика Истраживачке активности, Игра Посматрање илустрација и разговор Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада: Дијалoшкa, илустрaтивнa, демонстрaтивнa, текстурaлнa

		Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.	амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Математика, Ликовна култура Место извођења: учионица
Разноврсност природе	27	<p>Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице.</p> <p>Рељеф у насељу и околини.</p> <p>Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала).</p> <p>Површинске воде у насељу и околини.</p> <p>Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства).</p> <p>Функције (улога) делова тела живих бића.</p> <p>Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске).</p> <p>Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи).</p> <p>Значај биљака и животиња за човека.</p> <p>Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p> <p>Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште - неопходни услови за живот.</p> <p>Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.</p>	<p>- Практичан рад ученика</p> <p>Истраживачке активности, Игра</p> <p>Посматрање илустрација и разговор</p> <p>Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава</p> <p>Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална</p> <p>амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална</p> <p>Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије</p> <p>Коорелација: Математика, Ликовна култура</p> <p>Место извођења: учионица</p>

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Други и ја	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада;

Култура живљења	<ul style="list-style-type: none"> - се понаша тако да уважава различитости других људи; - прихвати последице када прекрши правила понашања групе; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима;
Човек ствара	<ul style="list-style-type: none"> - разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; - препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима;
Кретање и оријентација у простору и времену	<ul style="list-style-type: none"> - одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - одржава личну хигијену - руку, зуба и чулних органа; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином;
Разноврсност природе	<ul style="list-style-type: none"> - безбедно поступа пре и током временских непогода; - истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; - пронађе нову намену коришћеним предметима; - наводи примере различитих облика кретања у окружењу; - одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; - измери растојање које тело пређе током свог кретања; - пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; - именује занимања људи у свом насељу са околином; - одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; - забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; - разликује облике рељефа у свом насељу и околини; - разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; - идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; - повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; - разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; - разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; - наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; - штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; - разврста отпад на предвиђена места; - негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; - препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; - повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; - изведе једноставне огледе пратећи упутства; - повеже резултате рада са уложеним трудом.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
Шифра стандарда	Текст стандарда
ДРУГИ И ЈА	
1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2.	ОСНОВНИ НИВО зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2.	СРЕДЊИ НИВО зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним
1ПД.3.5.1.	НАПРЕДНИ НИВО разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима
КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	
1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.1.6.2.	ОСНОВНИ НИВО: зна који су главни извори опасности по здравље људи и основне мере заштите зна поступке за очување и унапређивање људског здравља зна основне типове насеља и њихове карактеристике
1ПД.2.5.3.	СРЕДЊИ НИВО: разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности
ЧОВЕК СТВАРА	
1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.2.3.5.	ОСНОВНИ НИВО зна да различите животне намирнице садрже различите састојке зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу Зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха СРЕДЊИ НИВО разликује повратне и неповратне промене материјала
КРЕТАЊЕ И ОРЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	
1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.3. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.4.5. 1ПД.2.4.1.	ОСНОВНИ НИВО уме да препозна кретање тела у различитим појавама зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти. уме да одреди стране света помоћу Сунца зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век уме да прочита тражене информације са часовника и календара СРЕДЊИ НИВО зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела
РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	
1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5.	ОСНОВНИ НИВО прави разлику између природе и производа људског рада зна ко и шта чини живу и неживу природу зна заједничке карактеристике живих бића уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања препознаје и именује делове тела живих бића

1ПД.1.1.6.	разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима
1ПД.1.2.1.	препознаје и именује природне ресурсе
1ПД.1.2.3.	разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе СРЕДЊИ НИВО
1ПД.2.1.1.	разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима
1ПД.2.1.2.	зна основне разлике између биљака, животиња и људи
1ПД.2.1.4.	зна улогу основних делова живих бића
1ПД.2.2.3.	зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса НАПРЕДНИ НИВО
1ПД.3.1.1.	разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима
1ПД.2.2.3.	зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса

Кључни појмови: оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, тестови, белешке, разговори, задовољство ученика на часу. Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови. Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем. Бележењем постигнућа ученика оценом. Усмене и писмене провере степена усвојености знања;Свеске ученика и њихови практични радови. Активност ученика, питања ученика, контролни задаци, посматрање, праћење ангажовања ученика, наративне и анегдотске белешке

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Корелација: Српски језик, Математика, „Свет око нас, Физичко васпитање, Музичка култура, Грађанско васпитање

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Облици	26	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика)	Примена материјала и техника у сликању и вајању различитих облика које ученици познају (животиње, предмети, људи..) -Анализом свог рада -Анализом радова осталих ученика -Цртањем употребних предмета -Час у природи посматрање ближе околине; школског дворишта; објеката) Цртањем простора у коме ученици бораве свакодневно (своје собе, куће, школе) Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Посета оближњим продавницама, (посматрање производа на рафовима) Одељенским изложбама радова. Уређивањем паноа са радовима (учавање и постављање радова са светлијим, тамнијим бојама, мањим, већим облицима, положеним или усправним) Стварањем сенки уз помоћ руку. Игре светлом и сенком уз промене облика сенке у зависности од светлосног извора. Посматрањем светла и сенке на предметима у учионици у зависности од светлосног извора Цртањем предмета, бојење истог, његово преобликовање; додавање других елемената. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна, истраживачка,

			практичан рад Корелација: Свет око нас- Од чега су предмети око нас Материјали и њихова својства (меко, тврдо; провидно, непровидно; храпаво, глатко) Место извођења: учионица
Споразумевање	16	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	Гледање цртаних филмова (посматрање, анализа; стицање знања о настанку цртаног филма; његове намене) Формирањем целине од више делова (илустровање приче, бајке кроз слике.) Читање стрипа (његово посматрање, анализа, разумевање постојања истог, његове намене) Претварање текста приче, песме у стрип. Обликовање кореографије за луткарску представу Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалoшка, илустративна Корелација: Музичка култура- Музика из цртаног филма „Мала сирена“ Српски језик Прича по низу слика Место извођења: учионица
Ликовне игре	14	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).	Експериментом се врши провера да ли мешањем различитих боја могу да добију основне боје - изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама - изражавање доживљеног након слушања композиције светлом или тамним бојама Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Корелација: Српски језик, ликовна култура, музичка култура, пројектна настава Место извођења: учионица

Простор	16	Простор (обликовање простора - школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).	Посета значајних објеката из најближег окружења .Посета библиотеци .Час у природи Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Анализа ученичких радова Доживљај током боравка на планини, мору. описивање, илустрација Облик рада: фронтални, групни, индивидуални,рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна Корелација: Свет око нас Место извођења: учионица
---------	----	--	---

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Облици	- користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли;
Споразумевање	- користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад;
Ликовне игре	- изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;
Простор	- тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; - изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - пружи основне информације о одабраном музеју; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

Кључни појмови: простор, облик, линија и боја.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Евалуација остварености циљева и задатака : посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, разговори, задовољство ученика на часу, однос према учењу и раду, учешће на конкурсима, учешће на изложбама, самопроцена ученика. Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи. Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем.

Бележењем постигнућа ученика оценом. Усмене и писмене провере степена усвојености знања; Свеске ученика и њихови практични радови. Активност ученика, питања ученика, посматрање, праћење ангажовања ученика, наративне и анегдотске белешке

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика се креативно изражава на часовима ликовне културе у складу са индивидуалним могућностима

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Природа и друштво/Свет око нас, Физичко васпитање, Народна традиција.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

* Напомена: Часови музичке културе конципирани су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема)

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Слушање музике	36	<p>Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања.</p> <p>Звук и тон (извори) - звуци из природе и окружења.</p> <p>Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок).</p> <p>Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената.</p> <p>Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика.</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика).</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...).</p>	<p>-избор најупечатљивијих музичких примера</p> <p>-активно слушање композиција</p> <p>-у току часа преовлађују активности којима се развијају знања и ставови</p> <p>-упућивање ученика на коришћење интернета,</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна</p> <p>Илустративна, учење помоћу открића</p> <p>Корелација: Српски језик, ликовна култура, свет око нас , пројектна настава</p> <p>Место извођења: учионица</p>
Извођење музике	36	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет.</p> <p>Звучне ономатопеје и илустрације</p> <p>Правилан начин певања - држање тела и дисање.</p> <p>Правилна дикција - изговарање брзалица и бројалица.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.</p> <p>Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме.</p> <p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (а1 бела, ха1 љубичаста боја).</p> <p>Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.</p> <p>Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме - пулс, ритам, груписање удара.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима - песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p>	<p>-извођење спонтаних покрета као одговор на музички доживљај</p> <p>-извођење бројалица као мотивационих активности</p> <p>-извођење вежби правилног држања тела, дисања и говорне ариткулације</p> <p>-певање дечијих песама различитог карактера</p> <p>-свирање на дечијим ритмичким инструментима</p> <p>-упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија.</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p>

		Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон.	
Музичко стваралаштво	16	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњака. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст.	-Подстицање и развијање жеље за изражајнијим певањем; -Обележавање појединих речи или фраза током извођења мелодије звуком неких инструмената , према избору ученика; -Опонашање звукова из околине, спонтано или договореном импровизацијом (звучи у кући, звучи града, звучи у природи); -Смишљање малих ритмичких целина остварених говором или спонтано изговорених група гласова; -Потпуно слободна звучна импровизација остварена рукама или ногама, односно дечјим инструментима; -Слободан, импровизиран звучни разговор остварен једним од претходно наведених начина; -Мале, договором састављене музичке игре уз покрет; Облик рада: фронтални, рад у групи, индивидуални Методе рада: монолошка, дијалогска, слушање аудио-примера, илустративно-демонстративна метода Наставна средства: Текстовна наставна средства, аудитивна средства, помоћна техничка средства, илустративно-демонстративна средства Место извођења: учионица

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Слушање музике	- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима;
Извођење музике	- издвоји основне музичке изражајне елементе; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;

Музичко стваралаштво	<ul style="list-style-type: none"> - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; - повезује ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - направи дечје ритмичке инструменте; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - осмисли одговор на музичко питање; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.
-----------------------------	--

Кључни појмови садржаја: звук, тон, певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, продукти ученикових активности, белешке, разговори, задовољство ученика на часу. Посматрање ангажованости на часу. Препознавање слушане музике. Разговор са учеником. Усмено испитивање.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика наставу музичке културе прати по прилагођеном програму, а у складу са својим индивидуалним могућностима

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **108 часова**

Недељни фонд: **3 часа**

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Корелација: Српски језик, математика, музичка култура, грађанско васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ И	23	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	Облик рада: Фронтални Групни Индивидуални Методе рада: Демонстративна, дијалогска, метода практичног вежбања, метода усменог излагања
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ Ходање и трчање	74	Ходање: - кратким корацима, - дугим корацима, - у различитом ритму, - ходање опружањем стајне ноге, - ходање са реквизитом, - ходање са променом правца и смера, - ходање комбиновано са различитим покретима, - ходање преко ниских препрека, - елементарне игре са ходањем. Техника трчања: - трчање преко препрека, - трчање са променом ритма, - трчање са променом правца и смера, - брзо трчање стартом из различитих почетних положаја, - трчање 30 м - елементарне игре са трчањем.	Наставна средства: Разни предмети, објекти непосредне стварности, палице, лопте, реквизити, клупа, греда, струњаче, разне справе, столице, кутије, школске торбе, књига, ластиш, ЦД, шведска клупа, канап, трака, картони са бројевима, мараме, шал, санке, грудве, вратило, козлић, сандук, обручи, касета, вијаче, лоптица, табла, листови хартије, штоперница Место извођења: Фискултурна сала, школско двориште, учионица

	Скакања и прескака	Прескакање вијача, палица и других реквизита поређаних на тлу једноножним и суножним одскоком. Комбинације скокова, Скок удаљ и увис из места и залета. Скок са повишене површине. Припремне вежбе за прескок: игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.
	Бацања и хватања	Ходање и трчање са котрљањем лопте. Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис без и са okreом за 360 степени. Вођење лопте једном и другом руком у месту и кретању. Додавање лопте једном и другом руком. Вођење лопте у ходању и трчању. Гађање лоптом у импровизовани кош, ниски кош и гол. Елементарне игре са вођењем, додавањем и гађањем лоптом у циљ. Штафетне игре и друге елементарне игре лоптом (вођење, хватање, додавање).
	Пузања, вишења, упори и пењања	Помицање на дохватном вратилу са погрченим ногама у вису предњем. Помицање у вису предњем окретањем за 180 степени, са укрштеним хватом. Њихање уз помоћ. Проширени садржаји Узмак корацама уз косу површину. Бочно пењање уз лестве са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено обема ногама.
	Вежбе на тлу	Основни садржаји Два повезана колута напред. Колут напред и скок пруженим телом. Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Колут назад. Састав од научених елемената. Игре усвојених вежби. Проширени садржаји Колут напред из упора стојећег опружених ногу. Колут преко лопте. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.

Култура вежбања и играња	11	<p>Основни садржаји Мала вага на тлу, клупи и ниској греди. Ходање привлачењем на целом стопалу и успон. Ходање опружањем стајне и предножењем замајне ноге. Ходање уназад на греди. Састав из првог разреда допунити наученим вежбама.</p> <p>Проширени садржаји Наскок кораком на греду. Чучањ и окрет у чучњу за 90о и 180о. Састав из првог разреда допунити вежбама ходањем уназад и окретом у чучњу за 180°. Одељенско такмичење.</p>
		<p>Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Прескакање вијаче на различите начине. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом. Полигон и елементарне игре уз коришћење реквизита</p>
		<p>Основни садржаји Народно коло и дечији плес по избору. Повезивање елемената из првог разреда у композицију - састав. Основни ритмички покрети са реквизитима.</p> <p>Проширени садржаји Прескакање вијаче уназад. Комбиновано прескакање вијаче напред-назад. Ходање и трчање са бацањем и хватањем лопте и обруча. Вежба са вијачом</p>
		<p>Кобиновани полигон од усвојених вештина (вежби).</p>
		<p>Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно.</p>

Физичка и здравствена култура	Здравствено васпитање	<p>Моје здравље и вежбање. Мишићи, зглобови и кости мога тела. Телесни развој.. Лична хигијена. Хигијена простора за вежбање. "Шарени-разноврсни оброк" - правилна исхрана. Значај воде за организам и вежбање.</p>	<p>-разговор -демонстрација -практична активност -игра</p>
--------------------------------------	------------------------------	---	--

НАСТАВНА ТЕМА		ИСХОДИ
		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		<ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Ходање и трчање	<ul style="list-style-type: none"> - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз
	Скакања и прескакања	
	Бацања и хватања	
	Пузања, вишења, упори и пењања	
	Вежбе на тлу	
	Вежбе равнотеже	
	Вежбе са реквизитима	
	Плес и Ритимика	
Полигони		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	<ul style="list-style-type: none"> - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања;

		– примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – одржава личну хигијену; – учествује у одржавању простора у коме живи и борави; – схвати значај коришћења воћа у исхрани; – правилно се понаша за столом.
	Здравствено васпитање	

Кључни појмови садржаја: базична кретања, вежбање, игра, здравље, васпитање.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата: вежбање у адекватној спортској опреми; активно учествује на часовима физичког и здравственог васпитања; – вежбање и играње у слободно време. Приказ једног комплекса усвојених опште припремних вежби (вежби обликовања), без реквизита. Постигнућа у моторичким вештинама. Индивидуални напредак ученика

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика своје моторичке активности усавршава по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Корелација: Српски језик, математика, музичка култура, грађанско васпитање

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("сл. Гласник рс - просветни гласник", бр. 10/2017)

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	17	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.	главни организатор активности, пружа подршку свим ученичким активностима у току активности, често и помоћ, упознаје ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмишљавање процеса индивидуализације је за оне којима је то потребно.	Ученик треба да правилно укључи и искључи дигитални уређај; наведе основне делове рачунара (кућиште, монитор, миш, тастатура, звучници, слушалице, микрофон, веб камера, штампач, скенер) објасни намену основних делова рачунара самостално користи софтвер за цртање сачува цртеж на радној површини наведе неколико различитих употреба интернета покрене интернет прегледач користи уз помоћ учитеља интернет	-разговор -демонстрација -практична активност -игра
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	14	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету – интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримереним	главни организатор активности, пружа подршку свим ученичким активностима у току активности, често и помоћ, упознаје ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмишљавање процеса	правилно седи док користи рачунар наброји знаке упозорења да је дошло до прекомерне употребе рачунара (пецкање очију, укоченост врата...) објашњава које последице на	-разговор -демонстрација -практична активност -игра

		дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.	индивидуализација је за оне којима је то потребно.	здравље може прекомерно коришћене рачунара да изазове самостално или уз помоћ учитеља користи едукативне сајтове објасни шта садрже сајтови који су небезбедни опише шта су то лични подаци процени које врсте података може безбедно размењивати објасни ризик преузимања апликација (игрица) са непознатих сајтова	
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	5	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму.	главни организатор активности, пружа подршку свим ученичким активностима у току активности, често и помоћ, упознаје ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмишљавање процеса индивидуализација је за оне којима је то потребно.	Ученик решавање једноставне логичке задатке и задатака из свакодневног живота - развијање алгоритаМСКОГ и логичког начина мишљења Стварање осећаја за решавање проблема у корацима Развијање самопоуздања и сигурности приликом решавања логичких задатака и задатака из свакодневног живота	-разговор -демонстрација -практична активност -игра

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	– упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја;
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	– објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; – реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримерним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; – организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја;
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	– предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; – својим речима објасни појам алгоритам; – анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; – уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); – креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.

Кључни појмови садржаја: онлајн учење, дигитална слика, покретна слика, умрежавање дигиталних уређаја, комуникација, лични подаци, одлагање електронског отпада, алгоритам, програмирање у визуелном програмском језику.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

Праћење и вредновање: У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и продукти учења. Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом): самопроцена, вршњачка процена, отворена питања, Већ знам – Желим да научим – Научио/ласам

Критеријуми оцењивања: Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан).

Специфичности одељења: Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу у складу са индивидуалним могућностима ученика.

Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у различитим групама	10	<p>Групни идентитет Ко смо ми - сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...).</p> <p>Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи.</p> <p>Осећања Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како их препознајемо и уважавамо. Вежа осећања са мислима и понашањима.</p> <p>Потребе и права Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Вежа са правима.</p> <p>Права детета Конвенција о дечјим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког.</p> <p>Кршење и заштита права Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ.</p>	<p>различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	11	<p>Школа као заједница Вредности школе као заједнице - равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење.</p> <p>Правила у школи и њихова функција.</p> <p>Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице.</p> <p>Односи у заједници Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи?</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>

		<p>Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација.</p> <p>Сукоби Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба.</p>	
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно место	6	<p>Безбедност ученика у школи Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности ученика. Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе - на излету и на настави у природи. Безбедност ученика је одговорност свих - запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона.</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Школа као безбедно место за све	9	<p>Како учинити школу безбедним местом за све - планирање и извођење једноставне акције. Кораци у планирању и извођењу акције. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције - видео-снимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције - чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у различитим групама	<ul style="list-style-type: none"> - разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; - успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада;
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	<ul style="list-style-type: none"> - исказа своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге;

	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и уважи осећања и потребе других; - наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима;
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно место	<ul style="list-style-type: none"> - прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; - препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Школа као безбедно место за све	<ul style="list-style-type: none"> - се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; - наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; - разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; - саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; - даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу; - представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; - се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; - наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; - сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.

Кључни појмови садржаја: група, школа као заједница, безбедност у школи.

Детаљно дато у правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 16/2018 и 3/2019)

ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма: На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Да ученик буде спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота

Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.

Предмет	Програм предмета	Начин и поступци остваривања програма	Специфичности остваривања програма у нашој школи
Православна верска настава	Програм предмета дат је у Просветном гласнику РС бр.11/16 од 27.августа 2016.год	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.	Остваривање програма Православне верске наставе, се одвија као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве.

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљеви Ромског језика са елементима националне културе јесте стицање знања о особеностима ромског језика, књижевности и културе Рома, као и развијање свести о сопственом националном идентитету, као и свести о томе да их националне особености не чине мање вредним субјектима шире заједнице у којој и са којом живе. Настава ромског језика, такође има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, писмено изражавање на основу одређене тематике.

Корелација: српски језик, грађанско васпитање, свет око нас, физичко и здравствено васпитање, музичка култура, ликовна култура, математика, верска настава.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
1. ПОРОДИЦА	4	Развијање свести ученика о важности породице, оспособљавање ученика за именовање чланова своје породице, као и њихове улоге у домаћинству	слушање и понављање, играње улога, симулација.
2. ШКОЛА	4	Оспособљавање ученика да знају која је улога школе, зашто је школа важна за њих. Развијање свести о учењу, и осталим школским обавезама.	слушање и понављање, играње улога, симулација
3. НЕПОСРЕДНА ОКОЛИНА	4	Развијање свести ученицима о њиховој непосредној околини. Оспособљавање ученика за именовање и препознавање места из своје околине: дом културе, биоскоп, дом здравља, позориште.... Развијање свести о нормама понашања на јавним местима.	Показивање, објашњавање, разговор, игра.

4. ПРИРОДА	5	Развијање свести ученика о значају природе за живи свет. Оспособљавање ученика да наброје шта све чини природу. Оспособљавање ученика за именовање годишњих доба и какве су промене у природи.	понављање заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање
5. ВРЕМЕ	5	Развијање свести ученицима о сналажењу у времену. Оспособљавање ученика за дефинисање и препознавање појмова година, месец, дан, сат... Оспособљавање ученика за дефинисање месеца у години, дана у недељи.	понављање заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање
6. БРОЈЕВИ	4	Развијање свести о бројевима. Ученици стичу знања о бројевима на ромском језику.	и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање
7. ГРАМАТИКА	20	Развијање свести ученицима о граматици на ромском језику која садржи познавање ромског писма.	слушање и показивање понављање заокруживање
8. КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА	20	Оспособљавање ученика за континуирани рад на сликовници и Писменици, усвајање новог лексичког материјала, самостално изражавање на дате теме.	слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање
9. ИСТОРИЈА РОМА	6	Развијање свести ученика о култури, традицији и историји ромског народа.	и показивање/ понављање/

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:
1. ПОРОДИЦА	Препознају и именују сваког члана своје породице, знају шта је улога породице и сваког члана породице, и схвате значај породице за њихов живот.

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

2. ШКОЛА	Схвате и објасне значај и улогу школе, да схвате шта је васпитање и образовање, да препознају екстеријер и ентеријер школе, као и да схвате улогу учитеља у школи.
3. НЕПОСРЕДНА ОКОЛИНА	Препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору.
4. ПРИРОДА	Опишу значај природе за живот човека, да препознају реку, језеро....
5. ВРЕМЕ	Разумеју појмове везане за време (година, месец, дан, сат...) на ромском језику
6. БРОЈЕВИ	Ученици ће бити у стању да броје на ромском језику.
7. ГРАМАТИКА	ученици ће знати граматику на ромском језику која садржи познавање ромског писма.
8. КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА	Ученици су оспособљени за континуирани рад на сликовници и Писменици, усвајање новог лексичког материјала, самостално изражавање на дате теме.
9. ИСТОРИЈА РОМА	Примењују знања о култури, традицији и историји ромског народа.

Кључни појмови: комуникација, рано учење, језичка активност, језичке компетенције и интеркултуралност.

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): говорне вежбе, певање, цртање по диктату, мануелне активности, провера разумевања слушањем, домаћи задаци.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: За ученике са тешкоћама у учењу биће организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет: Допунска настава - српски језик – 18 часова

Циљ : да ученик овлада основним знањем из матерњег језика

Корелација: Ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичка и здравствена култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учење у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Садржаји програма-ТЕМА	Исходи учења	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
КЊИЖЕВНОСТ	-мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире - увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи Чита, разуме прочитано, уочава ликове, места и времена дешавања, уочава теме, мотив, поступке, поуке, богати речник, препричава, проширује учествује у разговору и пажљиво слуша	*	Интерактивна; Игровне активности; Кооперативна - Перцептивне - Амбијентално учење - Цртање - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу
ЈЕЗИК	поштује и примењује основна правописна правила; – разликује глас и слог и препознаје самогласнике и сугласнике; – разликује реченице по облику и значењу;	*	Смисаоно учење Разговор; Облици рада: Индивидуални, групни, тандем, фронтални
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму; – влада основном техником читања и писања латиничког текста; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину;	*	

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу

* - Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

Наставни предмет: Допунска настава - математика – 18 часова

Циљ : да ученик ,овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој.

Корелација: српски језик, свет око нас, ликовна култура, музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, за сарадњу.

Садржаји програма-ТЕМЕ	Исходи учења ученик ће моћи да:	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
<u>1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100</u>	усмено сабира и одузима бројеве до 100; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама;	*	Посматрање ; Гrafичко представљање; Разговор; Цртање; Писање; Индивидуални подстицај; Аналитичко-синтетичка; Истраживачка; ОБлици рада: Индивидуални групни, тандем, фронтални
<u>2. ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ</u>	разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи;	*	

3. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – чита и запише време са часовника;	*	
-----------------------------	---	---	--

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу.

* - Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ: Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;

Корелација: српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, математика, физичка и здравствена култура, пројектна настава, грађанско васпитање

Садржаји програма-ТЕМА	Исходи учења	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Понашање у школи - понашање ван школе	Изражавање својих потреба и уважавање потреба других без агресивности Ученик се придржава правила понашања у школи СТИЦАЊЕ НОВИХ ПРИЈАТЕЉА	16	Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне

	Упознавање са правима и обавезама у окружењу Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (у посети, шетњи, игри, у ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...)		- Амбијентално учење - Игра - Цртање - Певање -Учење кроз игру
2. Буквар дечјих права	Упознавање и уважавање дечјих права и обавеза, окружење и сопствено место у њему Право на учење и игру Заштита менталног здравља, управљање љутњом, живот без страха Решавање конфликтних ситуација, договор Потребе обе стране (сарадња) Ученик нуди и прихваћа помоћ Зна своја права, обавезе Активно учествује у животу и раду школе Предлаже промене у раду и животу у школи Разматра начине за побољшавање квалитета одмора Како креативно провести распуст	2	-усмено излагање -разговор -демонстра-ција -текст метода -игра -илустрација -истраживање
3. Празници и приредбе	Упознавање основних елемената фолклора (игре и кратке текстуалне форме); - овладавање декоративним елементима главних (најопштијих) празника (верских и сезонских) везаних за годишњи циклус;	4	
4. Хуманитарне акције, рециклажа	-ученици треба да схвате значај чувања здравља -формирати хигијенске навике ученика како у погледу личне хигијене, тако и везано за одржавање хигијене у просторијама у којима бораве и значају боравка на свежем ваздуху -упознавање са најчешћим дечјим болестима Сарађује са другима Социјална интеграција Заједно са другим ангажује се у прославама	2	

	Учествује у одржавању и уређивању животне средине		
5. Екологија, уређујемо животну околину	Развијање и неговање правих људских вредности Неговање љубави према окружењу Развијање еколошке свести	6	
6. Здравствено васпитање	-упознавање и поштовање права и обавеза у школи -изражавање мишљења о понашању -активно учешће у доношењу правилника	6	

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: праћење остварености исхода; праћење практичног рада ученика и активности на часу

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности)

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ је подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности,

осамостаљивање, развој неких вештина и друго.

Корелација: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичка и здравствена култура,

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Садржаји програма-ТЕМА	САДРЖАЈ	Начини остваривања садржаја
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	- Дечија недеља (учешће у активностима) – Свети Сава – школска слава (пано) – Дан школе (учешће у активностима) – Нова година (радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице	- добро планирање: циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада - активностима су обухваћени сви ученици и то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност - примењују се игролике активности којима се подстиче креативност ученика
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	- школски простор (уређење) – честитке за: рођендан, Нова година, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) – одељењски пано (уређење)	- користе се школски ресурси - организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	– помоћ другу, другарици (прикупљање прибора...) – сарадња са Црвеним крстом	
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	- одељенска такмичења – међуодељенска такмичења	
КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	- изложбе – позоришне представе – биоскопске представе - природбе	

У току школске године. планиране су посете (позоришту, биоскопу, музеју, галерији и библиотеци), обилазак града и шетње до парка и плаже.

- У току школске године. планиран је одлазак и учешће ученика на Јесењем и Пролећном кросу

ЕКСКУРЗИЈЕ

Екскурзија, излет, зимовање, летовање и кампови су ваннаставни облици образовно - васпитног рада који се остварују ван школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задачи који се остварују реализацијом програма ескурзије, излета, зимовања, летовања и кампа су: проучавање објекта и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Задачи ескурзије су: проучавање објекта и феномена у природи; уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Садржаји ескурзије, излета, зимовања, летовања и кампа, остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Садржаји ескурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.

Садржаји ескурзије у првом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

- уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Републике Србије;
- посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња);
- посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.);
- упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи – научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника и др.);
- развијање способности оријентације у простору и времену;
- обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране);
- обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине и др.).

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЈЕДНОДНЕВНИ ИЗЛЕТ УЧЕНИКА ДРУГОГ РАЗРЕДА

Екскурзија са ученицима 2. разреда усклађена је са наставним планом и програмом и реализује се у складу са Правилником о организовању ученичких екскурзија.

Планирани једнодневни излет за ученике другог разреда **Релација:** Костолац - Београд - Костолац

Циљеви и задаци:

- упознавање и обилазак културно-историјских знаменитости Србије;
- развијање социјализације и позитивних особина ученика;
- утврђивање и проширивање знања из области предмета: српског језика, природе и друштва, ликовне културе, верске наставе и грађанског васпитања;
- развијање позитивних емоција ученика и љубави према домовини;
- усвајање начина понашања у возилима јавног превоза и на организованом путовању
- упознавање главног града наше домовине,
- развијање љубави према домовини и осећања родољубља,
- развијање позитивног односа према историјском наслеђу,
- амбијентална настава – утврђивање стечених знања из света око нас

Наставу у природи је тешко остварити због састава одељења, али се зато планирају активности у виду логоровања, зимовања, летовања, летњег „Супер кампа“, „Супер распуста“, планирају се и Дани спорта - спортски сусрети са ученицима из подручних одељења...

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Фонд часова за трећи разред и предмете

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО: А		21	720
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима нац. културе	2	72
УКУПНО: Б		1-3	36-108
УКУПНО: А + Б		22-24	756 - 828

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	22- 24	756 - 828
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36

4.	Настава у природи	7-10 дана годишње
----	-------------------	-------------------

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	1 дан	

Програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;

- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција један је од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе учбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Корелација : Ликовна култура, Музичка култура, Свет око нас, Грађанско васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област / Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Књижевност	80	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Лирска поезија 1. Душан Костић: <i>Септембар</i> 2. Григор Витез: <i>Какве је боје поток</i> / Десанка Максимовић: <i>Вождња</i> 3. Душан Васиљев: <i>Зима</i> 4. Мирослав Антић: <i>Шта је највеће</i> / Ф. Г. Лорка: <i>Луцкаста песма</i> 5. Драган Лукић: <i>Свакога дана</i> / <i>Шта је отац</i> 6. Бранислав Црнчевић: <i>Љутило мече</i> / Љубивоје Ршумовић: <i>Аждаја своје чеду</i> <i>тепа</i> 7. Милован Данојлић: <i>Љубавна песма</i> 8. Љубивоје Ршумовић: <i>Домовина</i> <i>себрани лепотом</i> 9. Химна Светоме Сави 10. Бранко Стевановић: <i>Занимање Марка</i> <i>Краљевића</i> Епска поезија 11. Народне песме: <i>Марко Краљевић и</i> <i>бег Костадин, Орање Марка Краљевића</i> Проза 1. Ла Фонтен: <i>Цврчак и мрав</i> / Езоп: <i>Корњача и зец</i> 2. Народна приповетка: <i>Свети Сава и</i> <i>сељак без среће</i>	Читање и разумевање текстова из читанке; -Читање и разумевање информативних и популарних текстова из часописа за децу; -Читање текстова у наставцима; -Увођење у ченика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике истих.;песма, прича драмски текст; - Уочавање ликова у тексту, хронолошког низа догађаја, места и времена дешавања радње; -Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају; -Изводе драмски текст на сцени; -Стичу читалачке навике читањем домаће лектире; -Илуструју одређени мотив из текста. - Богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: вербална, демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови

	<p>3. Народна бајка: <i>Чардак ни на небу ни на земљи</i></p> <p>4. Народна приповетка: <i>Свијету се не може угодити</i></p> <p>5. Бранко Ћопић: <i>Изокренута прича</i></p> <p>6. Оскар Вајлд: <i>Себични џин</i></p> <p>7. Светлана Велмар Јанковић: <i>Златно јагње</i> (одломак)</p> <p>8. Бранко В. Радичевић: <i>Прича о дечаку и Месецу</i></p> <p>9. Ијан Маџуен: <i>Реч-две о Питеру</i> (одломак)</p> <p>10. Јохана Шпири: <i>Хајди</i> (одломак)</p> <p>11. Народна бајка: <i>Баи-Челик</i> (читање у наставцима)</p> <p>12. Јасминка Петровић: <i>Од читања се расте</i> (читање у наставцима)</p> <p>Драмски текстови</p> <p>1. Душан Радовић: <i>А зашто он вежба</i></p> <p>2. Александар Поповић: <i>Лед се топи</i></p> <p>3. Јованка Јоргачевић: <i>Никад два добра</i></p> <p>4. Лаза Лазић: <i>Суђење</i></p> <p>Популарни и информативни текстови</p> <p>Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Милева Ајнштајн, Михаило Пупин), знаменита завичајна личност и др.</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Бранко Ћопић: <i>Доживљаји Мачка Тоше</i></p> <p>2. Избор из поезије Душана Радовића (<i>Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ђачке исповести, Здравница, Плави зец</i> и друге песме)</p> <p>3. Браћа Грим: <i>Бајке</i> (по избору)</p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> – лирска песма, – химна, – епска песма, – народна бајка, – роман, – поређење, – персонификација (на нивоу препознавања), – опис, – дијалог,	<p>Корелација: Свет око нас, Музичка култура Ликовна култура .</p> <p>Место извођења: Учионица</p>
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – приповедање, – епски јунак, – драмска радња	
Језик Грамматика, правопис и ортографија	60	<p>Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број глагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: <i>-ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки</i>).</p> <p>Речца <i>не</i> уз именице и придеве. Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник <i>ј</i> (између самогласника <i>и-о</i> и <i>о-и</i>).</p> <p>Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).</p>	<p>-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања</p> <p>-коришћење е-уџбеника, и др.</p> <p>- објашњењ слогасамом на типичним случајевима са самогласником на крају слога-за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста);</p> <p>-направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом;</p> <p>-користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна илустративна</p> <p>Корелација: ликовна култура, музичка култура, свет око нас, математика</p> <p>Место извођења: учионица</p>
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	40	<p>Краћи и дужи текстови – књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.). Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире).</p>	<p>-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања</p> <p>-коришћење е-уџбеника, и др.</p> <p>- објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога</p> <p>-за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста);</p> <p>-направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом;</p> <p>-користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p>

	<p>Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат.</p> <p>Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице.</p> <p>Лексичко-семантичке вежбе: речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго.</p> <p>Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка; промена становишта (нпр. увести у текст нове ликове; сместити бајку у далеку будућност...).</p> <p>Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл.</p>	<p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна, илустративна</p> <p>Корелација: ликовна култура, музичка култура, свет око нас</p> <p>Место извођења: учионица</p>
--	--	---

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
КЊИЖЕВНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> – чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност;
ЈЕЗИК	<ul style="list-style-type: none"> – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<ul style="list-style-type: none"> – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила; – јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; – варира језички израз; – попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; – разликује формални од неформалног говора (комуникације); – учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
Шифра стандарда	Текст стандарда
КЊИЖЕВНОСТ	
	ОСНОВНИ НИВО
1СЈ.1.5.1	препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме;
1СЈ.1.5.2.	препознаје књижевне врсте (бајку и басну);
1СЈ.1.5.3.	одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту;
1СЈ.1.5.4.	одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту.
	СРЕДЊИ НИВО
1СЈ.2.5.1.	разликује лирску од епске песме;
1СЈ.2.5.2.	одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице);
1СЈ.2.5.3.	препознаје риму, стих и строфу у лирској песми;
1СЈ.2.5.4.	одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту;
1СЈ.2.5.5.	уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту);
1СЈ.2.5.6.	разликује приповедање од описивања и дијалога;
	НАПРЕДНИ НИВО
1СЈ.3.5.1.	тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст;
	уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту;

1СЈ.3.5.2.	
ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	
1СЈ.1.4.1.	ОСНОВНИ НИВО препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе);
1СЈ.1.4.2.	препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица);
1СЈ.1.4.3.	препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне).
СРЕДЊИ НИВО	
1СЈ.2.3.2.	употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању
	одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе);
1СЈ.2.4.1.	препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве);
1СЈ.2.4.2.	препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу;
1СЈ.2.4.3.	препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго;
1СЈ.2.4.4.	.
НАПРЕДНИ НИВО	
1СЈ.3.4.1.	именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе);
	уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју
1СЈ.3.4.2.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	
1СЈ.0.1.1.	познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике;
1СЈ.0.1.2.	користи форме учтивог обраћања;

1СЈ.0.1.3.	казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења” или „скандирања”;
1СЈ.0.1.4.	уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља;
1СЈ.0.1.5.	уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације;
1СЈ.0.1.6.	уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање;
1СЈ.0.1.7.	уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју;
1СЈ.0.1.8.	уме да одбрани своју тврдњу или став.
	ОСНИВНИ НИВО
1СЈ.1.2.2.	одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)
1СЈ.1.2.3.	препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту
1СЈ.1.2.5.	одређује основну тему текста
1СЈ.1.2.7.	разликује књижевноуметнички од информативног текста
1СЈ.1.2.8.	процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате
1СЈ.1.3.6.	издваја наслов, углавном се држи теме;
1СЈ.1.3.10	пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије).
1СЈ.1.4.4.	препознаје антонимију
	СРЕДЊИ НИВО
1СЈ.2.2.2.	изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)
	раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту

1СЈ.2.2.3.	успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)
1СЈ.2.2.4.	изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера, закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)
1СЈ.2.2.7.	издваја делове текста који су му нејасни
	пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи уреченици, типове реченица, дужину реченице...)
1СЈ.2.2.9.	држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима;
1СЈ.2.3.3.	језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној);
1СЈ.2.3.4.	препознаје синонимију
1СЈ.2.3.5.	
1СЈ.2.4.8.	НАПРЕДНИ НИВО
	повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)
1СЈ.3.2.2.	разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)
1СЈ.3.2.3.	процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену(нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)
1СЈ.3.2.6.	објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)
1СЈ.3.2.7.	јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса;
	. издваја пасусе.
1СЈ.3.3.2.	одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени
1СЈ.3.3.6.	
1СЈ.3.4.4.	

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање) : посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, белешке, разговори, задовољство ученика на часу, практична примена ученикових знања, . Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем Бележењем постигнућа ученика оценом. Усне и писмене провере степена усвојености знања; праћење и вредновање напредовања према ИОП (по потреби). Свеске ученика и њихови практични радови..

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Оцењивање би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да примени знање стечено током наставе језичке културе у свакодневној формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акцент би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима. Ученици који нису савладали основне појмове упућују се на допунску наставу, а ако је потребно и на корективну наставу где им подршку у раду пружа педагошки асистент и педагошко-психолошка служба.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ наставе страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација: српски језик, математика, природа и друштво, музичка култура, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање, грађанско васпитање, верска настава, пројектна настава.

Међупредметне компетенције: Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву, рад са подацима и информацијама, одговоран однос према околини, решавање проблема.

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Starter Unit Поздрављање; представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и тражење основних информација о другима; изражавање броја и количине.	4	- препознавање и именовање слова алфабета; - речи којима се именују боје: <i>black, blue, green, orange, pink, red, white, yellow</i> - основне бројеве 0-100 - изразе и речи које се користе код представљања и упознавања: <i>Hello. I'm Liam. What's your name?</i> <i>How do you spell it?</i> <i>How are you today?</i> <i>I'm fine, thank you, and you?</i> - изразе и речи који се односе на бројеве и количине: <i>Here you are.</i> <i>How much is that?</i>	КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару
2. Module 1 School again, Come and play Поздрављање; описивање бића, предмета, места и појава; давање и тражење основних информација о другима; изражавање припадања / неприпадања и поседовања / непоседовања.	12	- речи које се односе на школу и школски живот - <i>a blue desk, a green notebook, a pink rubber, a red sharpener, a yellow ruler, book, pen, pencil, pencil case, schoolbag</i> - речи којима се именују чланови играчке - <i>ball, bike, car, computer, doll, music box, radio, robot, rocking horse, tea set, toys, train, TV</i> - језичке структуре – <i>Hi, Jake. This is Lilly. Hello, Lilly!</i> <i>What's your name?</i> <i>This is my schoolbag. Red is my favourite colour.</i> <i>Is it a pen?</i> <i>The pink school bus is number eight.</i> <i>I'm eight years old.</i> <i>I'm from England.</i>	КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару

		<p><i>Whose is this bike? It's Lilly's. These are all my lovely toys! Here you are!, You're welcome!</i></p> <p>- кратку причу и песму која се односи на тему.</p>	
<p>3. Module 2 Fun time, A nice bed Описивање бића, предмета, места и појава; честитање празника, рођендана и других значајних догађаја; исказивање положаја у простору</p>	11	<p>- речи којима се именују чланови породице: <i>brother, dad, grandma, grandpa, mum, sister</i></p> <p>- речи које се односе на рођендан: <i>birthday card, cake, candle, decorations, party hat, present</i></p> <p>- речи којима се именују просторије у кући: <i>bathroom, bedroom, garden, kitchen, living room</i></p> <p>- речи којима се именују делови намештаја: <i>armchair, bath, bed, bookcase, box, chair, clock, sofa</i></p> <p>- језичке структуре – <i>Happy Birthday! Thank you! How old are you today? Are you eleven? Yes, we are./No, we aren't. My family is very big! My dad's name is Mark. I'm Daisy and this is my house. There's a sofa in the bathroom. This doll is perfect for a little princess!</i></p> <p>- кратку причу и песму која се односи на тему.</p>	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога</p> <p>фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>
<p>4. Module 3 I can..., It's a monster! Изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања; описивање догађаја и способности у садашњости</p>	11	<p>- речи којима се именују различите врсте активности: <i>climb, cook, dance, draw, fly, hear, jump, play football, play the guitar, read, ride a horse, run, see, sing, swim</i></p> <p>- речи којима се именују делови тела: <i>ears, eyes, hair, hands, head, legs, mouth, nose</i></p> <p>- речи којима се именују животиње на фарми: <i>chicken, cow, duck, frog, goat, rabbit</i></p> <p>- језичке структуре – <i>What can you do? can swim really well, but I can't cook. Can you hear the children? Time for bed! What's that? It's got two big eyes! Grandma has got five chickens. They are very funny! I'm a farmer. I've got a lot of animals on my farm! How many legs?</i></p> <p>- кратку причу и песму која се односи на тему.</p>	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога</p> <p>фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>

<p>5. Module 4 It's snowing!, Flying kites Исказивање времена, исказивање молбе, захвалности и извињења; описивање догађаја и способности у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности</p>	11	<p>- речи којима се именују различите врсте активности: <i>make a snowman, walk</i> - речи и изразе који се односе на метеоролошко време: <i>It's cold., It's hot., It's raining., It's snowing., It's sunny., It's windy.</i> - речи којима се именује одећа: <i>boots, coat, dress, jacket, shoes, shorts, skirt, trousers, T-shirt</i> - речи којима се именују годишња доба: <i>autumn, spring, summer, winter</i> - речи којима се именују активности у слободно време: <i>drink milk, eat an ice cream, fish, fly a kite, go to school, listen to music, pick flowers, ride a bike, sleep, tidy my room, watch TV</i> - језичке структуре – <i>It's snowing! It's cold.</i> <i>It's hot and sunny! I'm wearing my red shorts and a blue T-shirt.</i> <i>It's a windy day in London Town.</i> <i>I'm not flying a kite.</i> <i>Are you watching TV? Yes, we are.</i> <i>Spring is here! It's lots of fun!</i> <i>Can you help me?</i> - кратку причу и песму која се односи на тему</p>	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога</p> <p>фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>
<p>6. Module 5 Time to eat!, Every day Исказивање потреба, осета и осећања; исказивање времена; изражавање допадања / недопадања</p>	15	<p>- речи којима се именује храна: <i>biscuit, burger, carrot, chicken, chips, chocolate, egg, hot dog, orange juice, onion, pasta, pizza, popcorn, potato, rice, sausage</i> - речи и изразе који се односе на хронолошко време: <i>eight o'clock, half past eight, quarter past eight, quarter to eight</i> - речи којима се именују оброци: <i>breakfast, dinner, lunch</i> - речи којима се именују свакодневне активности: <i>brush my teeth, do my homework, get up, have a shower</i> - речи којима се именују дани у недељи: <i>Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday</i> - језичке структуре – <i>Can I have some chips, please?</i> <i>I like chips, but I don't like burgers.</i> <i>There are some onions, but there aren't any eggs.</i> <i>My favourite food is apple pie!</i> <i>Every day I get up at eight o'clock.</i></p>	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога</p> <p>фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>

		<p><i>My favourite day is Sunday. I get up at ten o'clock in the morning and I have a big breakfast. Cover your mouth and nose when you sneeze.</i></p> <p>- кратку причу и песму која се односи на тему</p>	
<p>7. Holidays честитање празника, рођендана и других значајних догађаја</p>	3	<p>- речи и изразе које се односе на празник <i>Halloween: costume, sweets, pumpkin, lantern</i></p> <p>- речи и изразе које се односе на Нову годину: <i>hold hands, make a line, fireworks, heaven, alive</i></p> <p>- речи и изразе који се односе на Ускрс: <i>bunny, chocolate egg, hot cross bun, spring, chick, lamb, basket, bonnet</i></p> <p>- речи и изразе који се односе на Дан мајки: <i>roses, traditional, tune, cards, poem, hug</i></p> <p>- речи и изразе који се односе на Дан очева: <i>day out, tree house, cool, ride, lie, tie</i></p> <p>- језичке структуре – <i>Happy Halloween! Trick or treat! Happy New Year! Happy Easter! At school, children write poems to show their love for their mothers! Thank you Dad for all you do! Thanks for my day out at the zoo!</i></p> <p>- песме које се односе на тему.</p>	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога</p> <p>фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>
<p>8. My Green Passport Разумевање и давање једноставних упутстава и налога; описивање бића, предмета, места и појава</p>	5	<p>- речи и изразе који се односе на играчке и очување животне средине: <i>rocket, teddy bear, doll's house, puzzle, train, computer, music box; plastic, electricity, batteries</i></p> <p>- језичке структуре <i>Green toys are clean toys! No plastic, no electricity, no batteries. I recycle bottles and cans. I plant flowers and trees. Chickens have got feathers and beaks. A tree can be a great place to play! Ride a bike to school. Leave lights on.</i></p>	<p>КМ - слушање и показивање/ понављање, заокруживање, повезивање, симулације, читање, писање, певање, ТПР, глума, пантомима, играње улога</p> <p>фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>

ОБЛАСТ /ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО ТЕМАМА
1. Starter Unit	Препознају и именују бића, предмете и места, који се односе на тему; поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; представе себе и другог; разумеју једноставна питања личне природе и одговарају на њих; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.3.2.
2. Module 1, School again, Come and play	Препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему: препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање и реагују на њих; траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање; поштују правила учтивне комуникације.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.6. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.3.2.
3. Module 2 Fun time, A nice bed	Препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему: препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке; разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу најубичајеније активности које се односе на прославе рођендана и празника; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пруже једноставна обавештења о положају у простору	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.6. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.3.2.
4. Module 3 I can..., It's a monster!	Препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему; разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање и реагују на њих; траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.12.

	поседовање / непоседовање; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; опишу радње и способности користећи једноставна језичка средства	2.1.15. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.3.2.
5. Module 4 It's snowing!, Flying kites	Препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време; разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; упуте кратке и једноставне молбе; искажу и прихвате захвалност и извињење на једноставан начин; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; опишу радње и способности користећи једноставна језичка средства; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; упуте позив на заједничку активност.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.
6. Module 5 Time to eat!, Every day	Препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему; разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагују на њих; изразе основне потребе, осете и осећања једноставним језичким средствима: разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања / недопадања и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање / недопадање једноставним језичким средствима.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.2.
7. Holidays	Препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему; разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке.	1.1.2. 1.1.4. 1.1.9. 1.1.19. 1.3.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.3.1.
8. My Green Passport	Препознају и именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; саопште једноставна упутства и налоге; препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; разумеју једноставне описе бића, предмета и места; опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

Кључни појмови: комуникација, рано учење, језичка активност, језичке компетенције и интеркултуралност.

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): говорне вежбе, певање, цртање по диктату, мануелне активности, провера разумевања слушањем, домаћи задаци.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: За ученике са тешкоћама у учењу биће организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Корелација: Српски језик, физичко васпитање, ликовна култура, свет око нас

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околина.

Област/ Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
БРОЈЕВИ	136	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Римске цифре D, M. Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$). Упоредивање разломака са једнаким именицима. Децимални запис броја са једном децималом.	Облик рада: -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалогска -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка -графички радови -индивидуализована метода -ИКТ метода -метода писаних радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића,
ГЕОМЕТРИЈА	32	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	Наставна средства: -геометријски прибор -модели геометријских тела -квadratна и тачкаста мрежа -предмети из окружења -уџбеник -радна свеска -материјал за практичан рад (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери...) -маказе -лепак
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	12	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	Корелација: Српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас Место извођења: учионица

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
БРОЈЕВИ	<ul style="list-style-type: none"> – прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); – подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – реши једначину са једном рачунском операцијом; – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; – уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$); – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким именицима; – резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); – црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и круг; – именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга;
ГЕОМЕТРИЈА	<ul style="list-style-type: none"> – разликује врсте углова и троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата; – преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; – чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
Шифра стандарда	Текст стандарда
БРОЈЕВИ	
	ОСНОВНИ НИВО
1MA.1.1.1.	зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој
1MA.1.1.2.	рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде
1MA.1.1.3.	множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде
1MA.1.1.4.	уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде
1MA.1.1.5	уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ
1MA.1.3.1.	уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине
	СРЕДЊИ НИВО
1MA.1.3.2.	уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем
1MA.2.1.1.	уме да одреди десетицу најближу датом броју
1MA.2.1.2.	сабира и одузима, рачуна вредност израза
1MA.2.1.3.	рачуна вредност израза с највише две операције
1MA.2.1.4.	уме да решава једначине
1MA.2.1.5.	уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова
1MA.2.3.1.	уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$)
	НАПРЕДНИ НИВО
1MA.2.3.2	уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени
1MA.3.1.1.	уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет
1MA.3.1.2.	уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$)
1MA.3.1.3.	зна да израчуна део a/b ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

1MA.3.1.4. 1MA.3.3.1.	уме да израчуна половину и четвртину неке целине у сложенијим текстуалним задацима
1MA.3.3.2.	
1MA.3.3.1.	

ГЕОМЕТРИЈА

1MA.1.2.1.	ОСНОВНИ НИВО уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)
1MA.1.2.2.	зна јединице за мерење дужине (m, cm, dm) и њихове односе
1MA.1.2.3.	користи поступак мерења дужине објекта приказаног на слици при чему је дата мерна јединица
1MA.1.2.4.	користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица
1MA.2.2.1.	СРЕДЊИ НИВО уочава међусобне односе геометријских објеката у равни
1MA.2.2.2.	претвара јединице за мерење дужине (m, cm, dm)
1MA.2.2.4.	уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама
1MA.3.2.2.	НАПРЕДНИ НИВО зна да нацрта мрежу коцке и квадрата

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

1MA.1.4.1.	ОСНОВНИ НИВО уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама
1MA. 1.4.2.	зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)
1MA. 1.4.3.	зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)
1MA.1.4.4.	уме да чита једноставније графиконе и табеле
1MA.2.4.1.	СРЕДЊИ НИВО уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама
1MA.2.4.2.	зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама
	претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање

1MA.2.4.3.	претвара јединице за мерење масе из већих у мање
1MA.2.4.4.	уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке
1MA.2.4.5.	
	НАПРЕДНИ НИВО зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама
1MA.3.4.1.	претвара јединице за мерење запремине течности
	претвара јединице за мерење масе
1MA.3.4.2.	
1MA.3.4.3.	

Кључни појмови садржаја: бројеви прве хиљаде, разломак, децимални запис броја, круг, троугао, правоугаоник, квадрат, угао, паралелне праве, нормалне праве, појам површине, једначине и неједначине, мерење дужине, масе, времена и запремине течности.

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, тестови, белешке, разговори, задовољство ученика на часу, петоминутне провере у циљу формативног праћења-писмене провере, Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем .Бележењем постигнућа ученика описном оценом.

Усмене и писмене провере степена усвојености знања;Свеске ученика и њихови практични радови.праћење напредовања и вредновања према ИОП (према потреби).

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе је и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у учењу.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима. Ученици који нису савладали основне математичке појмове упућују се на допунску наставу, а ако је потребно и на корективну наставу где им подршку у раду пружа педагошки асистент и педагошко-психолошка служба.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Математика, Народна традиција, Верска настава, Музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема		Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
МОЈ КРАЈ	Природа, човек, друштво	35	Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом краја. Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Значај и улога саобраћаја. Путнички, теретни и информациони саобраћај. Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за	- Часови у непосредној околини школе, Разговор, посматрање илустрација у уџбенику и разговор, игра, дебате Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије

			<p>безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла.</p> <p>Течно, гасовито и чврсто стање воде.</p> <p>Кружење воде у природи.</p> <p>Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха).</p> <p>Мерење температуре воде, ваздуха и тела.</p> <p>Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; • Водене животне заједнице: баре, језера и реке. <p>Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови.</p> <p>Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница.</p> <p>Значај и заштита вода и водених животних заједница.</p> <p>Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима.</p> <p>Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке).</p>	<p>Корелација: Српски језик, музичк култура, ликовна култура</p> <p>Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена , понашање у насељу, суседи</p>
Оријентација у простору и времену	6	<p>Главне стране света.</p> <p>Умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије“ перспективе.</p> <p>План насеља.</p> <p>Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци).</p> <p>Мој крај на географској карти Републике Србије.</p> <p>Временске одреднице (датум, година, деценија и век).</p>	<p>Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава</p> <p>Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална</p> <p>Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије</p> <p>Корелација: Српски језик (Језичка култура) Музичк култура (Извођење песама по слуху) Ликовна култура (Тумачење, Слика и реч)</p> <p>Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова</p>	

				намена , понашање у насељу, суседи); час у кабинету за информатику (Рачунар као средство комуникације , а не играчка) ;учешће у еколошкој акцији у сарадњи са локалном средином
Прошлост	6	Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.		Груписање објеката на основу једноставних својстава материјала; -Уочавати како својства материјала одређују њихову употребу Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,Активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна,текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова,експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Ликовна култура Место извођења: учионица
Кретање	12	Кретање тела по путањи (правилнијско и криволинијско). Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. Дејство Земљине теже – падање тела. Утицај облика тела на брзину падања. Извори светлости (природни и вештачки). Како настаје сенка – облик и величина сенке. Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке.		- Практичан рад ученика Истраживачке активности, Игра Посматрање илустрација и разговор Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна,текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова,експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Математика, Ликовна култура Место извођења: учионица

Материјали	13	<p>Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала. Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термос-боца). Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња. Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.</p>	<p>- Осмишљени часови у природи, излети и посете Посматрање ангажованости на часу Продукти ученичких активности Игре, Истраживачке активности, Прављење збирки и албума Огледи Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Српски језик Музичка култура Место извођења: учионица</p>
------------	----	---	--

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
МОЈ КРАЈ/ ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима;

	<p>повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи;</p> <p>повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи;</p> <p>примени правила безбедног понашања у саобраћају;</p> <p>разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу;</p> <p>повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха;</p> <p>очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране;</p> <p>илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини;</p> <p>примени поступке (мере) заштите од заразних болести;</p> <p>сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др);</p> <p>повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>
МОЈ КРАЈ/ ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	<p>се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења;</p> <p>описује пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља;</p> <p>идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије;</p> <p>користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;</p> <p>сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др);</p> <p>повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>
МОЈ КРАЈ/ ПРОШЛОСТ	<p>користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;</p> <p>прикупи и представи податке о прошлости породице и краја;</p> <p>сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др);</p> <p>повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>
МОЈ КРАЈ/ КРЕТАЊЕ	<p>повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем;</p> <p>доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом;</p> <p>разликује природне и вештачке изворе светлости;</p> <p>повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости;</p> <p>повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора;</p> <p>сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др);</p> <p>повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>

МОЈ КРАЈ/ МАТЕРИЈАЛИ	разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра разликује повратне и неповратне промене материјала; уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; објасни како рециклажа помаже очувању природе; изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); повеже резултате рада са уложеним трудом.
-------------------------	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ

Текст стандарда

Шифра
стандарда

МОЈ КРАЈ/ПРИРОДА, ЧОВЕК ДРУШТВО

ОСНОВНИ НИВО

1ПД.1.1.1.	прави разлику између природе и производа људског рада
1ПД.1.1.4	. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања
1ПД.1.1.6.	разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима
1ПД.1.2.3	. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе
1ПД.1.3.1.	зна основна својства воде, ваздуха и земљишта
1ПД.1.3.3.	зна да различите животне намирнице садрже различите састојке
1ПД.1.3.5.	зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
1ПД.1.5.3.	зна које људске делатности постоје и њихову улогу
1ПД.1.5.4.	зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите
1ПД.1.5.4.	. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља
1ПД.1.5.5	зна основне облике рељефа и површинских вода

1ПД.1.6.1.	зна основне типове насеља и њихове карактеристике
1ПД.1.6.2.	СРЕДЊИ НИВО разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима
1ПД.2.1.1.	примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића
1ПД.2.1.3.	разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту
1ПД.2.1.5.	разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници
1ПД.2.1.6.	зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса
1ПД.2.2.3.	зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити
1ПД.2.2.4.	зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање
1ПД.2.3.1.	разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности
1ПД.2.5.3.	препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини
1ПД.2.6.1.	разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе и делатности људи
1ПД.2.6.3.	НАПРЕДНИ НИВО разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
1ПД.3.1.1.	разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи
1ПД.3.1.2.	разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
1ПД.3.3.1.	
1ПД.3.5.2.	
МОЈ КРАЈ/ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	
1ПД.2.4.4.	ОСНОВНИ НИВО: уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода
1ПД.1.4.2.	зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
1ПД.1.4.3.	уме да одреди стране света помоћу Сунца
1ПД.1.4.4.	зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век

1ПД.2.4.3.	СРЕДЊИ НИВО: уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља
1ПД.3.4.1.	НАПРЕДНИ НИВО уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова
МОЈ КРАЈ/ПРОШЛОСТ	
1ПД.1.4.4.	ОСНОВНИ НИВО зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век
1ПД.1.6.5.	зна основне информације о начину живота људи у прошлости
1ПД.1.6.6.	зна шта су историјски извори и именује их
1ПД.2.4.5.	СРЕДЊИ НИВО уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена
1ПД.2.6.5.	уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад
МОЈ КРАЈ/КРЕТАЊЕ	
1ПД.1.4.1.	ОСНОВНИ НИВО уме да препозна кретање тела у различитим појавама
1ПД.2.4.1.	СРЕДЊИ НИВО зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела
1ПД.2.4.2.	зна да се светлост креће праволинијски
МОЈ КРАЈ/МАТЕРИЈАЛИ	
1ПД.1.2.3.	ОСНОВНИ НИВО разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе
1ПД.1.3.1.	зна основна својства воде, ваздуха и земљишта
1ПД.1.3.2.	зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала
1ПД.1.3.4.	зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност

1ПД.1.3.6.	зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха
	СРЕДЊИ НИВО
1ПД.2.3.3.	разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису
1ПД.2.3.4.	зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
1ПД.2.3.5.	разликује повратне и неповратне промене материјала
1ПД.2.3.6.	разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали
	НАПРЕДНИ НИВО
1ПД.3.3.2.	примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу

Кључни појмови: крај, човек, животне заједнице, оријентација у времену и простору, прошлост краја, кретање, материјали.

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, тестови, белешке, разговори, задовољство ученика на часу. Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови. Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем. Бележењем постигнућа ученика оценом. Усмене и писмене провере степена усвојености знања;Свеске ученика и њихови практични радови. Активност ученика, питања ученика, контролни задаци, посматрање, праћење ангажовања ученика, наративне и анегдотске белешке

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика само је део праћења и вредновања образовно-васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако

што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **72 часа**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Корелација: Српски језик, Математика, „Свет око нас, Физичко васпитање, Музичка култура, Грађанско васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
МАТЕРИЈАЛИ	26	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће,	Примена материјала и техника у сликању и вајању различитих облика које ученици познају (животиње, предмети, људи..) -Анализом свог рада -Анализом радова осталих ученика -Цртањем употребних предмета -Час у природи посматрање ближе околине; школског дворишта; објеката) Цртањем простора у коме

		<p>дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре.</p> <p>Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.</p>	<p>ученици бораве свакодневно (своје собе, куће, школе) Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Посета оближњим продавницама, (посматрање производа на рафовима) Одељенским изложбама радова. Уређивањем паноа са радовима (уочавање и постављање радова са светлијим, тамнијим бојама, мањим, већим облицима, положеним или усправним) Стварањем сенки уз помоћ руку. Игре светлом и сенком уз промене облика сенке у зависности од светлосног извора. Посматрањем светла и сенке на предметима у учионици у зависности од светлосног извора Цртањем предмета, бојење истог, његово преобликовање; додавање других елемената.</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна, дијалoшка, илустративна, истраживачка, практичан рад</p> <p>Корелација: Свет око нас- Од чега су предмети око нас Материјали и њихова својства (меко, тврдо; провидно, непровидно; храпаво, глатко)</p> <p>Место извођења: учионица</p>
СПОРАЗУМЕВАЊЕ	16	<p>Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.</p> <p>Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет.</p> <p>Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...</p>	<p>Гледање цртаних филмова (посматрање, анализа; стицање знања о настанку цртаног филма; његове намене) Формирањем целине од више делова (илустровање приче, бајке кроз слике.) Читање стрипа (његово посматрање, анализа, разумевање постојања истог, његове намене) Претварање текста приче, песме у стрип. Обликовање кореографије за луткарску представу</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна, дијалoшка, илустративна</p> <p>Корелација: Музичка култура- Музика из цртаног филма „Мала сирена“ Српски језик Прича по низу слика</p> <p>Место извођења: учионица</p>

КОМПОЗИЦИЈА	14	<p>Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа.</p> <p>Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.</p>	<p>Експериментом се врши провера да ли мешањем различитих боја могу да добију основне боје</p> <ul style="list-style-type: none"> - изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама - изражавање доживљеног након слушања композиције светлом или тамним бојама <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна илустративна</p> <p>Корелација: Српски језик, ликовна култура, музичка култура, пројектна настава</p> <p>Место извођења: учионица</p>
ПРОСТОР	16	<p>Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама...</p> <p>Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.</p>	<p>Посета значајних објеката из најближег окружења .Посета библиотеци .Час у природи Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Анализа ученичких радова Доживљај током боравка на планини, мору. описивање, илустрација</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна</p> <p>Корелација: Свет око нас</p> <p>Место извођења: учионица</p>

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
МАТЕРИЈАЛИ	<ul style="list-style-type: none"> – поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;
СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> – изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад;

	– протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;
КОМПОЗИЦИЈА	– укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; – изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; – распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;
ПРОСТОР	– разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

Кључни појмови: простор, облик, линија, боја, текстура

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Евалуација остварености циљева и задатака : посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, разговори, задовољство ученика на часу, однос према учењу и раду, учешће на конкурсима, учешће на изложбама, самопроцена ученика. Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи. Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем

Бележењем постигнућа ученика оценом. Усне и писмене провере степена усвојености знања; Практични радови. Активност ученика, питања ученика, посматрање, праћење ангажовања ученика, наративне и анегдотске белешке

Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

- Однос према раду (ученик је припремљен за час, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор...);
- однос према себи (поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је...);
- однос према другима (поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања...);
- разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);
- повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје, дела...);
- оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...);

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

- вербално изражавање (учтиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);
- употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику, бира материјал и технику у односу на идеју).

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика се креативно изражава на часовима ликовне културе у складу са индивидуалним могућностима

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Природа и друштво/Свет око нас, Физичко васпитање, Народна традиција.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

* Напомена: Часови музичке културе конципирани су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема)

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Слушање музике	*36	<p>Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика).</p> <p>Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине.</p> <p>Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу.</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Филмска музика.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Дигитализација.</p>	<p>-избор најупечатљивијих музичких примера</p> <p>-активно слушање композиција</p> <p>-у току часа преовлађују активности којима се развијају знања и ставови</p> <p>-упућивање ученика на коришћење интернета,</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна</p> <p>Илустративна, учење помоћу открића</p> <p>Корелација: Српски језик, ликовна култура, свет око нас, пројектна настава</p> <p>Место извођења: учионица</p>
Извођење музике	*36	<p>Дидактичке музичке игре.</p> <p>Правилан начин певања – држање тела и дисање.</p> <p>Правилна дикција.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера</p> <p>Певање песама уз покрет.</p> <p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од <i>ха</i> до <i>це</i>².</p> <p>Певање и свирање песама из нотног текста.</p> <p>Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.</p> <p>Инструментална пратња по слуху.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке – пиано, форте, крешендо и декрешендо), тонске висине (од <i>це</i>¹ до <i>ге</i>¹).</p>	<p>-извођење спонтаних покрета као одговор на музички доживљај</p> <p>-извођење бројалица као мотивационих активности</p> <p>-извођење вежби правилног држања тела, дисања и говорне артикулације</p> <p>-певање дечијих песама различитог карактера</p> <p>-свирање на дечијим ритмичким инструментима</p> <p>-упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија.</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p>

		Елементи музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4. Јединица бројања. Тактирање у 2/4 такту.	
Музичко стваралаштво	*36	Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст (учење у контексту).	-Подстицање и развијање жеље за изражајнијим певањем; -Обележавање појединих речи или фраза током извођења мелодије звуком неких инструмената , према избору ученика; -Опонашање звукова из околине, спонтано или договореном импровизацијом (звучи у кући, звучи града, звучи у природи); -Смишљање малих ритмичких целина остварених говором или спонтано изговорених група гласова; -Потпуно слободна звучна импровизација остварена рукама или ногама, односно дејим инструментима; -Слободан, импровизиран звучни разговор остварен једним од претходно наведених начина; -Мале, договором састављене музичке игре уз покрет; Облик рада: фронтални, рад у групи, индивидуални Методе рада: монолошка, дијалогска, слушање аудио-примера, илустративно-демонстративна метода Наставна средства: Текстовна наставна средства, аудитивна средства, помоћна техничка средства, илустративно-демонстративна средства Место извођења: учионица

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Слушање музике	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет;
Извођење музике	– пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима;
Музичко стваралаштво	– повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином;

	– комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама.

Кључни појмови садржаја: певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, нотно писмо.

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, производи ученикових активности, белешке, разговори, задовољство ученика на часу. Посматрање ангажованости на часу. Препознавање слушане музике. Разговор са учеником. Усмено испитивање.

На часовима музичке културе најбитније је развијање музичких способности и вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика наставу музичке културе прати по прилагођеном програму, а у складу са својим индивидуалним могућностима

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **108 часова**

Недељни фонд: **3 часа**

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Корелација: Математика, српски језик, свет око нас, музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема		Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ			Основни садржаји Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	Облик рада: Фронтални Групни Индивидуални Методе рада: Демонстративна, дијалошка, метода практичног вежбања, метода усменог излагања
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Аглетика	35	Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником.	Наставна средства: Разни предмети, објекти непосредне стварности, палице, лопте, реквизити, клупа, греда, струњаче, разне справе, столице, кутије, школске торбе, књига, ластиш, ЦД, шведска клупа, канап, трака, картони са бројевима, мараме, шал, санке, грудве, вратило, козлић, сандук, обручи, к
	Спортска гимнастика	20	Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди.	

	Основе тимских, спортских	22	Између четири ватре Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“.	асета, вијаче, лоптица, табла, листови хартије, штопераца Место извођења: Фискултурна сала, школско двориште, учионица
	Плес и ритмика	13	Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло „Савила се бела лоза винова“. Народно коло из краја у којем се школа налази.	
	Пливање	/	Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања.	
	Полигони	9	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	
Физичка и здравствена култура	Култура вежбања и играња	11	Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј“ (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности.	
	Здравствено васпитање		Моје срце – пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.	

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
	<ul style="list-style-type: none"> – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима;

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Атлетика	<ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; - правилно држи тело; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбаљима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; - прати промене у тежини и висини код себе и других; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - користи здраве намирнице у исхрани; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању.
	Спортска гимнастика	
	Основе тимских, спортских и елементарних игара	
	Плес и ритмика	
	Пливање	
	Полигони	
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	
	Здравствено васпитање	

Кључни појмови садржаја: физичке способности, моторичке вештине, здравље, плес и игра.

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

Праћење и процењивање формативно и сумативно оцењивање): Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата: вежбање у адекватној

спортској опреми; активно учествује на часовима физичког и здравственог васпитања; – вежбање и играње у слободно време. Приказ једног комплекса усвојених опште припремних вежби (вежби обликовања), без реквизита. Постигнућа у моторичким вештинама. Индивидуални напредак ученика

Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених од практичног дела наставе прати се и вреднује:

- познавање основних правила елементарних и спортских игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и здраве исхране;
- учешће у ваннаставним активностима.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика своје моторичке активности усавршава по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима

Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Корелација: српски језик, ликовна култура,, свет око нас, музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	10	<p>Различитост Живот у заједници у којој би сви људи били исти (по полу, узрасту, вери, националности, образовању, интересовању). Различитост као богатство једне друштвене заједнице. Отвореност и затвореност за различитости. Различитости у нашој локалној заједници.</p> <p>Равноправност мушкараца и жена Уважавање разлика уз једнака права, одговорности и могућности. Дечаки и девојчице – сличности и разлике, иста права и могућности.</p> <p>Осетљиве друштвене групе Групе којима је услед специфичних разлика потребна додатна подршка како би имале исте шансе и могле равноправно да се укључе у живот заједнице и остваре своје потребе и права.</p> <p>Стереотипи и предрасуде Упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога (сви дечаки су, све девојчице су, сви Роми су). Негативно мишљење појединаца о некоме ко се не познаје довољно. Стереотипи и предрасуде као основ за дискриминацију.</p> <p>Дискриминација Неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства (пол, узраст, вера,</p>	<p>различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>

		националност, образовање, инвалидитет), што за последицу има нарушавање њихових права и достојанства. Једнако поступање према неједнакима као вид дискриминације. Етикетирање, ружни надимци као вид дискриминације.	
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	11	Локална заједница Место где грађани задовољавају највећи број својих потреба и остварују највећи број својих права. Потребе и права које деца задовољавају у локалној заједници – за образовањем, здравственом заштитом, одмором, игром, учествовањем у спортским, културним и уметничким активностима. Комуналне услуге Услуге од општег интереса за све грађане локалне заједнице – вода, превоз, путеви, паркинг, отпад, осветљење, паркови, пијаци, димничари. Институције и организације Локалне заједнице у области образовања, културе, здравља, спорта и рекреације, очувања околине, безбедности, верске организације. Активности и допринос удружења грађана у локалној заједници. Наша локална заједница Брига наше локалне заједнице о потребама и правима својих грађана, Брига наше локалне заједнице о деци различитих својстава (пол, узраст, сиромаштво, здравље). Доступност садржаја у нашем окружењу слепим или глувим особама, родитељима са дечијим колицима или особама у инвалидским колицима (пешачки прелази, школа, дом здравља, продавница, превоз). Брига деце о својој локалној заједници – о отпаду, биљкама и животињама, споменицима културе, уметничким делима, потрошњи воде, пружање помоћи онима којима је то потребно. Удружење грађана у нашем окружењу некад и сад.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне	6	Солидарност Потреба узајамне бриге и одговорности међу људима. Лажна солидарност. Разлика између саосећања, сажалења и солидарности. Примери акција солидарности у нашој локалној заједници (мобе, добровољно давање крви и хуманитарне акције за лечење болесних, СМС акције прикупљања новца).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима

		<p>Ситуације у којима свакоме може бити потребна помоћ (болест, сиромаштво, ратови, поплаве, земљотреси, пожари, миграције). Медији као подршка солидарности.</p> <p>Волонтирање Добровољно ангажовање појединаца и група у пружању помоћи људима, животињама, биљкама. Мотиви волонтера – веровање у снагу узајамне помоћи, човекољубље и хуманост. Волонтерске акције ученика/ученица школе у локалној заједници (чишћење јавних површина, сађење биљака, помоћ старим људима, удомљавање напуштених кућних љубимаца). Активности волонтера Црвеног крста у нашој локалној заједници.</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници	9	<p>Планирање и извођење акције солидарности у локалној заједници Утврђивање коме је у заједници потребна помоћ. Одређивање циља акције. Припрема плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	<ul style="list-style-type: none"> – својим понашањем показује да прихвата различитост других; – препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; – се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; – препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; – укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; – објасни разлику између саосећања, солидарности и сажалења на датом примеру; – укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима;
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи	

	<ul style="list-style-type: none"> – наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце;
<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници</p>	<ul style="list-style-type: none"> – наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; – тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права; – наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; – опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници; – пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; – испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; – заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.

Кључни појмови садржаја: равноправност, стереотипи и предрасуде, дискриминација, локална заједница, солидарност, волонтирање

Програм предмета дат је у правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019).

ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма: На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Да ученик буде спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота

Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Увод	1.	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; • Мотивисање ученика за похађање верске наставе	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.
Бог ствара свет и човека	7	<ul style="list-style-type: none"> • пружити ученицима основна знања о учењу Цркве о стварању света; • омогућити ученицима да разумеју да Бог ствара природу и човека, јер жели да их воли и да буде са њима заједно; • Пружити ученицима могућност да разумеју да је човек у природној вези са свим оним што је Бог претходно створио, али да се разликује од свих створених бића; • Објаснити ученицима да је човек икона Божја (сличан Богу) зато што је створен као слободна личност и једини позван да буде домаћин света; • Омогућити ученицима да увиде разлику између Бога и створене природе	У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
Бог нас воли	7	<ul style="list-style-type: none"> • Омогућити ученику да увиди да је Бог створио свет из љубави; • Омогућити ученику да увиди да се Бог брине о свету; • Омогућити ученику да разуме да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет.	Облици рада: - фронтални облик рада уз активирање ученика - индивидуали и/или рад у пару и/или рад у групи - комбиновани облици рада
Заједница бога и света кроз човека	6	<ul style="list-style-type: none"> • Пружити ученицима основ за разумевање да се лични однос са Богом остварује кроз служење Богу и ближњима; • Пружити ученицима основ за разумевање да природи и човеку вечно постојање дарује Бог; • Омогућити ученику да увиди да су светитељи најбољи пример односа човека са Богом;	Активности наставника: организује

		<ul style="list-style-type: none"> • Пружити ученицима основна знања о о Светоме Сави као нашем примеру служења.	<ul style="list-style-type: none"> -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -едукује -вреднује - проверава успешност
Литургија - преображени свет	7	<ul style="list-style-type: none"> • Ученицима пружити основ за разумевање да хлеб и вино – наши дарови -представљају свет у малом; • Ученицима пружити основ за разумевање разлога приношења Богу хлеба и вина на Литургији; • Пружити основ за разумевање да се на Литургији молимо за спасење целог света; • Омогућити ученицима да увиде да се на Литургији остварује спасење човека и света; • Ученицима пружити основ за разумевање да нас Христос толико воли да је дао свој живот за нас и да је васкрсао да победи смрт за нас.	<p>Активности ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> -усваја нова знања -дефинише нове појмове -именује -посматра -пише -илуструје <p>Корелација:</p> <p>Српски језик и књижевност, Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Народна традиција, Грађанско васпитање</p>
Човек и природа	8	<ul style="list-style-type: none"> • Ученицима пружити неопходно знање да разумеју да је човек одговоран за очување природе; • Омогућити ученицима да увиде на које све начине људи данас уништавају природу, тј. да увиде да загађење природе потиче од човека; • Омогућити ученицима да разумеју да је човек позван од Бога да брине о природи; • Упознати ученике са примерима изражавања љубави према природи; • Развијати код ученика скромност; • Установити обим и квалитет знања стечених у	

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

		току школске године из Православног катихизиса.	
--	--	--	--

Програм предмета детаљно дат у Просветном гласнику РС бр.11/16 од 27.августа 2016.год

Евалуација остварености циљева и задатака : Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова

Специфичности разреда/школе: ученици који показују додатну заинтересованост за часовима, долазе у локалну Цркву.

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљеви Ромског језика са елементима националне културе јесте стицање знања о особеностима ромског језика, књижевности и културе Рома, као и развијање свести о сопственом националном идентитету, као и свести о томе да их националне особености не чине мање вредним субјектима шире заједнице у којој и са којом живе. Настава ромског језика, такође има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, писмено изражавање на основу одређене тематике.

Корелација: српски језик, грађанско васпитање, свет око нас, физичко и здравствено васпитање, музичка култура, ликовна култура, математика, верска настава.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
1. КЊИЖЕВНОСТ	4	Развијање свести ученика о важности ромске књижевности, оспособљавање ученика за препознавање књижевног текста, као и добрих и лоших ликова у њему. Развијање свести ученика о бајкама и баснама на ромском језику, као и о ликовима у басни и бајци. Развијање свести ученика о ромским књижевницима и њиховим делима...	Слушање и понављање, играње улога, симулација. <i>Активности ученика:</i> Тумачење књижевног текста. -Изражајно читање. Препричавање. <i>Активности наставника:</i> Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика
2. ЈЕЗИК	4	Оспособљавање ученика да знају шта је језик националне мањине, именовање предмета и бића на ромском језику. Развијање свести о учењу ромског језика са елементима националне културе, развијање свести о граматици ромског језика... Развијање свести ученика о ромском писму...	Слушање и понављање, играње улога, симулација <i>Активности ученика:</i> Ученик пише и чита на ромском језику, учи ромску граматику и ромско писмо <i>Активности наставника</i> Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика
3. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	Оспособљавање ученика за познавање књижевнојезичке норме, тј. примена језичке културе у говору и писању, Развијање код ученика културу говора, писања, слушања, читања, као и језичку толеранцију....	Показивање, објашњавање, разговор, игра. <i>Активности ученика:</i> Ученици треба да науче интонацију за добро изражавање на ромском језику на основу датих текстова, на основу сликовница и писменице <i>Активности наставника</i> Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно/ критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика
4. МЕДИЈСКА КУЛТУРА	20	Оспособљавање ученика за гледање телевизијских дејих емисија, да их препознају и препричају догађаје из њих, Оспособљавање ученика да именују врсте медија (тв, радио,	Понављање, заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање <i>Активности ученика:</i>

	интернет, новине...)и препричају њихову важност...	Ученици треба да науче све врсте медија кроз које добијају информације... <i>Активности наставника</i> Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно/ критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика
--	--	--

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:
4. КЊИЖЕВНОСТ	разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; - одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; - одреди редослед догађаја у тексту; - уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - изрецитује песмицу
5. ЈЕЗИК	- разликује речи тј.врсте речи на ромском језику - препозна и напише ромско писмо - одређује основне граматичке категорије именица и глагола; - поштује и примењује основна правописна правила...
6. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	влада основном техником читања и писања на ромском језику - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; - разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); - изражајно чита текст.
4.МЕДИЈСКА КУЛТУРА	- разликује врсте медија - препозна и схвати радњу у емисији која је прилагођена њиховом узрасту - препозна улогу медија

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура, медијска култура

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): говорне вежбе, певање, цртање по диктату, мануелне активности, провера разумевања слушањем, домаћи задаци.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: За ученике са тешкоћама у учењу биће организован индивидуализовани рад у оквиру редовне наставе

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ наставе и учења Пројектне наставе је стицање знања и оспособљавање ученика да знања примене у животу, решавање актуелних проблема из животног окружења, самостално коришћење различитих извора ради стицања нових знања, подстицање за истраживањем, истраживачко учење, развој интересовања за уметност, културу и демократију, развој комуникационих вештина.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Етапе	Задаци етапа	Методе наставе и учења
ЦИЉАНА ЕТАПА	- Одрђивање циљева, формирање радних група	- Истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза
АНАЛИТ ИЧКА ЕТАПА	- Анализа проблема, утврђивање извора информација, постављање задатака, редослед улога у групи	- Истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	- Решавање постављених задатака	- истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза, - кооперативно учење

КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	- Анализа степена оставрености сваког задатка, конструисање пројекта	- истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	- Презентација наставног пројекта	- демонстрација
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	- Оцена резултата наставног пројекта и процеса његове реализације	-анализа,
ЕВАЛУАЦИЈА	- процена оставрености резултата, тешкоће у реализацији, посебни успеси, квалитет представљања и обавештавања јавности	- самооцењивање

Етапе	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ЦИЉАНА ЕТАПА	- функционално повезивање знања, вештина и искустава и мотивација
АНАЛИТИЧКА ЕТАПА	-уочавање сличности и различитости ради класификовања
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	- користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника - придржава се договорених правила
КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	- испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	- Добијене продукт учинити видљивим и представити их другима.
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	- Повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.

ЕВАЛУАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - вербално изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -Критеријуми за оцењивање су редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес наставе.Праћење ће се остваривати систематским посматрањем.
-------------------	--

Садржаји програма	Начин остваривања програма (пројектна настава)
ЦИЉАНА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - одређивање циља повезан са битним странама дечјег живота - повезан садржај са осталим предметима
АНАЛИТИЧКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - ослањање на постојећа знања - указивање на изворе додатних информација
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - решавање постављених задатака, - консултације међу ученицима и међу ученика и наставника
КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - превазилажење тешкоћа - превазилажење слабости - конструкција пројекта
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - припрема пројекта за презентацију - демонстрација урађеног
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	<ul style="list-style-type: none"> - анализа урађеног пројекта кроз све етапе - оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати - јасноћа и занимљивост самог пројекта
ЕВАЛУАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Усвојеност и применљивост нових сазнања

ТЕМЕ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ (начин остваривања пр.)	НАСТАВНА СРЕДСТВА
ДЕЧИЈИ ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ КРОЗ МОЈЕ МЕСТО И ОКОЛИНУ (19 часова)	<p>На крају трећег разреда ученик би требало да буде у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -правилно седи при раду за рачунаром; -зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја; -правилно укључи рачунар, покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој цртеж и искључи рачунар; -покрене програм за рад са текстом, унесе краћи текст и сачува документ на рачунару; -користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника; -предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак. –да добијене продукте учини видљивим и представи их другима(представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, представљање за родитеље..квалитет није приоритет.....). -уме да састави план истраживања и самостално и у тиму прикупља информације 	<ul style="list-style-type: none"> - кооперативна - интерактивна - перцептивне - амбијентално учење - игра - цртање - певање - учење кроз игру - демонстрација (показивање) - разговор - учење по моделу 	<ul style="list-style-type: none"> - Играчке - Фотографије - Сlike - Краћи текстови - Апликације - Дидактички материјали -ИКТ
ОБОЈЕНИ СВЕТ (6 часова)	<p>–да добијене продукте учини видљивим и представи их другима(представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, представљање за родитеље..квалитет није приоритет.....).</p> <p>-уме да састави план истраживања и самостално и у тиму прикупља информације</p>	<ul style="list-style-type: none"> - истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема -анализа и синтеза -кооперативно учење - демонстрација -пројектна настава <p>-одређивање циља повезан са битним странама дечјег живота</p>	<p>РЕСУРСИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - различити материјали -различити материјали са интернета - локална заједница - просторије у школи - сала -животна средина -биљни и животињски свет у околини -културне институције у граду - стручна лица задужена за сарадњу са школом у полицији, здравству, култури, за очување животне околине -традиционални занати ,

ШТА ДАНАС ЈЕДЕШ ЗА УЖИНУ (11 часова)	-уочавање сличности и различитости ради класификовања -Користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника -придржава се договорених правила -уме да буде активан и користан члан тимова -испитивање својства и особина, веза и узрочно последичних веза -повезивати резултате учења и рада са уложеним трудом -вербално изражавање -вербално изражавање и спољашњих и унутрашњих веза - уме да презентује урађено -уме да процењуе и даје мишљења -анализира добијене информације -процењује успешност рада других и самопроцена својих постигнућа	повезан садржај са осталим предметима ослањање на постојећа знања указивање на изворе додатних информација решавање постављених задатака, консултације међу ученицима и међу ученика и наставника превазилажење тешкоћа превазилажење слабости конструкција пројекта припрема пројекта за презентацију демонстрација урађеног анализа урађеног пројекта кроз све етапе оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати јасноћа и занимљивост самог пројекта Усвојеност и применљивост нових сазнања	-икт
--------------------------------------	--	--	------

Прати се и оцењује: редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика. Праћење ће се остваривати систематским посматрањем. Оцењује се описно оценама: истиче се, добар, задовољава.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Детаљно дато у програм наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019)

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет: Допунска настава - српски језик – 18 часова

Циљ : да ученик овлада основним знањем из матерњег језика

Корелација: Ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичка и здравствена култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Садржаји програма-ТЕМА	Исходи учења	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
КЊИЖЕВНОСТ	-мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире - увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи Чита, разуме прочитано, уочава ликове, места и времена дешавања, уочава теме, мотив, поступке, поуке, богати речник, препричава, проширује учествује у разговору и пажљиво слуша	*	Интерактивна; Игровне активности; Кооперативна - Перцептивне - Амбијентално учење - Цртање - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу
ЈЕЗИК	Основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика. - Упознавање језичких појмова и појава, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика.	*	Смисаоно учење Разговор; Облици рада: Индивидуални, групни, тандем, фронтални
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- Развијање смисла и способности за правилно и течно усмено и писмено изражавање. - Богаћење речника (језичког и стилског израза).	*	

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу

* - Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

Наставни предмет: Допунска настава – математика – 18 часова

Циљ : да ученик ,овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој.

Корелација: српски језик, свет око нас, ликовна култура, музичка култура

Садржаји програма-ТЕМЕ	Исходи учења ученик ће моћи да:	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000	Ученик зна да сабира и одузима до 1000 Правилно користи математичке знаке и симболе Уочава везе између сабирања и одузимања Познаје таблице множења и дељења Самостално решава задатке са једном и две операције Уочава везе множења и дељења Користи особине рачунских операција кроз примере Решава логичко-комбинаторне проблеме прилагођене узрасту ученика Унапређује прецизност и тачност у раду	*	Посматрање ; Графичко представљање; Разговор; Цртање; Писање; Индивидуални подстицај; Аналитичко-синтетичка; Истраживачка; Облици рада: Индивидуални групни, тандем, фронтални

2. ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ	Разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе Уме да се служи прибором за цртање Препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама Решава једноставне проблем ситуације	*	
3. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Ученик зна да пореди, процени и измери дужину Зна да користи математичке термине и скраћенице Схвата појам времена Уочава односе између јединица упознатих мера	*	

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, за сарадњу.

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу.

* - Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ: Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;

Корелација: српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, математика, физичка и здравствена култура, пројектна настава, грађанско васпитање

Садржаји програма-ТЕМА	Исходи учења	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Понашање у школи - понашање ван школе	Изражавање својих потреба и уважавање потреба других без агресивности Ученик се придржава правила понашања у школи Стицање нових пријатеља Упознавање са правима и обавезама у окружењу Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (у посети, шетњи, игри, у ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...)	16	Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Игра - Цртање - Певање -Учење кроз игру -усмено излагање -разговор -демонстра-ција -текст метода -игра -илустрација -истраживање
2. Буквар дечјих права	Упознавање и уважавање дечјих права и обавеза, окружење и сопствено место у њему Право на учење и игру Заштита менталног здравља, управљање љућом, живот без страха Решавање конфликтних ситуација, договор Потребе обе стране (сарадња) Ученик нуди и прихваћа помоћ Зна своја права, обавезе Активно учествује у животу и раду школе Предлаже промене у раду и животу у школи Разматра начине за побољшавање квалитета одмора Како креативно провести распуст	2	
3. Празници и приредбе	Упознавање основних елемената фолклора (игре и кратке текстуалне форме); - овладавање декоративним елементима главних (најопштијих) празника (верских и сезонских) везаних за годишњи циклус;	4	

4. Хуманитарне акције, рециклажа	-ученици треба да схвате значај чувања здравља -формирати хигијенске навике ученика како у погледу личне хигијене, тако и везано за одржавање хигијене у просторијама у којима бораве и значају боравка на свежем ваздуху -упознавање са најчешћим дечјим болестима Сарађује са другима Социјална интеграција Заједно са другима ангажује се у прославама Учествује у одржавању и уређивању животне средине	2	
5. Екологија, уређујемо животну околину	Развијање и неговање правих људских вредности Неговање љубави према окружењу Развијање еколошке свести	6	
6. Здравствено васпитање	-упознавање и поштовање права и обавеза у школи -изражавање мишљења о понашању -активно учешће у доношењу правилника	6	

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: праћење остварености исхода; праћење практичног рада ученика и активности на часу

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности)

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ је подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.

Корелација: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичка и здравствена култура,

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Садржаји програма-ТЕМА	САДРЖАЈ	Начини остваривања садржаја
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	- Дечија недеља (учешће у активностима) – Свети Сава – школска слава (пано) – Дан школе (учешће у активностима) – Нова година (радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице	- добро планирање: циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада - активностима су обухваћени сви ученици и то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност - примењују се игролике активности којима се подстиче креативност ученика
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	- школски простор (уређење) – честитке за: рођендан, Нова година, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) – одељењски пано (уређење)	- користе се школски ресурси - организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	– помоћ другу, другарици (прикупљање прибора...) – сарадња са Црвеним крстом	
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	- одељенска такмичења – међуодељенска такмичења	

КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	- изложбе – позоришне представе – биоскопске представе - природбе	
---------------------	--	--

У току школске године планиране су посете (позоришту, биоскопу, музеју, галерији и библиотеци), обилазак града и шетње до парка и плаже.

У току школске године. планиран је одлазак и учешће ученика на Јесењем и Пролећном кросу.

ЕКСКУРЗИЈЕ

Екскурзија, излет, зимовање, летовање и кампови су ваннаставни облици образовно - васпитног рада који се остварују ван школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задачи који се остварују реализацијом програма екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа су: проучавање објекта и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Задачи екскурзије су: проучавање објекта и феномена у природи; уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Садржаји екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа

Садржаји екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа, остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Садржаји екскурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.

Садржаји екскурзије у првом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

- уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Републике Србије;
- посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња);
- посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.);
- упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи – научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника и др.);
- развијање способности оријентације у простору и времену;
- обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране);
- обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине и др.).

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЈЕДНОДНЕВНИ ИЗЛЕТ УЧЕНИКА ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА

Екскурзија са ученицима 3. разреда усклађена је са наставним планом и програмом и реализује се у складу са Правилником о организовању ученичких екскурзија.

Планирани једнодневни излет за ученике трећег разреда

Релација: Костолац - Јагодина - Костолац

Циљеви и задаци:

- упознавање и обилазак културно-историјских знаменитости Србије;
- развијање социјализације и позитивних особина ученика;
- утврђивање и проширивање знања из области предмета: српског језика, природе и друштва, ликовне културе, верске наставе и грађанског васпитања;
- развијање позитивних емоција ученика и љубави према домовини;

- усвајање начина понашања у возилима јавног превоза и на организованом путовању
- упознавање главног града наше домовине,
- развијање љубави према домовини и осећања родољубља,
- развијање позитивног односа према историјском наслеђу,
- амбијентална настава – утврђивање стечених знања из света око нас

Наставу у природи је тешко остварити због састава одељења, али се зато планирају активности у виду логоровања, зимовања, летовања, летњег „Супер кампа“, „Супер распуста“, планирају се и Дани спорта - спортски сусрети са ученицима из подручних одељења...

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Фонд часова за четврти разред и предмете

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО: А		21	720
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима нац. културе	2	72
УКУПНО: Б		1-3	36-108
УКУПНО: А + Б		22-24	756 - 828

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	23- 24	756 - 828
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36
4.	Настава у природи	7-10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	1 дан	

Програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;

- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика четвртог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција један је од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датих програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Корелација : Ликовна култура, Музичка култура, Свет око нас, Грађанско васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област / Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Књижевност	80	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија <ol style="list-style-type: none"> 1. Шаљива народна песма <i>Женидба врапца Подунавца</i> 2. Војислав Илић: <i>Јесен</i> / Владислав Петковић Дис: <i>Зима</i> 3. Момчило Мошо Одаловић: <i>Молитва за маму</i> 4. Мирослав Антић: <i>Космонаутска песма</i> 5. Бранко Миљковић: <i>Песма о цвету</i> 6. Добрица Ерић: <i>Завичај / Отаџбина је наша очевина</i> / Момчило Мошо Одаловић: <i>Птице косовчице</i> 7. Мирослав Антић: <i>Прва љубав</i> / <i>Најљубавнија песма</i> / Алексије Марјановић: <i>Љубав</i> 8. Бранко Ћопић: <i>Месећ и његова бака</i> / Десанка Максимовић: <i>Пауково дело</i> 9. Бранислав Црнчевић: <i>Кад би мени дали један дан</i> 10. Владимир Андрић: <i>Дај ми крила један круг</i> 11. Народна песма <i>Милош у Латинима</i> 12. Народна песма <i>Јетрвица адамско колена</i> Проза <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна прича о животињама: <i>Мећед, свиња и лисица</i> 2. Народна приповетка: <i>Најбоље задужбине</i> 3. Народна приповетка: <i>Ветар и сунце</i> 4. Народна бајка: <i>Пепељуга</i> 5. Бранислав Нушић: <i>Прва љубав</i> (одломак из <i>Аутобиографије</i>) 6. Бранислав Црнчевић: <i>Босоноги и небо</i> 7. Гроздана Олујић: <i>Стакларева љубав</i> 8. Светлана Велмар Јанковић: <i>Стефаново дрво</i> 9. Лав Николајевич Толстој: <i>Врабац и ласте / Два мраза</i> 10. Драган Алексић: <i>Позориште на небу</i> 11. Весна Алексић: <i>Детективско срце</i> 12. Ханс Кристијан Андерсен: <i>Ружно Паче</i> – читање у наставцима	<p>Читање и разумевање текстова из читанке;</p> <p>-Читање и разумевање информативних и популарних текстова из часописа за децу; - Читање текстова у наставцима;</p> <p>-Увођење у ченика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике стиха.;песма, прича драмски текст;</p> <p>- Уочавање ликова у тексту, хронолошког низа догађаја, места и времена дешавања радње;</p> <p>-Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају; -Изводе драмски текст на сцени;</p> <p>-Стичу читалачке навике читањем домаће лектире;</p> <p>-Илуструју одређени мотив из текста.</p> <p>- Богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова.</p> <p>Облик рада:</p> <p>фронтални, групни, индивидуални</p> <p>Методе рада:</p> <p>вербална, демонстративна</p> <p>Наставна средства:</p> <p>Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови</p> <p>Корелација:</p> <p>Свет око нас, Музичка култура Ликовна култура .</p> <p>Место извођења:</p> <p>Учионица</p>

Драмски текстови

1. Гвидо Гартаља: *Подела улога*
2. Љиљана Крстић: *Кад пролеће дође*
3. Дејан Алексић: *Слава*

Научнопопуларни и информативни текстови

(из књига, енциклопедија и часописа за децу)

- о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама;
- о природним лепотама и културним знаменитостима Србије;
- о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету
- бонтон.

ДОМАЋА ЛЕКТИРА

1. Милован Данојлић: Избор из поезије за децу
2. Драган Лукић: Избор из поезије за децу
3. Јасминка Петровић: *О дугмету и срећи*
4. Рене Гијо: *Бела Грива*
5. Ерик Најт: *Леси се враћа кући*
6. Александар Поповић: *Пепељуга*

ДОПУНСКИ ИЗБОР

(са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела)

1. Избор драмских текстова за децу
2. Бранко В. Радичевић: *Песме о мајци*
3. Светлана Велмар Јанковић: *Књига за Марка / Очаране наочаре*
4. Горан Петровић: *Разлике*
5. Едмондо де Амичис: *Срце*
6. Јохана Шпири: *Хајди*
7. Михаел Енде: *Бескрајна прича* (одломак)
8. Астрид Линдгрен: *Пипи Дуга Чарапа*
9. Златко Васић: *Чаробно путовање*
10. Урош Петровић: *Мартинина велика загонетна авантура*
11. Гордана Тимотијевић: *Сличице / Владимир из чудне приче*
12. Угљеша Шајтинац: *Чарна и Несвет*
13. Момо Капор: *Сања*
14. Весна Алексић: *Брљиво срце*

Књижевни појмови:

- шаљива народна песма,
- прича о животињама,
- особине народне епске песме,
- приповетка,
- роман за децу,
- персонификација,
- опис природе и ликова,
- приповедање у 1. и 3. лицу,

Основна школа
„Јован Цвијић“
Костолац

		– сукоб драмских лица.	
--	--	------------------------	--

<p>Језик Грамматика и правопис</p>	<p>60</p>	<p>Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. <i>Ружно Паче...</i>); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). Речца <i>ли</i>; скраћени упитни облик <i>је ли</i> (<i>је л'</i>) према узрочном везнику <i>јер</i>. Предлог <i>са</i> уз заменице (нпр. <i>са мном, с њом</i> и сл.). Писање вишечланих бројева.</p>	<p>-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника, и др. - објашњењ слогасамом на типичним случајевима са самогласником на крају слога- за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста); -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом; -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Корелација: ликовна култура, музичка култура, свет око нас, математика Место извођења: учионица</p>
--	-----------	---	--

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	40	<p>Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл.</p> <p>Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази.</p> <p>Разгледница, честитка, писмо.</p> <p>Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе.</p> <p>Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл.</p> <p>Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица <i>Ви</i> из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца <i>ли</i>, предлог <i>са</i>, вишечлани бројеви).</p> <p>Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације.</p> <p>Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених изрази; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју.</p> <p>Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.</p>	<p>-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања</p> <p>-коришћење е-уџбеника, и др.</p> <p>- објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста);</p> <p>-направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом;</p> <p>-користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна, илустративна</p> <p>Корелација: ликовна култура, музичка култура, свет око нас</p> <p>Место извођења: учионица</p>
-----------------	----	--	--

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ
КЊИЖЕВНОСТ	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шaljиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова;

ЈЕЗИК

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

- уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам);
- тумачи идеје књижевног дела;
- препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима;
- уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу;
- разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу;
- преприча текст из различитих улога/перспектива;
- уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив);
- уочи супротстављеност лица у драмском тексту;
- чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;
- изражајно рецитије песму и чита прозни текст;
- изводи драмске текстове;
- усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;
- повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;
- разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику;
- одреди основне реченичне чланове;
- разликује врсту речи од службе речи у реченици;
- поштује и примени основна правописна правила;
- правилно пише сва три модела управног говора;
- употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање;
- употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика;
- препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији;
- напише разгледницу, честитку, приватно писмо;
- прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној;
- повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак;
- правилно структурира текст;
- учествује у предлагању садржаја и начина рада.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ

Текст стандарда

Шифра
стандарда

КЊИЖЕВНОСТ

ОСНОВНИ НИВО

- 1СЈ.1.5.1 препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме;
- 1СЈ.1.5.2 препознаје књижевне врсте (бајку и басну);
- 1СЈ.1.5.3 одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту;
- 1СЈ.1.5.4 одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту.

СРЕДЊИ НИВО

- разликује лирску од епске песме;
- 1СЈ.2.5.1 одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице);
- 1СЈ.2.5.2 препознаје риму, стих и строфу у лирској песми;
- 1СЈ.2.5.3 одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту;
- 1СЈ.2.5.4 уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту);
- 1СЈ.2.5.5 разликује приповедање од описивања и дијалога;

НАПРЕДНИ НИВО

- 1СЈ.2.5.6 тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст;
- уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту;

1СЈ.3.5.1.

1СЈ.3.5.2.

ЈЕЗИК Граматика и правопис

ОСНОВНИ НИВО

- 1СЈ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе);
- 1СЈ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица);

1СЈ.1.4.3.	препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне).
1СЈ.2.3.2.	СРЕДЊИ НИВО употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању
1СЈ.2.4.1.	одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве);
1СЈ.2.4.2.	препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу;
1СЈ.2.4.3.	препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго;
1СЈ.2.4.4.	.
1СЈ.3.4.1.	НАПРЕДНИ НИВО именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе); уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју
1СЈ.3.4.2.	

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

	ОСНОВНИ НИВО
1СЈ.0.1.1.	познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике;
1СЈ.0.1.2.	користи форме учтивог обраћања;
1СЈ.0.1.3.	казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „левушења” или „скандирања”;
1СЈ.0.1.4.	уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља;
1СЈ.0.1.5.	уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације;

	уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање;
1СЈ.0.1.6.	уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју;
1СЈ.0.1.7.	уме да одбрани своју тврдњу или став.
1СЈ.0.1.8.	одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)
1СЈ.1.2.2.	препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту
1СЈ.1.2.3.	одређује основну тему текста разликује књижевноуметнички од информативног текста
1СЈ.1.2.5.	процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате
1СЈ.1.2.7.	
1СЈ.1.2.8.	издваја наслов, углавном се држи теме;
1СЈ.1.3.6.	пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије).
1СЈ.1.3.10	препознаје антонимију
1СЈ.1.4.4.	СРЕДЊИ НИВО изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту
1СЈ.2.2.2.	успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)
1СЈ.2.2.3.	изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера, закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)
1СЈ.2.2.4.	издваја делове текста који су му нејасни
1СЈ.2.2.7.	пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима; језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној);

1СЈ.2.2.9.	препознаје синонимију
1СЈ.2.3.3.	
1СЈ.2.3.4.	НАПРЕДНИ НИВО
1СЈ.2.3.5.	повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)
1СЈ.2.4.8.	разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр.мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)
	процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену(нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)
1СЈ.3.2.2.	објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)
1СЈ.3.2.3.	јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса; издваја пасусе.
1СЈ.3.2.6.	одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени
1СЈ.3.2.7.	
1СЈ.3.3.2.	
1СЈ.3.3.6.	
1СЈ.3.4.4.	

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура

Детаљно дато у програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Сл. Гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање) : посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, белешке, разговори, задовољство ученика на часу, практична примена ученикових знања. Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем бележењем постигнућа ученика оценом. Усмене и писмене провере степена

усвојености знања; праћење и вредновање напредовања према ИОП (по потреби). Свеске ученика и њихови практични радови..

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Оцењивање би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да примени знање стечено током наставе језичке културе у свакодневној формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акцент би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима. Ученици који нису савладали основне појмове упућују се на допунску наставу, а ако је потребно и на корективну наставу где им подршку у раду пружа педагошки асистент и педагошко-психолошка служба.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ наставе страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Садржај наставног програма дат је у Сл.гласнику/Просветном гласнику бр.: 10/2017 (Наставни план за четврти разред) и 11/2019 (Наставни програм за четврти разред)

Бр.теме	Назив теме	Фонд часова
1.	1. Starter Unit Поздрављање и престављање; изражавање количина.	4
2.	2. Module 1 A big family, Water sports Описивање места и предмета; изражавање поседовања; описивање тренутних радњи у садашњости; описивање способности у садашњости.	11
3.	3. Module 2 Where is ...? A green day Описивање места; описивање уобичајених радњи у садашњости; изражавање допадања и недопадања; исказивање хронолошког времена.	10
4.	4. Module 3 Funny clothes, A fruit salad Изражавање допадања и недопадања и захвалности; изражавање количина; описивање људи.	10
5.	5. Module 4 A great zoo, Sorry, Miss! Описивање бића и предмета; разумевање и исказивање једноставних упутстава и налога; исказивање припадања; исказивање положаја у простору.	10
6.	6. Module 5, A funny day, Holidays! Исказивање хронолошког времена; описивање бића и предмета; исказивање једноставних предлога; честитање рођендана.	19
7.	7. Holidays Честитање празника, рођендана и других значајних догађаја	5
8.	8. My Green Passport Разумевање и давање једноставних упутстава и налога; описивање бића, предмета, места и појава.	3

Број теме	Садржај теме	Исходи По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	Стандарди
1.	- основни бројеви: 1-100 - речи којима се именују школски предмети: Art, English, ICT, Maths, Music, PE, Science - речи којима се именују врсте домова: types of homes: cottage, flat, house - речи које се односе на временске прилике: weather: It's cold. It's hot. It's raining. It's snowing. It's sunny. It's windy.	- поздраве и отпоздраве, примењујући једноставнија језичка средства; представе себе и другог; - разумеју једноставнија питања личне природе и одговара на њих; - постављају једноставнија питања личне природе; у неколико једноставнијих везаних исказа саопште информације личне природе о себи и другима водећи рачуна о приватности и поверљивости; - разумеју, питају и саопште колико нечега има.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.120. 2.3.2.
2.	- речи које се односе на физички изглед: physical appearance: curly hair, fair hair,	- разумеју једноставније описе предмета и места;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20.

	<p>fat, freckles, glasses, long hair, short, short hair, slim, straight hair, tall family members: aunt, cousin, uncle - речи којима се именују слободне активности: activities: dive, do karate, get wet, have a picnic, hop, jog, play the violin, sail, skateboard, skip, surf, waterski sporting location: pool - језичке структуре – She is sailing. (present continuous) Can he ski? Yes, he can. / No, he can't. (the verb 'can') Look at me! (object pronouns) My name is Alex. (the verb 'to be') Your brother is very tall. (possessive adjectives) I haven't got freckles. (the verb 'have got') - кратка прича и песма која се односи на тему.</p>	<p>- опишу бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју једноставније исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагује на њих; - траже и дају једноставнија обавештења која се односе на поседовање / непоседовање; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу тренутне радње у садашњости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу радње и способности у садашњости користећи једноставнија језичка средства.</p>	<p>1.1.22. 1.1.23 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.3.2.</p>
3.	<p>- речи које се односе на места у граду: buildings: baker's, bank, butcher's, greengrocer's, hospital, post office, supermarket, sweet shop - речи које се односе на занимања: jobs: baker, chef, doctor, firefighter, pilot, police officer, postman, vet - речи које се односе на активности у слободно време: clean, go shopping, go to the gym, paint, plant flowers, read comics - изрази који се односе на исказивање времена: It's half past one. It's quarter past one. It's quarter to one. sports: badminton, baseball, hockey, table tennis, volleyball - језичке структуре – The supermarket is next to the baker's. (prepositions of place) He works in a kitchen. (present simple) Do you like going shopping? (like + -ing)</p>	<p>- разумеју једноставније описе места; - опишу места у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју једноставније текстове у којима се описују уобичајене радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу уобичајене радње у садашњости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније исказе за изражавање допадања / недопадања и реагују на њих; - изражавају допадање / недопадање уз најједноставније образложење; - разумеју и саопште једноставније исказе који се односе на хронолошко време.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.3.2.</p>

	<p>I usually ride my bike to school. (adverbs of frequency) - кратка прича и песма која се односи на тему.</p>		
4.	<p>- речи које се односе на одећу: clothes: boots, cap, gloves, jeans, jumper, scarf, uniform actions: put on, take off - речи које се односе на правила понашања у школи: be quiet, chew gum, drop litter, make a noise, shout - речи које се односе на храну: butter, cherry, flour, grapes, mango, salt, strawberry, sugar - изрази за изражавање количине: a bar of chocolate, a bottle of olive oil, a can of cola, a carton of juice, a jar of jam, a loaf of bread, a packet of biscuits - језичке структуре – There are two jumpers. There are five mice. (plurals (regular, irregular) You mustn't watch TV all the time. (must/mustn't) May I open the window? Yes, you may. / No, you may not. (can, may (permission) Is there much sugar in it? Ooh, yes! A lot! (much, many, a lot of) There isn't any milk. (some, any) - кратка прича и песма која се односи на тему.</p>	<p>- разумеју једноставније исказе за изражавање допадања / недопадања и реагују на њих; - изражавају допадање / недопадање уз најједноставније образложење; - изразе захвалност на једноставан начин; - разумеју, питају и саопште колико нечега има; - поштују правила учтиве комуникације приликом куповине; - опишу људе у неколико везаних једноставнијих исказа; - објасне сличности и разлике у одевању између вршњака у циљној култури и код нас.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.3.2.</p>
5.	<p>- речи које се односе на животиње/придеве: a big elephant, a clever dolphin, a cute panda, a fast cheetah, a funny monkey, a heavy hippo, a long snake, a scary crocodile, a slow snail, a small penguin, a strong lion, a tall giraffe - речи које се односе на места у граду: beach, funfair, library, market, museum, sports centre, theatre personality adjectives: clever, cute, dirty, funny, naughty, noisy, quiet, shy - језичке структуре – The giraffe is taller than the elephant. (comparisons)</p>	<p>- разумеју једноставније описе бића и предмета; - опишу бића и предмете у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју једноставнија упутства и налоге и реагују на њих; саопште једноставнија упутства и налоге; - разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на припадање; - разумеју једноставнија обавештења о положају у простору и реагује на њих; - траже и пруже једноставнија обавештења о положају у простору.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p>

	<p>Who's the tallest in your class? (superlatives) They weren't quiet. (was/were) There were two parks in my street. (there was/there were) - кратка прича и песма која се односи на тему.</p>		
6.	<p>- речи које се односе на причу: cave, discover, diver, footprint, rock, scream, visit - речи које се односе на месеце у години: January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December - речи које се односе на одмор: camera, rucksack, sleeping bag, suitcase, sunglasses, swimming trunks, swimsuit, tent - речи које се односе на географске појмове: island, lake, mountain, ocean, rainforest, river, sand, waterfall - језичке структуре – Roy listened to music last night. (past simple) I travelled to Spain last summer. (prepositions of time) They're going to jump. (be going to) Who is Ryan? My cousin. (question words) - кратка прича и песма која се односи на тему.</p>	<p>- разумеју и саопште једноставније исказе који се односе на хронолошко време; - разумеју једноставније описе бића и предмета; - опишу бића и предмете у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју једноставне предлоге и реагују на њих; упуте једноставне предлоге; - упуте једноставне честитке. - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, наведу најубичајеније активности које се односе на прославе рођендана и празника; - разумеју и објасне сличности и разлике у породичним слављима у циљној култури и код нас.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p>
7.	<p>- речи и изрази који се односе на празник Halloween: costume, sweets, pumpkin, lantern, a broom - речи и изрази који се односе на Божић: bells, sleigh, candles, stockings, star - речи и изрази који се односе на Saint Sava's Day: Saint Sava, church - речи и изрази који се односе на Дан жена: women, flowers, present, card, teacher - речи и изрази који се односе на Ускрс: bunny, chocolate egg, picnic, cheesecake, hot cross buns, garden, lamb</p>	<p>- препознају и именују бића, предмете и места који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке. - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, наведу најубичајеније активности које се односе на прославе рођендана и празника; - разумеју и објасне сличности и разлике у породичним слављима у циљној култури и код нас.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p>

	- речи и изрази који се односе на Дан шале: April Fools, celebrate, joke, bad luck - песма која се односи на тему.		
8.	- речи и изрази који се односе на играчке и очување животне средине: green sports, litter, tap, planting a tree, grass, animals in danger, polar bear - језичке структуре Keep dogs on a lead! Don't pick flowers! Put your rubbish in the bin! Don't play loud music! Keep off the grass! Don't ride your skateboard!	- препознају и именују бића и предмете који се односе на тему; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића, предмета и места; - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.22. 2.1.25 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.

Бр. теме	Активност ученика	Активност наставника	Начини остваривања програма: (методе, облици, средства)
1.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, постер
2.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји,	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава,	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, драмске активности, ИКТ у настави Облици: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару

	<p>ради вежбања у уџбенику и радној свесци (разврстава, допуњава речи или реченице одговарајућом речи или обликом речи, издваја тражене информације, повезује реченичне делове, саставља реченице од понуђених речи, повезује текст и слику), учествује у раду у пару и групи, изражава своје мишљење, уочава везу између сопственог залагања и постигнућа, процењује свој рад</p>	<p>поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.</p>	<p>Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, пројектор, преносиви рачунар, постери, флеш картице, илустрације, звучници</p>
3.	<p>Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци (разврстава, допуњава речи или реченице одговарајућом речи или обликом речи, издваја тражене информације, повезује реченичне делове, саставља реченице од понуђених речи, повезује текст и слику), учествује у раду у пару и групи, изражава своје мишљење, уочава везу између сопственог залагања и постигнућа, процењује свој рад</p>	<p>Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.</p>	<p>Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалошка, илустративна, метода писања, драмске активности, ИКТ у настави</p> <p>Облици: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p> <p>Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, пројектор, преносиви рачунар, постери, флеш картице, илустрације, звучници</p>

4.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци (разврстава, допуњава речи или реченице одговарајућом речи или обликом речи, издваја тражене информације, повезује реченичне делове, саставља реченице од понуђених речи, повезује текст и слику), учествује у раду у пару и групи, изражава своје мишљење, уочава везу између сопственог залагања и постигнућа, процењује свој рад	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, драмске активности, ИКТ у настави Облици: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, пројектор, преносиви рачунар, постери, флеш картице, илустрације, звучници
5.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци (разврстава, допуњава речи или реченице одговарајућом речи или обликом речи, издваја тражене информације, повезује реченичне делове, саставља реченице од понуђених речи, повезује текст и слику),	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, драмске активности, ИКТ у настави Облици: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, пројектор, преносиви рачунар, постери, флеш картице, илустрације, звучници

	учествује у раду у пару и групи, изражава своје мишљење, уочава везу између сопственог залагања и постигнућа, процењује свој рад	охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.	
6.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци (разврстава, допуњава речи или реченице одговарајућом речи или обликом речи, издваја тражене информације, повезује реченичне делове, саставља реченице од понуђених речи, повезује текст и слику), учествује у раду у пару и групи, изражава своје мишљење, уочава везу између сопственог залагања и постигнућа, процењује свој рад	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.	Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалoшка, илустративна, метода писања, драмске активности, ИКТ у настави Облици: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, пројектор, преносиви рачунар, постери, флеш картице, илустрације, звучници
7.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци (разврстава, допуњава речи или реченице одговарајућом речи или обликом речи, издваја тражене информације, повезује реченичне делове, саставља реченице од понуђених речи, повезује текст и слику), учествује у раду у пару и групи, изражава своје мишљење, уочава везу између сопственог залагања и постигнућа, процењује свој рад	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.	Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалoшка, илустративна, метода писања, драмске активности, ИКТ у настави Облици: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, дигитални уџбеник, табла, пројектор, преносиви рачунар, постери, флеш картице, илустрације, звучници

8.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, поставља питања, одговара на питања, чита, пише, црта, боји, ради вежбања у уџбенику и радној свесци	Наставник се припрема за час, организује и остварује наставни процес, прилагођава методе и облике рада, излаже градиво, објашњава, поставља захтеве, одговара на ученичка питања, води и усмерава интеракцијски однос у учионици, прати и процењује ученичку активност и постигнућа, процењује свој рад, уважава узраст, способности, предзнање, потребе, интересовања и индивидуалне разлике између ученика, мотивише их, подржава и охрабрује, подстиче самопоуздање и сарадњу, културу дијалога и толеранцију, разумевање и уважавање различитости, припрема ученике за живот у мултикултурном и вишејезичном друштву.	Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалoшка, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, илустрације
----	---	---	--

Начин процене/ провере остварености постигнућа: Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у уџбенику и радној свесци, тестови, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

Корелација: српски језик, грађанско васпитање, природа и друштво, физичко и здравствено васпитање, музичка култура, ликовна култура, математика, верска настава.

Специфичности за начине и поступке остваривања програма у нашој школи: У нашој школи се за ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању планирају и спроводе посебне мере и планови за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере индивидуализације), подршке ученицима, односно ради се индивидуални образовни план. Посвећује се више пажње сарадњи са родитељима пошто је потребна додатна мотивација, јер и сами родитељи који долазе из маргинализованих група нису довољно савесни по питању редовности похађања наставе и потреби да се континуирано усвајају наставни садржаји.

Уџбеник и литература за реализацију програма: *Smiles 4* (Енглески језик за четврти разред основне школе, уџбеник и радна свеска); Jenny Dooley; *Фреска*, Београд - Србија, у сарадњи са *Express Publishing* – ом, Велика Британија, 2021.

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд часова: **180 часова**

Недељни фонд: **5 часова**

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Корелација: Српски језик, Физичко васпитање, Ликовна култура, Природа и друштво

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/ Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
БРОЈЕВИ	132	Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу $\mathbb{N}_0$. Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$). Упоредивање разломака са једнаким бројиоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким именицима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	Облик рада: -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалогска -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка -графички радови -индивидуализована метода
		12	Квадар и коцка.

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	28	Мерење површине (m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , ha, a). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадрата и коцке. Мерење запремине (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3). Запремина квадрата и коцке.	-илустративна, -учење путем открића, Наставна средства: -геометријски прибор -модел геометријских тела -квadratна и тачкаста мрежа -предмети из окружења -уџбеник -радна свеска -материјал за практичан рад (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери...) -маказе -лепак Корелација: Српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас Место извођења: учионица
---------------	----	--	---

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
БРОЈЕВИ	<ul style="list-style-type: none"> - прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; - састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција;
ГЕОМЕТРИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - реши једначине и неједначине и провери тачност решења; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; - процени вредност израза са једном рачунском операцијом; - одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; - прочита и запише разломке облика $(m, n \leq 10)$; - упореди разломке облика са једнаким бројоцима или именицима;
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<ul style="list-style-type: none"> - сабере и одузме разломке са једнаким именицима; - запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; - сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; - чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; - формира низ на основу упутства; - реши задатак применом различитих начина представљања проблема;

	<ul style="list-style-type: none"> – именује елементе и опише особине квадрата и коцке; – црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна; – прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке; – реши проблемске задатке у контексту мерења.
--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ	
Шифра стандарда	Текст стандарда
БРОЈЕВИ	
1MA.1.1.1.	Зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој.
1MA.1.1.2.	Рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде.
1MA.1.1.3.	Множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде.
1MA.1.1.4.	Уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом.
1MA.1.1.5.	Уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде.
ГЕОМЕТРИЈА	
1MA.1.2.1.	Уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност). Зна јединице за мерење дужине и њихове односе.
1MA.1.2.2.	Користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица.
1MA.1.2.3.	Користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица.
1MA.1.2.4.	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	
1MA.1.4.1.	Уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама.
1MA.1.4.2.	Зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml).
1MA.1.4.3.	Зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t).
1MA.1.4.4.	Уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме.

Кључни појмови садржаја: бројеви прве хиљаде, разломак, децимални запис броја, круг, троугао, правоугаоник, квадрат, угао, паралелне праве, нормалне праве, појам површине, једначине и неједначине, мерење дужине, масе, времена и запремине течности.

Детаљно дато у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, тестови, белешке, разговори, задовољство ученика на часу, петоминутне провере у циљу формативног праћења-писмене провере, Праћењем постигнућа ученика, усменим испитивањем. Бележењем постигнућа ученика описном оценом.

Усмене и писмене провере степена усвојености знања;Свеске ученика и њихови практични радови.праћење напредовања и вредновања према ИОП (према потреби).

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе је и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у учењу.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима. Ученици који нису савладали основне математичке појмове упућују се на допунску наставу, а ако је потребно и на корективну наставу где им подршку у раду пружа педагошки асистент и педагошко-психолошка служба.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Математика, Народна традиција, Верска настава, Музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема		Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
МОЈА ОТАЦИНА – РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Природне и друштвене одлике Србије	25	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).	- Часови у непосредној околини школе, Разговор, посматрање илустрација у уџбенику и разговор, игра, дебате Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Корелација: Српски језик, музичка култура, ликовна култура Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи
	Човек – природно и друштвено биће	7	Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји.	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист,

				материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Корелација: Српски језик(Језичка култура) Музичк култура(Извођење песама по слуху) Ликовна култура (Тумачење, Слика и реч) Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена , понашање у насељу, суседи); час у кабинету за информатику (Рачунар као средство комуникације , а не играчка) ;учешће у еколошкој акцији у сарадњи са локалном средином
Материјали	15	Смеше (течности,храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаливи материјали (ознаке за запаливе материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања. Опасност и заштита од пожара.	Груписање објеката на основу једноставних својстава материјала; -Уочавати како својства материјала одређују њихову употребу Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,Активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна,текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова,експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Ликовна култура Место извођења: учионица	

Прошлост Србије	25	<p>Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанак развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак –узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).</p>	<p>- Практичан рад ученика Истраживачке активности, Игра Посматрање илустрација и разговор Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада: Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Коорелација: Математика, Ликовна култура Место извођења: учионица</p>
-----------------	----	--	--

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
МОЈА ОТАЦИНА – РЕПУБЛИКА СРБИЈА	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; – у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;

	<ul style="list-style-type: none"> – повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; – идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара; – прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.
--	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ

Шифра стандарда	Текст стандарда
МОЈ КРАЈ/ПРИРОДА, ЧОВЕК ДРУШТВО	
ОСНОВНИ НИВО	
1ПД.1.1.1.	прави разлику између природе и производа људског рада
1ПД.1.2.1.	препознаје и именује природне ресурсе
1ПД.1.2.2.	зна употребну вредност природних ресурса
1ПД.1.2.3.	разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе
1ПД.1.5.3.	зна које људске делатности постоје и њихову улогу
1ПД.1.6.3.	зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво
1ПД.1.1.3.	зна заједничке карактеристике живих бића

1ПД.1.5.4.	зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите
1ПД.1.5.5.	зна поступке за очување и унапређивање људског здравља
1ПД.1.3.2.	зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала
1ПД.1.3.4.	зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност
1ПД.1.3.5.	зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
1ПД.1.3.6.	зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха
1ПД.1.3.6.	зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите
1ПД.1.5.4.	зна поступке за очување и унапређивање људског здравља
1ПД.1.5.4.	зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости
1ПД.1.5.5.	зна основне информације о начину живота људи у прошлости
1ПД.1.6.4.	зна шта су историјски извори и именује их
1ПД.1.6.5.	
1ПД.1.6.6.	СРЕДЊИ НИВО
	разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе
1ПД.2.2.1.	разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса
1ПД.2.2.2.	зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса
1ПД.2.2.3.	зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити
1ПД.2.2.4.	уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода
1ПД.2.4.4.	зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама
1ПД.2.5.2.	разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности
1ПД.2.5.3.	зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији
1ПД.2.6.2.	зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава
1ПД.2.3.2.	

1ПД.2.3.3.	разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
1ПД.2.3.4.	уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена
1ПД.2.4.5.	зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности
1ПД.2.6.4.	уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад
1ПД.2.6.5.	препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода
1ПД.2.6.6.	препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч
1ПД.2.6.7.	НАПРЕДНИ НИВО уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова
1ПД.3.4.1.	разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
1ПД.3.5.1.	примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу
1ПД.3.5.2.	зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава
1ПД.3.3.2.	
1ПД.3.6.1.	

Кључни појмови: отаџбина, оријентација у времену и простору, интеркултуралност, природни ресурси.

Детаљно дато у програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, праћење ангажовања ученика, домаћи радови, тестови, белешке, разговори, задовољство ученика на часу. Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови. Праћењем постигнућа

ученика, усменим испитивањем. Бележењем постигнућа ученика оценом. Усмене и писмене провере степена усвојености знања;Свеске ученика и њихови практични радови. Активност ученика, питања ученика, контролни задаци, посматрање, праћење ангажовања ученика, наративне и анегдотске белешке

Праћење напредовања и оцењивања постигнућа ученика само је део праћења и вредновања образовно-васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика градиво усваја по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **72 часа**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
НАСЛЕЂЕ	8	Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	<p>Примена материјала и техника у сликању и вајању различитих облика које ученици познају (предмети, људи..)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Анализом свог рада -Анализом радова осталих ученика -Цртањем употребних предмета -Час у природи посматрање ближе околине; школског дворишта; објеката) Цртањем простора у коме ученици бораве свакодневно (своје собе, куће, школе) Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Посета оближњим објектима културно – историјског наслеђа. Одељенским изложбама у музејима. Уређивањем паноа са радовима (уочавање и постављање радова са светлијим, тамнијим бојама, мањим, већим облицима, положеним или усправним) <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна, истраживачка, практичан рад</p> <p>Корелација: Природа и друштво - Од чега су предмети око нас Материјали и њихова својства (меко, тврдо; провидно, непровидно; храпаво, глатко)</p> <p>Место извођења: Учионица, музеј, галерија</p>
СПОРАЗУМЕВАЊЕ	4	Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом.	Гледање цртаних филмова (посматрање, анализа; стицање знања о настанку цртаног филма; његове намене) Формирањем целине од више делова (илустровање приче, бајке кроз слике.) Читање стрипа (његово посматрање, анализа,

			<p>разумевање постојања истог, његове намене) Претварање текста приче, песме у стрип. Обликовање кореографије за луткарску представу Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна Корелација: Музичка култура- Музика из цртаног филма „Мала сирена“ Српски језик Прича по низу слика Место извођења: учионица</p>
КОМПОЗИЦИЈА	50	<p>Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпера, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.</p>	<p>Експериментом се врши провера да ли мешањем различитих боја могу да добију основне боје - изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама - изражавање доживљеног након слушања композиције светлом или тамним бојама Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Корелација: Српски језик, ликовна култура, музичка култура, пројектна настава Место извођења: учионица</p>
СЦЕНА	10	<p>Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.</p>	<p>Посета позоришту (дечјем, луткарском). Гледање балетских представа. Прављење сценских реквизита, маски и костима. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна Корелација: Природа и друштво, Српски језик Место извођења: Учионица, позориште</p>

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
НАСЛЕЂЕ	<ul style="list-style-type: none"> – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
СПОРАЗУМЕВАЊЕ	
КОМПОЗИЦИЈА	
СЦЕНА	

Кључни појмови: простор, облик, линија, боја, текстура

Детаљно дато у програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања:

- појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);
- повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје, дела...);
- оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...);
- вербално изражавање (учтиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);
- употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику, бира материјал и технику у односу на идеју).

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика се креативно изражава на часовима ликовне културе у складу са индивидуалним могућностима

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Корелација: Српски језик, Ликовна култура, Природа и друштво/Свет око нас, Физичко васпитање, Народна традиција.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

* **Напомена:** Часови музичке културе конципирани су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема)

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
Слушање музике	36	Композиције различитог карактера. Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора). Дела фолклорне традиције српског и других народа. Музичка прича. Музика у служби других медија. Музички бонтон. Музика и здравље.	-избор најупечатљивијих музичких примера -активно слушање композиција -у току часа преовлађују активности којима се развијају знања и ставови -упућивање ученика на коришћење интернета, Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна Илустративна, учење помоћу открића Корелација: Српски језик, ликовна култура, свет око нас, пројектна настава Место извођења: учионица
Извођење музике	*36	Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука.	-извођење спонтаних покрета као одговор на музички доживљај -извођење бројалица као мотивационих активности -извођење вежби правилног држања тела, дисања и говорне артикулације -певање дечијих песама различитог карактера -свирање на дечијим ритмичким инструментима -упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија.

		Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (<i>Andante. Moderato. Allegro</i>). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму ce^1-ce^2 . Тактирање у 3/4 и 4/4 такту. <i>Це-дур</i> лествица. Репетиција, прима и секунда волта	-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;
Музичко стваралаштво	*36	Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњаљка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на крајњи литерарни текст (учење у контексту). Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање мелодије на одабрани текст.	-Подстицање и развијање жеље за изражајнијим певањем; -Обележавање појединих речи или фраза током извођења мелодије звуком неких инструмената, према избору ученика; -Опонашање звукова из околине, спонтано или договореном импровизацијом (звучи у кући, звучи града, звучи у природи); -Смишљање малих ритмичких целина остварених говором или спонтано изговорених група гласова; -Потпуно слободна звучна импровизација остварена рукама или ногама, односно децјим инструментима; -Слободан, импровизован звучни разговор остварен једним од претходно наведених начина; -Мале, договором састављене музичке игре уз покрет; Облик рада: фронтални, рад у групи, индивидуални Методе рада: монолошка, дијалогска, слушање аудио-примера, илустративно-демонстративна метода Наставна средства: Текстовна наставна средства, аудитивна средства, помоћна техничка средства, илустративно-демонстративна средства Место извођења: учионица

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ
Слушање музике	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима;

Извођење музике	<ul style="list-style-type: none"> – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности;
Музичко стваралаштво	<ul style="list-style-type: none"> – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама.

Кључни појмови садржаја: певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, лествица, темпо, репетиција.

Детаљно дато у програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19)

Праћење и процењивање (формативно и сумативно оцењивање): посматрање, продукти ученикових активности, белешке, разговори, задовољство ученика на часу. Посматрање ангажованости на часу. Препознавање слушане музике. Разговор са учеником. Усмено испитивање.

На часовима музичке културе најбитније је развијање музичких способности и вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика наставу музичке културе прати по прилагођеном програму, а у складу са својим индивидуалним могућностима.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **108 часова**

Недељни фонд: **3 часа**

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Корелација: Српски језик, математика, музичка култура, грађанско васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема		Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ			<p>Основни садржаји</p> <p>Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>	<p>Облик рада: Фронтални Групни Индивидуални</p> <p>Методе рада: Демонстративна, дијалошка, метода практичног вежбања, метода усменог излагања</p>
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Атлетика	35	<p>Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој.</p>	<p>Наставна средства: Разни предмети, објекти непосредне стварности, палице, лопте, реквизити, клупа, греда, струњаче, разне справе, столице, кутије, школске торбе, књига, ластиш, ЦД, шведска клупа, канап, трака, картони са бројевима, мараме, шал, санке, грудве, вратило, козлић, сандук, обручи, касета, вијаче, лоптица, табла, листови хартије, штопераца</p> <p>Место извођења: Фискултурна сала, школско двориште, учионица</p>
	Спортска гимнастика	20	<p>Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Вежбе на тлу: – летећи колут из места. – састав.</p>	

	Основе тимских, спортских и елементарних елемената	22	Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јаџент.
	Плес и ритмика	13	Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази.
	Пливање	/	Основна обука пливања. Скок на ноге.
	Полигони	9	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.
Физичка и здравствена култура	Култура вежбања и играња	11	Основна правила вежбања. Основна правила мини-рукомета, фудсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј“ (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време.
	Здравствено васпитање		Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.).

НАСТАВНА ТЕМА		ИСХОДИ
		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		<ul style="list-style-type: none"> - примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу;
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Атлетика	<ul style="list-style-type: none"> - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно држи тело; - самостално коригује неправилно држање; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбаљима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - поштује и примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - прати промене у сопственој тежини и висини; - сагледа резултате физичких способности; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - увиди значај правилне исхране за вежбање; - повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета и кретања; - користи научена вежбања у рекреацији породице; - правилно реагује у случају повреде у школи; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; - учествује у предлагању садржаја и начина рада.
	Спортска гимнастика	
	Основе тимских, спортских и елементарних игара	
	Плес и ритмика	
	Пливање	
	Полигони	
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	
	Здравствено васпитање	

Кључни појмови садржаја: физичке способности, моторичке вештине, здравље, плес и игра.

Детаљно дато у програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019)

Праћење и оцењивање (формативно и сумативно оцењивање): У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе *физичког и здравственог васпитања*, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује:

- ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата:
  - вежбање у адекватној спортској опреми;
  - активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања;
  - вежбање и играње у слободно време;
- приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реkvизита;
- постигнућа у моторичким вештинама;
- индивидуални напредак ученика.

Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених од практичног дела наставе прати се и вреднује:

- познавање основних правила елементарних и спортских игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и здраве исхране;
- учешће у ваннаставним активностима.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Специфичности одељења: Група ученика своје моторичке активности усавршава по прилагођеном програму у складу са индивидуалним могућностима

Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Корелација: српски језик, ликовна култура,, свет око нас, музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област /Тема	Број часова	Садржаји програма	Начини и поступци остваривања садржаја
ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	10	<p>Планета Земља припада свима који на њој живе Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. Одговоран однос према свету у коме живимо – <i>Мисли глобално делуј локално.</i></p> <p>Право на здраву животну средину Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој животној средини; право на одржив економски развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања</p>	<p>Употреба различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>

		животне средине; право на доступност информација о стању животне средине.	
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	11	Култура и традиција Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. Мултикултуралност и интеркултуралност Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. Избеглице и мигранти Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. Сустретање култура Сустретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи	6	Потрошачко друштво Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача. Медији и потрошачка култура Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. Права потрошача Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници	9	Планирање и извођење еколошке акције Одређивање циља и израда плана акције. Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
---	----------	---	---

НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	<ul style="list-style-type: none"> – разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животnoj средини; – се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; – образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите; – аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; – наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; – образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; – наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; – дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације; – препознаје примере прекомерне потрошње; – препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; – критички разматра појаву бацања хране и расипања воде;
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи	
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници	

	<ul style="list-style-type: none"> – процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета; – испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; – учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.
--	---

Кључни појмови садржаја: равноправност, стереотипи и предрасуде, дискриминација, локална заједница, солидарност, волонтирање

Детаљно дато у програм наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019)

БЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Садржај наставног програма дат је у Сл.гласнику/Просветном гласнику бр.: 11/16 од 27. августа 2016. год.

Циљ учења програма: На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Да ученик буде спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

Задачи: да код ученика развије размишљање о Богу као и да пробуди у ученику жељу да ступи у однос са Богом који је Света Тројица. Такође, да ученик развије однос са другим људима у којима треба да види Иконе Божије и достојанствене личности.

Развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе.

Ученик треба да изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Број теме	Садржај теме	Исходи	Начин процене/ провере остварености постигнућа
I – УВОД 1. Свет је створен за тебе, чувај га! – уводни час	Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Мотивисање ученика за похађање верске наставе	Ученик ће моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе; моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. Афективни аспект: ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (34 часова)• практична настава (2 часа) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у• учионици; Практична настава се реализује у• цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе Уводне часове требало би• осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. Реализација програма требало би• да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Квалитет наставе се постиже када• се наставни
II – БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА 2. Свето Писмо нам сведочи о настанку света 3. Света некада уопште није било (1. и 2. дан стварања) 4. Све је биље створено и Сунцем обасјано (3. и 4. дан стварања) 5. Све врви од живота (5. и 6. дан стварања) 6. Створен сам да личим на Бога	Пружити ученицима основна знања о учењу Цркве о стварању света; омогућити ученицима да разумеју да Бог ствара природу и човека, јер жели да их воли и да буде са њима заједно; Пружити ученицима могућност да разумеју да је човек у природној вези са свим оним што је Бог претходно створио, али да се разликује од свих створених бића; Објаснити ученицима да је човек икона Божја (сличан Богу) зато што је створен као слободна личност и једини позван да буде домаћин света; Омогућити ученицима да увиде разлику између Бога и створене природе	Ученик ће моћи да препозна неке елементе библијске повести о стварању света; моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске историје моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву; моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом; моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу; уочити да је човек сличан Богу. Бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу; развијати жељу и свест о важности бриге према ближњима и природи.	Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у• учионици; Практична настава се реализује у• цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе Уводне часове требало би• осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. Реализација програма требало би• да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Квалитет наставе се постиже када• се наставни

			садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу
III – БОГ НАС ВОЛИ 7. Бог ствара свет из љубави 8. Бог, људи и природа 9. Свет не може без Бога 10. Бог се брине о свету 11. Божићни весници	Омогућити ученику да увиди да је Бог створио свет из љубави; Омогућити ученику да увиди да се Бог брине о свету; Омогућити ученику да разуме да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет.	Ученик ће знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету; увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу; увидети да Бог жели да свет постоји вечно; увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздвојени; увидети различитост која постоји у погледу између Бога и створеног света; знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет; упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; Ученик ће бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи ; бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит).	употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонованја наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

<p>IV – ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА 12. Човек домаћин и свештеник у свету 13. Свети Сава 14. Свети Сава брине о нама 15. Радост служења</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пружити ученицима основ за разумевање да се лични однос са Богом остварује кроз служење Богу и ближњима; • Пружити ученицима основ за разумевање да природи и човеку вечно постојање дарује Бог; • Омогућити ученику да увиди да су светитељи најбољи пример односа човека са Богом; • Пружити ученицима основна знања о Светоме Сави као нашем примеру служења.	<p>уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека;</p> <ul style="list-style-type: none"> • проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима; • упознати библијску повест о Христовом служењу Апостолима. • бити подстакнут да љубав препознаје као служење; • знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим.	<p>Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика• или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици• усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање;• писмено испитивање;• посматрање понашања ученика;• Оквирни број часова по темама Увод – 1 Бог ствара свет и човека – 7 Бог нас воли – 7 Заједница Бога и света кроз човека– 6 Литургија – преображени свет – 7 Човек и природа - 6 Евалуација – 1+1</p>
<p>V – ЛИТУРГИЈА ПРЕ ОБРАЖЕНИ СВЕТА 16. Наши дарови благодарности (опис н.ј. - твар у Литургији) 17. Литургија - преображај света 18. Литургија – молитва за спасење човека и света 19. Васкресење Лазарево 20. Васкресење Христово</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ученицима пружити основ за разумевање да хлеб и вино – наши дарови -представљају свет у малом; • Ученицима пружити основ за разумевање разлога доношења Богу хлеба и вина на Литургији; Пружити основ за разумевање да се на Литургији молимо за спасење целог света; Омогућити ученицима да увиде да се на Литургији остварује спасење човека и света; Ученицима пружити основ за разумевање да нас Христос толико воли да је дао свој живот за нас и да је васкрсао да победи смрт за нас.	<ul style="list-style-type: none"> • препознати да је Литургија захвалност Богу; • уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; • уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; • увидити везу Литургије и спасења човека и света; • проширити своја знања о празнику Васкрсења; • увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; • усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ бити подстакнут да учествује• на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим; • бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима.	

<p>VI – ЧОВЕК И ПРИРОДА 21. Све чека на љубав човека 22. Чувамо дарове Божије љубави 23. Стварање света у православној иконографији 24. Икона света створеног за мене</p>	<p>Ученицима пружити неопходно знање да разумеју да је човек одговоран за очување природе; Омогућити ученицима да увиде на које све начине људи данас уништавају природу, тј. да увиде да загађење природе потиче од човека; Омогућити ученицима да разумеју да је човек позван од Бога да брине о природи; Упознати ученике са примерима изражавања љубави према природи; Развијати код ученика скромност; Установити обим и квалитет знања стечених у току школске године из Православног катихизиса.</p>	<p>• препознати личну одговорност за творевину; • увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; • увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; • препознати представе које приказују догађаје везане за стварање света; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. • бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; • бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; Ученици ће бити подстакнути • да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света</p>	
---	---	--	--

Бр. теме	Активност ученика	Активност наставника	Начини остваривања програма:			Корелација
			Методe	Облици	Средства	
1.	– активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу – практична примена стечених знања – одлазак у цркву – активно учешће у раду	упознати ученике са циљевима и садржајима програма – упознати их са правилима рада – упознати их са критеријумима оцењивања по областима – упознати ученике, одредити њихово претходно искуство, снимити иницијално стање	-дијалoшка -демонстративна -разговор	индивидуални -фронтални	учионица -дидактички материјал	Српски језик и књижевност Математика Познавање природе и друштва Музичка култура Ликовна култура Грађанско васпитање
2.	– активан приступ при	редовно пратити рад и залагање ученика на	-разговор -демонстративна	-индивидуални -фронтални	-Учионица	

	излагању новог градива и изради задатака на часу – практична примена стечених знања – одлазак у цркву – активно учешће у раду	часу – водити рачуна о индивидуализацији приступу ученику – подстицати код ученика развој мишљења и разумевања – менторска улога наставника – неговање позитивне климе у одељењу	-текстуална		дидактички материјал Свето Писмо	
3.	– активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу – практична примена стечених знања – одлазак у цркву – активно учешће у раду	редовно пратити рад и залагање ученика на часу – водити рачуна о индивидуализацији приступу ученику – подстицати код ученика развој мишљења и разумевања	-разговор -демонстративна -текстуална	Рад у пару Групни рад-индивидуални -фронтални	-Учионица дидактички материјал Свето Писмо, Јеванђеље за децу	
4.	– активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу – практична примена стечених знања – одлазак у цркву – активно учешће у раду	редовно пратити рад и залагање ученика на часу – водити рачуна о индивидуализацији приступу ученику – подстицати код ученика развој мишљења и разумевања Инсистирати на практичној примени стечених знања – одлазак у цркву	-разговор -демонстративна -текстуална	Рад у пару Групни рад-индивидуални -фронтални	-Учионица дидактички материјал Свето Писмо иконе	
5.	– активан приступ при	редовно пратити рад и залагање ученика на	-разговор -демонстративна	Рад у пару	-Учионица	

	излагању новог градива и изради задатака на часу – практична примена стечених знања – одлазак у цркву – активно учешће у раду	часу – водити рачуна о индивидуализацији приступу ученику – подстицати код ученика развој мишљења и разумевања Инсистирати на практичној примени стечених знања – одлазак у цркву	-текстуална	Групни рад- индивидуални -фронтални	дидактички материјал Свето Писмо, Јеванђеље за децу	
6.	– активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу – практична примена стечених знања – одлазак у цркву – активно учешће у раду	редовно пратити рад и залагање ученика на часу – водити рачуна о индивидуализацији приступу ученику – подстицати код ученика развој мишљења и разумевања Инсистирати на практичној примени стечених знања – одлазак у цркву	-разговор -демонстративна -текстуална	Рад у пару Групни рад- индивидуални -фронтални	-Учионица дидактички материјал Свето Писмо, Јеванђеље за децу, иконе	

Специфичности за начине и поступке остваривања програма у нашој школи: Ученици који показују већу заинтересованост одлазе са вероучитељем у локалну цркву. Такође, због мултиетничке и мултиконфесионалне средине већа пажња је посвећена прихватању различитости.

Уџбеник и литература за реализацију програма: Православни катихизис за трећи разред основне школе, епископ др Игнатије Мидић, издање Завод за уџбенике и наставна средства.

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Годишњи фонд часова: **72 часова**

Недељни фонд: **2 часа**

Циљеви Ромског језика са елементима националне културе јесте стицање знања о особеностима ромског језика, књижевности и културе Рома, као и развијање свести о сопственом националном идентитету, као и свести о томе да их националне особености не чине мање вредним субјектима шире заједнице у којој и са којом живе. Настава ромског језика, такође има за циљ да оспособи ученике за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, писмено изражавање на основу одређене тематике.

Корелација: српски језик, грађанско васпитање, свет око нас, физичко и здравствено васпитање, музичка култура, ликовна култура, математика, верска настава.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Област/Тема	Број часова	Садржаји програма	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Начини и поступци остваривања садржаја
КЊИЖЕВНОСТ	4	Развијање свести ученика о важности ромске књижевности, оспособљавање ученика за препознавање књижевног текста, као и добрих и лоших ликова у њему. Развијање свести ученика о бајкама и баснама на ромском језику, као и о ликовима у басни и бајци. Развијање свести ученика о ромским књижевницима и њиховим делима...	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	- Тумачење књижевног текста. -Изражајно читање. Препричавање.. .	слушање и понављање, играње улога, симулација.

2. ЈЕЗИК	4	Оспособљавање ученика да знају шта је језик националне мањине, именоване предмета и бића на ромском језику. Развијање свести о учењу ромског језика са елементима националне културе, развијање свести о граматици ромског језика... Развијање свести ученика о ромском писму...	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Ученик пише и чита на ромском језику, учи ромску граматику и ромско писмо	слушање и понављање, играње улога, симулација
3. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	Оспособљавање ученика за познавање књижевнoјезичке нормe, тј. примeна језичке културe у говору и писању, Развијање код ученика културу говора, писања, слушања, читања, као и језичку толеранцију....	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно/ критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Ученици треба да науче интонацију за добро изражавање на ромском језику на основу датих текстова, на основу сликовница и писменице	Показивање, објашњавање, разговор, игра.
4. МЕДИЈСКА КУЛТУРА	20	Оспособљавање ученика за гледање телевизијских децјих емисија, да их препознају и препричају догађаје из њих, Оспособљавање ученика да именују врсте медија (тв, радио, интернет, новине...)и препричају њихову важност...	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно/ критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Ученици треба да науче све врсте медија кроз које добијају информације...	слушање и показивање/ понављање/ заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање

ИСХОДИ- По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

КЊИЖЕВНОСТ	<p>разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст;</p> <ul style="list-style-type: none"> - одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; - одреди редослед догађаја у тексту; - уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - изрецитује песмицу
ЈЕЗИК	<ul style="list-style-type: none"> - разликује речи тј.врсте речи на ромском језику - препозна и напише ромско писмо - одређује основне граматичке категорије именица и глагола; - поштује и примењује основна правописна правила...
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>влада основном техником читања и писања на ромском језику</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; - разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); - изражајно чита текст.
МЕДИЈСКА КУЛТУРА	<ul style="list-style-type: none"> - разликује врсте медија - препозна и схвати радњу у емисији која је прилагођена њиховом узрасту - препозна улогу медија

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Недељни фонд: **1 час**

Циљ наставе и учења Пројектне наставе је стицање знања и оспособљавање ученика да знања примене у животу, решавање актуелних проблема из животног окружења, самостално коришћење различитих извора ради стицања нових знања, подстицање за истраживањем, истраживачко учење, развој интересовања за уметност, културу и демократију, развој комуникационих вештина.

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Етапе	Задаци етапа	Методe наставе и учења
ЦИЉАНА ЕТАПА	- Одрђивање циљева, формирање радних група	- Истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза
АНАЛИТ ИЧКА ЕТАПА	- Анализа проблема, утврђивање извора информација, постављање задатака, редослед улога у групи	- Истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	- Решавање постављених задатака	- истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза, - кооперативно учење

КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	- Анализа степена оставрености сваког задатка, конструисање пројекта	- истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема - анализа и синтеза
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	- Презентација наставног пројекта	- демонстрација
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	- Оцена резултата наставног пројекта и процеса његове реализације	-анализа,
ЕВАЛУАЦИЈА	- процена оставрености резултата, тешкоће у реализацији, посебни успеси, квалитет представљања и обавештавања јавности	- самооцењивање

Етапе пројектне активности	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ЦИЉАНА ЕТАПА	- функционално повезивање знања, вештина и искустава и мотивација
АНАЛИТИЧКА ЕТАПА	-уочавање сличности и различитости ради класификовања
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	- користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника - придржава се договорених правила
КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	- испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	- Добијене продукт учинити видљивим и представити их другима.
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	- Повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.
ЕВАЛУАЦИЈА	- вербално изражавање спољашњих и унутрашњих запажања;

	-Критеријуми за оцењивање су редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес наставе.Праћење ће се остваривати систематским посматрањем.
--	---

Садржаји програма	Начин остваривања програма (пројектна настава)
ЦИЉАНА ЕТАПА	- одређивање циља повезан са битним странама дечјег живота - повезан садржај са осталим предметима
АНАЛИТИЧКА ЕТАПА	- ослањање на постојећа знања - указивање на изворе додатних информација
ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА	- решавање постављених задатака, - консултације међу ученицима и међу ученика и наставника
КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА	- превазилажење тешкоћа - превазилажење слабости - конструкција пројекта
ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА	- припрема пројекта за презентацију - демонстрација урађеног
РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА	- анализа урађеног пројекта кроз све етапе - оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати - јасноћа и занимљивост самог пројекта
ЕВАЛУАЦИЈА	Усвојеност и применљивост нових сазнања

ТЕМЕ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ (начин остваривања пр.)	НАСТАВНА СРЕДСТВА
ДЕЧИЛИ ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ КРОЗ МОЈЕ МЕСТО И ОКОЛИНУ (19 часова)	<p>На крају четвртог разреда ученик би требало да буде у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја; - покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој цртеж; -покрене програм за рад са текстом, унесе краћи текст и сачува документ на рачунару; -користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника; -предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак. –да добијене продукте учини видљивим и представи их другима(представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, представљање за родитеље..квалитет није приоритет.....). -уме да састави план истраживања и самостално и у тиму прикупља информације -уочавање сличности и различитости ради класификовања -Користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника -придржава се договорених правила -уме да буде активан и користан члан тимова -испитивање својства и особина, веза и узрочно последичних веза -повезивати резултате учења и рада са уложеним трудом -вербално изражавање -вербално изражавање и спољашњих и унутрашњих веза - уме да презентује урађено -уме да процењуе и даје мишљења -анализира добијене информације -процењује успешност рада других и самопроцена својих постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> - кооперативна - интерактивна - перцептивне - амбијентално учење - игра - цртање - певање - учење кроз игру - демонстрација (показивање) - разговор - учење по моделу - истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема -анализа и синтеза -кооперативно учење - демонстрација -пројектна настава 	<ul style="list-style-type: none"> - Играчке - Фотографије - Сlike - Краћи текстови - Апликације - Дидактички материјали -ИКТ
ОБОЈЕНИ СВЕТ (6 часова)	<p>–да добијене продукте учини видљивим и представи их другима(представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, представљање за родитеље..квалитет није приоритет.....).</p> <p>-уме да састави план истраживања и самостално и у тиму прикупља информације</p> <p>-уочавање сличности и различитости ради класификовања</p> <p>-Користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника</p> <p>-придржава се договорених правила</p> <p>-уме да буде активан и користан члан тимова</p> <p>-испитивање својства и особина, веза и узрочно последичних веза</p> <p>-повезивати резултате учења и рада са уложеним трудом</p> <p>-вербално изражавање</p> <p>-вербално изражавање и спољашњих и унутрашњих веза</p> <p>- уме да презентује урађено</p> <p>-уме да процењуе и даје мишљења</p> <p>-анализира добијене информације</p> <p>-процењује успешност рада других и самопроцена својих постигнућа</p>	<ul style="list-style-type: none"> - истраживање, - посматрање, - учење решавањем проблема -анализа и синтеза -кооперативно учење - демонстрација -пројектна настава -одређивање циља повезан са битним странама дејег живота повезан садржај са осталим предметима ослањање на постојећа знања указивање на изворе додатних информација решавање постављених задатака, консултације међу ученицима и међу ученика и наставника превазилажење тешкоћа превазилажење слабости конструкција пројекта припрема пројекта за презентацију демонстрација урађеног анализа урађеног пројекта кроз све етапе оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати јасноћа и занимљивост самог пројекта Усвојеност и применљивост нових сазнања 	<p>РЕСУРСИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - различити материјали -различити материјали са интернета - локална заједница - просторије у школи - сала -животна средина -биљни и животињски свет у околини -културне институције у граду - стручна лица задужена за сарадњу са школом у полицији, здравству, култури, за очување животне околине -традиционални занати , -икт
ШТА ДАНАС ЈЕДЕШ ЗА УЖИНУ (11 часова)	<p>-испитивање својства и особина, веза и узрочно последичних веза</p> <p>-повезивати резултате учења и рада са уложеним трудом</p> <p>-вербално изражавање</p> <p>-вербално изражавање и спољашњих и унутрашњих веза</p> <p>- уме да презентује урађено</p> <p>-уме да процењуе и даје мишљења</p> <p>-анализира добијене информације</p> <p>-процењује успешност рада других и самопроцена својих постигнућа</p>	<ul style="list-style-type: none"> -одређивање циља повезан са битним странама дејег живота повезан садржај са осталим предметима ослањање на постојећа знања указивање на изворе додатних информација решавање постављених задатака, консултације међу ученицима и међу ученика и наставника превазилажење тешкоћа превазилажење слабости конструкција пројекта припрема пројекта за презентацију демонстрација урађеног анализа урађеног пројекта кроз све етапе оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати јасноћа и занимљивост самог пројекта Усвојеност и применљивост нових сазнања 	<ul style="list-style-type: none"> - различити материјали -различити материјали са интернета - локална заједница - просторије у школи - сала -животна средина -биљни и животињски свет у околини -културне институције у граду - стручна лица задужена за сарадњу са школом у полицији, здравству, култури, за очување животне околине -традиционални занати , -икт

Прати се и оцењује: редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика. Праћење ће се остваривати систематским посматрањем. Оцењује се описно оценама: истиче се, добар, задовољава.

Критеријуми оцењивања детаљно дати у ПРАВИЛНИКУ о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.)

Детаљно дато у ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019)

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет: Допунска настава - српски језик – 18 часова

Циљ програма допунске наставе премога сачињен је ради пружања додатне подршке ученицима како би им било омогућено да поред рада у редовној настави предмета и кроз примену индивидуализованог образовног плана достигну могуће тј. жељене исходе/образовне стандарде.

Циљ: Циљ допунске наставе **српског језика** у основној школи је да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, као и да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Корелација: Ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, физичко и здравствено васпитање

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Садржаји програма-ТЕМА	Исходи учења	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
КЊИЖЕВНОСТ	-мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире	*	Интерактивна; Игровне активности;

	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи Чита, разуме прочитано, уочава ликове, места и времена дешавања, уочава теме, мотив, поступке, поуке, богати речник, препричава, проширује учествује у разговору и пажљиво слуша		Кооперативна - Перцептивне - Амбијентално учење - Цртање - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу
ЈЕЗИК	Основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика. - Упознавање језичких појмова и појава, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика.	*	Смисаоно учење Разговор; Облици рада: Индивидуални, групни, тандем, фронтални
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- Развијање смисла и способности за правилно и течно усмено и писмено изражавање. - Богаћење речника (језичког и стилског израза).	*	-дијалoшка метода илустративна метода -интерактивна -практично смисаона -писани радови -текстуална метода

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу.

* - Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

Наставни предмет: Допунска настава - енглески језик – 36 часова

Садржај наставног програма дат је у Сл.гласнику/Просветном гласнику бр.: 10/2017 (Наставни план за четврти разред) и 11/2019 (Наставни програм за четврти разред)

Циљ: Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке и помоћи ученицима који имају тешкоће у савладавању наставних садржаја и достизању планираних исхода и стандарда, уз прилагођавање плана и програма индивидуалним могућностима ученика. Овај вид наставе се организује и за ученике који су одсуствовали са наставе, као и за ученике који желе да утврде своје знање како би се препознале, разумеле и отклониле нејасноће, што ће омогућити брже и квалитетније усвајање знања.

На основу резултата иницијалног тестирања, узимајући у обзир сумативне оцене, однос ученика према настави, обавезама и ангажовање на часовима, наставник одређује ученике који би требало да похађају часове допунске наставе.

Садржаји допунске наставе се наводе као наставникова искуствена процена, па су у остваривању могућа прилагођавања и измене.

Бр.теме	Назив теме	Фонд часова
1.	The English Alphabet	3
2.	Colours	2
3.	Classroom objects	3
4.	Cardinal numbers 1- 10	2
5.	Cardinal numbers 11 - 20	2
6.	Cardinal numbers 20 - 100	3
7.	Family	2
8.	Food	2
9.	Animals	2
10.	Days of the week	2
11.	Months of the year	2
12.	Ordinal numbers 1st - 10th	3
13.	About me (giving personal information), speaking and writing	3
14.	Reading practice	3
15.	Revision	2

Број теме	Садржај теме	Исходи По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	Стандарди
1.	- слова енглеског алфабета	- препознају и именују слова алфабета - представе се и спелују своје име	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4.
2.	- боје (<i>red, blue, green, yellow, black, white, orange, pink, violet, brown</i>)	- препознају и именују боје	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
3.	- школски прибор	- именују речи везане за школски прибор	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
4.	- бројеви 1-10	- препознају и именују бројеве до 10 и користе их у писменој и усменој комуникацији	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
5.	- бројеви 11-20	- препознају и именују бројеве од 11 до 20 и користе их у писменој и усменој комуникацији	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11.

			1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
6.	- бројеви 20-100	- препознају и именују бројеве од 20 до 100 и користе их у писменој и усменој комуникацији	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
7.	- чланови породице	- именују и користе речи које се односе на чланове породице	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
8.	- речи везане за храну (<i>butter, cherry, flour, grapes, mango, salt, strawberry, chocolate, olive oil, cola, juice, jam, bread, biscuits</i>) - изрази <i>some</i> и <i>any</i>	- препознају и именују речи које се односе на храну - користе изразе <i>some</i> и <i>any</i> када говоре о количини хране	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
9.	- животиње (<i>an elephant, a dolphin, a panda, a cheetah, a monkey, a hippo, a snake, a crocodile, a snail, a penguin, a lion, a giraffe</i>)	- препознају и именују речи које се односе на животиње	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
10.	- дани у недељи (<i>Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday</i>)	- препознају и именују речи везане за дане у недељи	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
11.	- месеци у години (<i>January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December</i>)	- препознају и именују речи које се односе на месеце у години	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
12.	- редни бројеви до 10	- препознају и именују редне бројеве до 10	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
13.	- питања личне природе	- разумеју једноставнија питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставнија питања личне природе; у неколико једноставнијих везаних исказа саопште информације личне природе о себи и другима	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
14.	- вежбе читања	- умеју да прочитају краће и једноставне изразе и реченице	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.
15.	- обнављање и утврђивање градива	- умеју да примене научене наставне садржаје	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.2.1. 1.2.4.

Бр. теме	Активност ученика	Активност наставника	Начини остваривања програма: (методе, облици, средства)
1.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
2.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
3.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације

4.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
5.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
6.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
7.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару

			Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
8.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
9.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
10.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
11.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања,

		раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
12.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалoшка, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
13.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалoшка, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
14.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методe: демонстративна, аудио-визуелна, дијалoшка, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације

15.	Ученик слуша, прати наставникова упутства и сугестије, реагује на постављене захтеве, активно учествује у наставном процесу, одговара на питања, чита, пише	Наставник даје упутства за рад, поставља питања ученицима, одговара на питања ученика, пише, проверава разумевање, прикупља податке о ученицима, процењује психо-физичке активности ученика, пружа помоћ у раду, подстиче, помаже, усмерава, вреднује, оцењује, демонстрира, илуструје	Методе: демонстративна, аудио-визуелна, дијалогска, илустративна, метода писања, Облици: фронтални, индивидуални, рад у пару Средства: уџбеник, радна свеска, ЦД, табла, илустрације
-----	---	--	--

Начин процене/ провере остварености постигнућа:

- редовно понављање, увежбавање, утврђивање и повезивање градива;
- примена разноврсних методичко – дидактичких приступа;
- провере знања се остварују на основу нивоа постигнућа ученика (задаци различитих нивоа сложености);
- давање предности усменој или писменој провери знања (у зависности од индивидуалних могућности ученика);
- праћење редовности похађања часова, залагања на часовима и успешности у савладавању градива;
- процена напредовања у односу на почетно стање;
- редовно охрабривање ученика и похваљивање уложеног труда.

Корелација: српски језик, грађанско васпитање, природа и друштво, ликовна култура, математика

Специфичности за начине и поступке остваривања програма у нашој школи: Како би се ублажили или отклонили узроци неуједначености нивоа претходних знања и омогућило достизање планираних исхода и стандарда, школа прати, анализира, планира, спроводи и вреднује разноврсне активности.

Потребно је садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (избор градива, прилагођавање захтева и задатака, начина и врсте проверавања знања и оцењивања...). За ученике којима је потребна додатна образовна подршка, као и за даровите ученике, неопходна је што већа индивидуализација наставе.

Уџбеник и литература за реализацију програма: *Smiles 4* (Енглески језик за четврти разред основне школе, уџбеник и радна свеска); Jenny Dooley; *Фреска*, Београд - Србија, у сарадњи са *Express Publishing* – ом, Велика Британија, 2021.

Наставни предмет: Допунска настава - математика – 18 часова

Циљ: да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој.

Корелација: српски језик, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, за сарадњу.

Садржаји програма-ТЕМЕ	Исходи учења ученик ће моћи да:	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
<u>1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000</u>	Ученик зна да сабира и одузима до 1000 Правилно користи математичке знаке и симболе Уочава везе између сабирања и одузимања Познаје таблице множења и дељења Самостално решава задатке са једном и две операције Уочава везе множења и дељења Користи особине рачунских операција кроз примере Решава логичко-комбинаторне проблеме прилагођене узрасту ученика Унапређује прецизност и тачност у раду	*	Посматрање ; Графичко представљање; Разговор; Цртање; Писање; Индивидуални подстицај; дијалогска -илустративно демонстративна -интерактивна -метода писаних радова -вежбање Аналитичко-синтетичка; Истраживачка; Облици рада: Индивидуални групни, тандем, фронтални
<u>2. ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ</u>	Разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе Уме да се служи прибором за цртање Препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама Решава једноставне проблем ситуације	*	
<u>3. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</u>	Ученик зна да пореди, процени и измери дужину Зна да користи математичке термине и скаћенице Схвата појам времена Уочава односе између јединица упознатих мера	*	

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: контролне вежбе, праћење остварености исхода; праћење активности на часу.

* - Број часова по темама се планира и реализује према постигнућима и потребама ученика

ДОДАТНА НАСТАВА

Наставни предмет: Додатна настава – математика; српски језик

Садржаји програма-ТЕМА	Циљев и задаци садржаја	Број часова	Активности ученика	Активност и наставника	Начини и поступци остваривања садржаја
1. Математика Рачунске операције у скупу N	-наставник прати даровите ученике, подстиче их и организује додатни рад према исказаним интересовањима и способностима из садржаја који предвиђа програм математике	3	- слушање; - броји, сабира, одузима, множи, дели;	- усмерава; - наводи; - ствара ситуацију; - сугерише;	- дијалогска; - текстуална; - илустративна; - учење путем открића
2. Математика Проблемски задаци	-мотивише ученике да се баве математиком, да развијају математичко мишљење и да уоче употребу математике у свакодневном животу	2	-упоређује; -открива; -решава; -примењује;	- поставља проблем; - подстиче; - дискутује,	-интерактивна; демонстративна
3. Математика Магични квадрат	-ученик стиче шире образовне основе потребне за лакше разумевање и усвајање других садржаја природних и друштвених наука	2	-графички приказује; -запажа; -уочава;	- анализира; - мотивише;	- илустративна; - учење путем открића
4. Математика Пребројавање скупова тачака и бројевних скупова	-развијање смисла и потребе за самосталним радом, одговорност за рад, тачност, уредност, прецизност и изграђивање научног става	2		- наводи на повезивање и примену знања;	- интерактивна; - демонстративна;
5. Математика Квадрат и правоугаоник	-омогућава приступ различитим облицима знања	3			
6. Математика		2			

Дешифровање	-припрема за математичка такмичења				
7. Математика Квадрат, правоугаоник, коцка, квадар	-решавање тежих, сложенијих, добро одабраних задатака из разних збирки намењеним даровитим ученицима,	2			
8.Математика Нумерација	задатака из часописа , задатака са прошлогодишњих такмичења - решавање задатака из забавне математике	2			
9.Српски језик Писање литерарних састава	-развијање изражајности при изговарању текста -развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;	8	-рецитовање - драматизација -слушање -причање	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-	-монолошка -дијалoшка -текстуална
10.Српски језик Припрема за такмичење рецитатора	- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова	10			

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ: Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције- успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;

Корелација: српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, математика, физичка и здравствена култура, пројектна настава, грађанско васпитање

Садржаји програма-ТЕМА	Исходи учења	Број часова	Начини и поступци остваривања садржаја
7. Понашање у школи - понашање ван школе	Изражавање својих потреба и уважавање потреба других без агресивности Ученик се придржава правила понашања у школи Стицање нових пријатеља Упознавање са правима и обавезама у окружењу Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (у посети, шетњи, игри, у ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...)	16	Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Игра - Цртање - Певање - Учење кроз игру
8. Буквар дечјих права	Упознавање и уважавање дечјих права и обавеза, окружење и сопствено место у њему Право на учење и игру Заштита менталног здравља, управљање љутњом, живот без страха Решавање конфликтних ситуација, договор Потребе обе стране (сарадња) Ученик нуди и прихваћа помоћ Зна своја права, обавезе Активно учествује у животу и раду школе Предлаже промене у раду и животу у школи Разматра начине за побољшавање квалитета одмора Како креативно провести распуст	2	- усмено излагање - разговор - демонстрација - текст метода - игра - илустрација - истраживање
9. Празници и приредбе	Упознавање основних елемената фолклора (игре и кратке текстуалне форме); - овладавање декоративним елементима главних (најопштијих) празника (верских и сезонских) везаних за годишњи циклус;	6	
10. Хуманитарне акције, рециклажа	- ученици треба да схвате значај чувања здравља - формирати хигијенске навике ученика како у погледу личне хигијене, тако и везано за одржавање хигијене у	4	

	просторијама у којима бораве и значају боравка на свежем ваздуху -уознавање са најчешћим дечјим болестима Сарађује са другима Социјална интеграција Заједно са другима ангажује се у прославама Учествује у одржавању и уређивању животне средине		
11. Екологија, уређујемо животну околину	Учествује у одржавању и уређивању животне средине Развијање свести о неопходности очувања животне средине Развијање и неговање правих људских вредности Неговање љубави према окружењу Развијање еколошке свести	8	

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Носиоци активности: учитељ и ученици.

Евалуација остварености циљева и задатака: праћење остварености исхода; праћење практичног рада ученика и активности на часу.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Ваннаставне активности (Друштвене, Техничке, Хуманитарне, Спортске, Културне активности)

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ је подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.

Корелација: српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, физичка и здравствена култура,

Међупредметне компетенције: комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учење у демократском друштву, за одговоран однос према околини.

Садржаји програма-ТЕМА	САДРЖАЈ	Начини остваривања садржаја
ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> - Дечија недеља (учење у активностима) - Свети Сава – школска слава (пано) - Дан школе (учење у активностима) - Нова година (радионица) - Ускрс (радионица) - вршњачке радионице	<ul style="list-style-type: none"> - добро планирање: циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада - активностима су обухваћени сви ученици и то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност - примењују се игролике активности којима се подстиче креативност ученика
ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> - школски простор (уређење) - честитке за: рођендан, Нова година, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) - одељењски пано (уређење)	<ul style="list-style-type: none"> - користе се школски ресурси - организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> - помоћ другу, другарици (прикупљање прибора...) - сарадња са Црвеним крстом	
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> - физичке активности прилагођене узрасту и могућностима ученика; - културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице...); - ђачке радионице (о здрављу, физичком вежбању, спорту и др...).	
КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> - изложбе - позоришне представе - биоскопске представе - природбе	

У току школске године. планиране су посете (позоришту, биоскопу, музеју, галерији и библиотеци), обилазак града и шетње до парка и плаже у циљу упознавања и очувања животне средине. Планира се и посета Археолошком парку Виминацијум.

У току школске године. планирани су одласци у организацији Музичке омладине Пожаревац на луткарске представе, дечије позоришне представе, балетске представе, такође и изведба истих у просторијама школе и Центра за културу Костолац.

У току школске године планиран је одлазак и учење ученика на Јесењем и Пролећном кросу.

У току школске године планира се реализација радионица у складу са планом ђачке задруге “Мали рудари” и презентација уз продајну изложбу продуката чланова задруге у просторијама школи и на штандовима ван школе.

У току школске године планира се учење у спортским манифестацијама - Спортске игре младих”.

ЕКСКУРЗИЈЕ

Циљ екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа: Екскурзија, излет, зимовање, летовање и кампови су ваннаставни облици образовно - васпитног рада који се остварују ван школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задаци екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа: Задаци који се остварују реализацијом програма екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа су: проучавање објекта и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Задаци екскурзије су: проучавање објекта и феномена у природи; уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; развијање интересовања за природу и еколошке навике; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Садржаји екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа: Садржаји екскурзије, излета, зимовања, летовања и кампа, остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Садржаји екскурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.

Садржаји екскурзије у четвртм разреду основног образовања и васпитања су посебно:

– посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.);

– упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи – научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника и др.);

– развијање способности оријентације у простору и времену;

ПЛАН ПОСЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЈЕДНОДНЕВНИ ИЗЛЕТ УЧЕНИКА ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА

Екскурзија са ученицима 4. разреда усклађена је са наставним планом и програмом и реализује се у складу са Правилником о организовању ученичких екскурзија.

Планирани једнодневни излет за ученике четвртог разреда **Релација:** Костолац - Крагујевац - Топола - Аранђеловац - Костолац

Циљеви и задаци:

- упознавање и обилазак културно-историјских знаменитости Србије;
- развијање социјализације и позитивних особина ученика;
- утврђивање и проширивање знања из области предмета: српског језика, природе и друштва, ликовне културе, верске наставе и грађанског васпитања;
- развијање позитивних емоција ученика и љубави према домовини;
- усвајање начина понашања у возилима јавног превоза и на организованом путовању
- развијање љубави према домовини и осећања родољубља,
- развијање позитивног односа према историјском наслеђу,
- амбијентална настава – утврђивање стечених знања из природе и друштва